"PYS-TARTIŞMA TEZLERİ'NİN ELEŞTİRİSİ VE SOSYALİSTLERİN BİRLİĞİ ÜZERİNE BAZI GÖRÜŞLER

Têkoşina Sosyalist

Makalelerle ilgili açıklayıcı not:

Bu kitapçıkta yer alan ilk üç yazı "Birleşik Sosyalist Parti İçin Birlik Platform"un yaklaşık bir yıl önce karara bağladığı ancak daha sonra önsüzde belirtildiği nedenlerle çıkmadığı Platform'un ortak teorik tartışma dergisinde yayınlanmak üzere gönderildi. Bune denle ilk üç yazının ağırlıkla ele aldıkları konular Tartışma Tezleri'ne ilişkindir. Ancak tartışılan sorunlar ve önerilen görüşler bugünde ülkemiz için aktul sorunlardır. Bu sorunlar bugün tartışılıyor/tartışılacak, tartışılması gereken sorunlardır. Çünkü Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadlesinin başarısı, bu sorunların çözümüne ve pratikte hayat bulmasına bağlı olduğu inancındayız.
Son yazı ise, daha çok birlik konusunda bugün izlenen yöntem, nasıl bir birlik ve kiminle birlik konuları işlenmekte.

"Birleşik Sosyalist Parti İçin Birlik Platformun'ca hazırlanan Tartışma Tezleri'ne Dair Görüşlerimiz" başlıklı ilk yazı Têkoşina Sosyalist çevresinden H. Jêhat, M. Şevder ve C. Haydar imzalarını taşıyor.

"K. Kürdistan'da Sosyalistlerin Birliği Üzerine PYS-Tartışma Tezleri'nin Eleştiri" başlıklı yazı yine Têkoşina Sosyalist çevresinden M. Zilan'a aitir.

"Devrimler Ve Proletarya" başlıklı yazı eski Têkoşin kadrosu Ali Kemer tarafından kaleme alınmıştır.

"Sosyalist Birlik Sorunu ve Açıklık Politikası Üzerine" başlıklı yazı Heviya Gel Dergisi yazarlarından Lokman Polat tarafından kaleme alınmıştır.

Ekim 1991

Adres: Têkoşîna Sosyalist
Box 408, Frejgatan 6, 114 79 Stockholm
Sweden

ÖNSÖZ YERİNE

K. Kürdistan'da kendisine sosyalist diyen bazı parti, örgüt, grup ve kişilerin 1990 başlarında başlatıkları ve daha sonra "Birleşik Sosyalist Parti İçin Birlik Platformu" ismini alan siyasi birlik çalışmaları yaklaşık 8 ay önce olumsuz sonuçlandı.

Her ne kadar konuya ilişkin resmi bir açıklama olmasada tıkanmanın başlıca nedeni, çalışmaların o tarihten sonra nasıl bir yöntemle sürdürülmesi gerektiği sorusuna verilen cevapta ortaya çıktı. Bir kesim, (Pêşeng ve KUK-SE) sorunun çözümünü sadece bir program ve tüzüğe bağlıyarak kısa ama, sonucu başarısız olan bir yöntemle parti olmayı önerirken, bizimde içinde bulunduğumuz diğer bazı kesimler; ayrılıkları, tüm kadroların katıldığı açık bir tartışma ve ülke sorunlarına ortak pratik-politik müdahale etme yöntemini birlik çalışmalarında daha doğru ve başarılı görüyordu.

Özellikle pratikte ortak iş yapma, bizim açımızdan birliğe giden yolun miheng taşı idi. Bugüne kadar yapılan her türden birlik çalışma ve çabaların başarısızlığa uğramasının başlıca nedenlerinden biri pratikte iş yapamamanın sonucu olduğuna inanıyoruz. Birlik sorunlarının dar bir lider kadronun kapalı kapılar ardında ve masa başında çözmeye çalışma yöntemi hep başarısızlıkla son buldu. Bu nedenle ülkemizdeki gelişmelere ortak pratik adım atarak birlik çalışmalarını yürütmek hem kadrolar arasında güvenin pekişmesine, hem kitlelerin yapılan birliği ciddiye almasına hem de birliğin önündeki teorik ayrılıkları aşabilmenin yolunu açacaktır. Bizce birliğin önündeki engelerin ve dağınıklığın pan zehiri ortak iş yapmaktır.

Birlik Platformun'da yer alan tarafların arasındaki ayrılık sorunları elbette sadece yönteme ilişkin değildi. Ayrıca, "Kürdistan'da Nasıl bir sosyalist Parti", "Nasıl bir İktidar", "Marksizm ve Leninzme bakış" vs gibi, ülkemizin ulusal ve toplumsal kurtuluşu açısından can alıcı sisyasi sorunlarda da ayrılıklar mevcuttu. Ancak bunları yukarda aktardığımız açık tartışma ve ortak iş yapma yöntemi ile aşacağımıza inanıyorduk, hala da inancımız odur. Belki birlik çalışmalarına katılan tüm tarafları kapsamazdı ama büyük çoğunluğunu kapsıyarak başarıya olaşabilirdi.

"Birleşik Sosyalist Parti İçin Birlik Platformu"nun çalışmaları bugün pratik olarak son bulmuştur. Geriye bu çalışmalardan sosyalistler olarak olumlu yönde dersler çıkarmak kalıyor. Bunu yapacağız; yapılması da gerekir. Çünkü Kürdistan'da genel olarak birlik, özel olarakta sosyalistlerin birliği hala sosyalistlerin üzerinde çaba harçaması, kafa yorması gerektiği en önemli sorunlardan biridir. Kürdistan sosyalist hareketi örgütsel birliği başarmadan Kürdistan'da giderek gelişen kitle hare-

ketine örgütsel olarak cevap veremez. Kitle hareketi ile arasındaki gündem ve pratik farklılığı oratdan kaldıramaz; Kürdistan gündemine gerektiği düzeyde politik müdahelede de bulunamaz. Kısacası, sosyalist hareket ile kitle hareketi arasında örgütsel anlamda yetersizlik sözkonusudur. Bunu gidermenin en gerçekci yolu sosyalist hareketin örgütsel birliğidir.

Günümüz koşullarında böyle bir birliğe hizmet edecek olan ve gerçekleşme şansı yüksek olan **"Devrimci Sosyalist bir Blok"** olarak örgütlenmektir. Devrimci Sosyalist bir Blok için atılması gereken ilk adımın **"ortak bir iş proğramı"** üzerinde anlaşarak pratik hayat içinde, Kürdistan'daki gelişmelere ve gündeme müdahale etme prensipini, siyasi birlik çalışmalarının temel koşullu olarak benimsenmelidır. Siyasi birlik çalışmasının diğer (proğramsal ve stratejik) yönleri ise, pratikte atılan ortak iş yapma adımının başarı ve başarısızlığına bağlı olarak geliştiren, adım adım, sonu fiyasko olan kolay ve kestirme çözümlerden kaçınan, ama önüne çıkan her olanağı değerlendiren, titiz, ciddi ve sorumluluk duyan bir çalışma ve yöntemle devrimci sosyalist parti sorununu çözmeye çalışmalıyız. Bu uzun ve çetin bir yol olacaktır ama, birliklerin sağlıklı yürümesi için tek teminatlı yol olduğu inancındayız.

Devrimci Sosyalist bir Blok'u zorunlu kılan bazı koşulları şunlardır:

1- Kürdistan sosyalist hareketinin örgütsel düzeyi Kürdistan'daki halk hareketinin gerisinde ona yetmemekte/cevap verememekte.

2- Birbirine parti anlayışı, mücadele yöntemi ve başka birçok yönde yakın görüşlere sahip olan devrimci sosyalist kadrtoların değişik, fakat ülkedeki halk hareketine cevap verebilecek düzyde olmayan sosyalist birkaç odakta oluşu; bu dağınıklığın kitle ve diğer sosyalist unsurlarda yaratığı güvensizlik;

3- Bu odakların mevcut kadro yapısıyla Kürdistan'da sosyalizmin teorik ve politik sorunlarında üretkensiz ve çözümsüz olmalarıdır.

Bize göre,süreç ve koşullar bütün yönleriyle dikkate alındığında sorunun iradi bir müdahale beklediğini kavrayacaktır. Adım atmak için bu devrimci iradeye sahip olmak ve onu doğru bir biçimde kolunmak gerekir. Aksi takdirde tükezlenecek ve tükeneceğiz.

Biz, bu iradeye sahip bütün devrimci sosyalist kişi, grup, hareket ve örgütleri iradelerini birleştirmeye çağırıyoruz.

Têkoşina Sosyalist

5 Ekim 1991

Birleşik Sosyalist Parti İçin Birlik Platformun'ca hazırlanan

"TARTIŞMA TEZLERİ"NE DAİR GÖRÜŞLERİMİZ

H. Jêhat/M. Şevder/C.Haydar

K. Kürdistanlı bir kısım parti, örgüt, grup ve bireyin katılımıyla başlatılan "Sosyalist Parti İçin Birlik Platformu" geride bıraktığımız yılın Ağustos'un da yayınlanan "Tartışma Tezleri'yle ilk etabını tamamladı. Bundan sonrası için öngürülen sürecin ve gösterilecek çabaların beklenen düzeyde bir sonuç verip vermeyeceğini söylemek erken varılmış bir yargı olur. Ama mevcut haliyle bu "Tezler"in ortak bir zemin olamayacağı açıktır. 'Tezler"de de belirtildiği gibi ikna olmamış olanların yanında "farklı düşüncelere sahip olanlar da" var.

Bizler farklı düşüncelere sahip olanlardanız. Ortak olduğumuzu sandığımız konularda bile, o konu üzerinde yoğunlaştıkça, tamamiyle farklı kavrayışlara sahip olduğumuz ortaya çıkıyor.

"Tezler"i her yanıyla ele almak, öne sürdüğü her görüşü irdelemek konumuzun dışındadır. Çünkü her konu ayrı bir çalışmayı gerektiriyor. Şimdilik genel bir çerçeveyle kendimizi sınırlayıp, hazırlanan "Tezler"in neyi temsil ettiği üzerinde duracağız.

1- "Tezler"i Koşatan Hava.

Düşüncelerin simgesi halini alan olgular, teoriyle ilgileri tartışılmalı olsa dahi değişikliğe uğradıklarında düşünceleri de etkilerler. Etkinin derecesi, kişinin, olgu ile teori arasındaki ilişkiyi kavrama kapasitesine bağlıdır. Eğer olgu ile düşünce arasında

tam bir eşitlik kurulmuş, olgu düşüncenin varoluş nedeni sayılmışsa, olgudaki her devrinim, cereyanın ampülde ışığa dönüşmesi gibi düşüncede yansır. Teori ile pratik arasındaki kavrayış böyle değil de, olgu evrensel düşünce vadisinde bir akarsu olarak algılanmışsa etkilenme derecesi minumum olur. Birinci kavrayış olguların baskılanması altında düşünmeyi, ikincisi evrensel düşünmeyi ifade eder. Komünistlerin üstünlüğü, teori ile pratik arasında her zaman bir mesafe olduğunu bildiklerinden, tarihin akış yönünde zik-zaklara yol açan ama onu değiştirmeyen olguların baskılanması altında düşünmemek fakat olanları da görmezden gelmemektir.

Bunun her zaman geçerli olmadığını biliyoruz. Bunun bilincinde olan komünistler bile konjonktürün kurbanı olmaktan kurtulamamışlardır. Sosyalizmin tarihinde böyle yaklaşımlara bolca örnek vardır. Sosyalistlere karşı yasanın kaldırılmasından sonra Alman Sosyal-demokratları büyük umutlara kapılmış ve hiç zor kullanmaksızın o günkü toplumun gelişerek yavaş yavaş sosyalizme geçeceğini ileri sürmüşlerdi. Hazırlanan proğrama damgasını vuran günün koşullarıydı ve o koşullar altında marksist teorinin esasını gözardı etmişlerdi.

Engels sözkonusu proğramı acımasızca eleştirmekten kaçınmamıştı. Bunun ***"geçici başarılar uğruna" "hareketin geleceği"***nin ***"feda"*** edilmesi olduğunu söylemişti. ***"Bütün bunların namuslu nedenleri vardır belki de"*** diyordu Engels, ***"ama bunlar oportünizmdir ve namuslu oportünizm, oportünizmlerin en tehlikelisidir."***

Engels'ten sonra da bu gibi eğilimler ortaya çıktı. Birinci paylaşım savaşında farklı nedenlerle aynı şeyler yaşandı. Bilinen örnek Kautsky'dir, ve II. Enternasyonal'ın büyük çoğunluğu... Lenin, Markszmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizmde savaş konjonktüründeki ideolojik ve politik savrulmaları ele alır. Lenin, Sosyal demokratik hareketin sorunlarını vb. ele almanın ayrı, savaşın baskılanması altında düşünmenin ayrı olduğunu belirtir bu broşüründe.

Farklı zamanlarda ve farklı koşullarda Engels ile Lenin'in işlediği fikir aynıydı. Engels sosyalistlere karşı yasanın kaldırılmasından sonra sosyaldemokrat hareketin içine girdiği iyimserlik ve bunun doğurduğu tehlikeli sonuçlar üzerinde duruyordu. Lenin de savaşın baskılanması altında kalarak tahlil yapmaya çalışanların düştüğü durumu irdeliyordu.

Engels ile Lenin'in vardıkları sonuç: olayların baskılanması altında kalarak, ana yönelimi değil de tali görüngüleri ele alarak teori yapılamayacağı ve günün koşulları uğruna büyük ideallerden vazgeçilemeyeceğiydi.

Tarihsel gelişim Engels ile Lenin'i yani marksist bakışı doğruladı. Alman Sosyaldemokratları giderek düzeniçileştiler ve Engels'in ölümünden yalnızca yirmi yıl sonra düzenle bütünleştiler. Bu süreç onları anti- Bolşevik saflara itmekle kalmayacak, Hitler'le işbirliğine kadar vardıracaktı.

"Tartışma Tezleri"ne bakıldığında Engels ile Lenin'i eleştirdikleri konumda oldukları görülür. Neresinden bakılırsa bakılsın "Tezler"in, sosyalist dünyadaki (şimdi böyle bir dünya yok) bozgunun baskılanması altında şekillendiği açıktır. Yaşanan bozgundan olumsuz yönde etkilenmek Kürdistanlı sosyalistlere özgü değildir. D. Avrupa'da karşı-devrim fırtınalarında dönüşen Moskova'nın liberal ruzgarları bütün dünyada komünist, sosyalist ve devrimci-demokratik hareketleri yerinden oynattı. "Yeni Politik Düşünüş"ün bir yüzü sosyalist dünyanın lağvı; Sovyetlerdeki kapitalizasyon, D. Avrupa'nın çöküşü ve kapitalizmle sosyaldemokrat kulvarda kolkola girmekse, diğer yüzü TBKP gibi partilerin düzenin uslu muhalefeti haline gelmesi ve yığınla insanın sosyalizme olan inancını yitirmesidir. Dün SB ve D. Avrupa gerçeğinde marksizme-leninizme bağlılık yemini edenler aslında realiteye biat ediyorlardı. Bugün düzeniçileşmekle yaptıkları aynı şeydir. Sorun bu şekilde ele alınırsa bütün TBKP'lerin kendi çizgisinde tutarlı oldukları görülür. D. Avrupa onların nezdinde sosyalizm köbesinin yıkılması ve onun ifade ettiği marksist-leninist düşüncenin de miadını doldurmasıdır. Bundan olayı reel sosyalizm eşittir marksizm-leninizm denklemin yerine FAC artı DAC eşittir sosyaldemokratizm denklemini geçirmeleri ve politika arenasında buna göre konumlanmaları anlaşılır bir şeydir.

Bu gerçekliğin görülmesi ve neye karşılık düştüğünün ortaya konması ayrıdır, onun belirleyiciliği altında "Tez" hazırlamak ayrıdır. "Tezler", tıpkı düzeniçileşen partiler gibi D. Avrupa ve reel sosyalizmle marksist-leninist teori arasında bir eşit işareti koyuyor ve D. Avrupa nezdinde bütün teoriyi bir yana bırakıyor. Marksizm deyip onun hiçbir normuyla/ilkesiyle kendisini sınırladırmamak ve tamamiyla keyfiyete kaçmak; bilimsel sosyalizm deyip ortaya bir arayış sürmek; sosyalist demokrasiden parlamenter sosyalizm diye bir ucube türetmek; devletçi deyip sosyalist toplumun mülkiyet biçiminin doğrudan sonucu ve sosyalist kuruluşun sağlanmasında zorunlu olan merkezi planlamayı reddedip onun yerine serbest piyasayı koymak vb. vb. ..İşte "Tezler"in soluduğu havaya uygun olarak ortaya "sosyalizm" diye koyduğu şey budur.

2- Pire İçin Yakılan Yorgan

Olayların baskılanması altında "tez" hazırlamanın doğurduğu en tehlikeli sonuç marksist-leninist teorinin reddedilmesidir. Ne adına ve hangi kaygılardan kalkılarak yapılırsa yapılsın, varılan yer budur. Buna "pire için yorgan yakmak" denir. Bu deyimi kullanmakla olanları küçümsediğimiz sonucu çıkarılabilir. Sosyalist ülkelerdeki bunalımı ve D. Avrupa'nın çöküşünü küçümsemiyoruz. Sosyalizm hem teori hem de pratik olarak, tarihinin en zor günlerini yaşıyor. Bir başına "Tartışma Tezleri" bile, yaşanan bozgunun ne denli tehlikeli sonuçlar doğurduğuna dair önemli bilgiler verir bize.

Fakat, biz, tarihsel gelişmenin esas yönünü önemsiyoruz. Sosyalizm, D. Avrupa'dan önce de vardı; ondan sonra da varolacaktır. Kapitalizm varlığını korudukça; toplumsal üretim araçlarının özel mülkiyetine dayalı işbölümü ve üretimin sürmesi, giderek mülsüzleşen toplumun büyük kesimini sosyalizme doğru itecektir. Bu tarihsel akışı içerisinde D. Avrupa, dünya ölçekli sosyalizm savaşımının geçici olarak kaybedilen bir muharebesidir. Tablonun görünümü içaçıcı olmasa da, bu ülkelerdeki devrimci dinamikler henüz bertaraf edilebilmiş değil. Kapitalist-emperyalist dünya bu gerçekle karşı karşıya olduğundan "geçiş süreci"ni oldukça zamana yaymaya çalışıyor. D. Avrupa ülkelerinin yönelişi kapitalist dünyaya doğrudur fakat bu tamamlanmamış süreçte hala döküllmesi gereken çok kan, ve fethedilmesi gereken çok kale vardır. Kazanımlarını korumakla başbaşa kalan proletarya, yönetimde bulunanların da itiraf ettikleri gibi, öyle kolay pes edeceğe benzemiyor.

İddia edilir ki, "Tezler", marksist-leninst düşünceyi reddetmiyor; sadece, yaşanan pratik ışığında yeniden konumlanıyor. 'Tezler"de sık sık kullanılan 'marksizm" ve "bilimsel sosyalizm" vb. kavramlara bakılırsa bu iddiaya hak verilebilir.

Belli bir anlam verilmediği müddetçe sözcükler soyuttur fakat kavramlar bilinen bir şeyin kestirmeden ya da kısa yoldan ifade edilmesidir. "Marksizm" veya "bilimsel sosyalizm" de böyledir. Bununla marksizmin, 2x2=4 gibi bir formül olduğunu kastetmiyoruz. Fakat o'nu bilinmeyen bir muamma olarak da sunamayız. Hele hele bir arayışa hiç indirgiyemeyiz. Örneğin "marksizm-leninzm" kavramı hiç kullanılmıyor. Bunun tesadüf olmadığını biliyoruz. Marksizm kavramıyla belli bir ayrımın vurgulanmak istendiği açıktır. Leninzmin bir kenara bırakılması sadece büyük önder (Marx)a daha bir önem vermek anlamına gelmiyor; aynı zamanda Lenin'in katkılarının üstüne bir çizgi çekildiği anlamına da geliyor.

"Marksizm" dendiği zaman bir düşünce sistematiği anlaşılır. Eğer marksist olduğumuzu söylüyorsak onun toplum kuramını (sosyalizmi) ve ona göre bir mücadele perspektifi benimsemek zorundayız. Bu toplum kuramını benimsemiyor, D. Avrupa ile birlikte hülyaya döndüğünü söylüyorsak marksist olduğumuzu söylememeliyiz.

"Tezler"de, marksist düşüncenin reddi gayet ustalıkla yapılmaya çalışılıyor. Fakat bu ustalık yetkinliğin değil, çaresizliğin ürünüdür. Gayet masumane bir şekilde sosyalist ülkelerdeki bunalımın "şu veya bu ülkenin", "şu veya bu yönetimin" değil, "evrensel" olduğu söyleniyor. İlk bakışta, bununla anlatılmak istenenin reel sosyalizm olduğu sanılır. Gerçekten karşı karşıya bulunduğumuz manzara budur. Nispeten iyi durumda olan Küba ile K. Kore'yi dışta tutarsak, son günlere kadar AEP çizgisinde yürüyenler "sosyalizmin kalesi" olarak gösterilen Arnavutluk dahil bütün sosyalist ülkeler "bir adım ileri iki adım geri" örneğidir. Fakat "evrensel" sözcüğüne yüklenen anlam bu gerçeği tanımlamanın ötesindedir. Bir paragraf sonra bu "uygun" girişin neden tercih edildiği anlaşılıyor.

Marksist düşünceyi reddedenler bugüne kadar 'Marks'ın düşünceleri miadını doldurdu' diyerek açıktan ortaya çıkmadılar. Bu şekilde tavır alanlar istisnadır. Genel yöntem, marksist düşünceye düzülen övgülerden sonra bir "ama" deyip ve saadete gelmektir. Bunun nedeni kötü niyetten çok, marksist düşünceye alternatif olarak bir şey bulamamaktır. Marksizm, çıkışından beri yeryüzünün solmayan tek meşalesidir. Ve onun güçü karşısında eli titremeden kalem oynatabilen tek bir marksist bile yoktur. Çünkü pratik süreçler (D. Avrupa dahil) bizi, hergün biraz daha onun yol göstericiliğini görmeye itiyor.

"Tezler" bunu biliyor ve bundan dolayı kaldırıp bir kenara attığı her şeyi ancak D. Avrupa'ya malederek yapabiliyor. D. Avrupa'nın çöküşünden ve diğer ülkelerdeki bunalım onuç, ***"sosyalist devrimle', üretim araçlarının özel mülkiyetine son verilerek devlet mülkiyeti"*** haline getirilmesinin, ***"üretim ve paylaşım"***ın merkezi plan dahilinde yapılmasının, ***"doğrudan"*** toplumsal mülkiyeti doğurmadığıdır. Buna bağlı olarak revaçta olan birçok şey sıralanıyor. Sosyalizmin kapitalizme üstünlük sağlayamadığı, vaadedilen (?) şeylerin yerine getirilmediği vb. gibi...

Çıkarılan bu sonuçtan anlıyoruz ki, "Tezler" için sorun, pratikten ders alarak sosyalizmin Kürdistan'da kurulması için çare bulmak değil, pratiğe dayanarak teorinin işe yaramazlığını kanıtlamaktır. Engels'in dediği gibi ***"belki de bütün bunların haklı nedenleri vardır."*** Ama bunlar yine de ***"opotünizm"***dir. Marksist-leninist teori ile pratik arasındaki mesafe görülmezse doğal olarak varılan sonuç bu olur. Ve çare olarak da sosyal0demokrasi görülür, hem de adına sosyalist denilerek.

İşte **"pire için yorgan yakmak"** dediğimiz olay budur.

3- "Devletçilik"

"Tezler"de sıkça anılan sosyalizmin çöküşünde esaslı faktörlerden biri kabul edilen ve "kötülük timsali" olarak gösterilen olgu/kavramlardan biri de "devletçi"liktir. Daha önce de vurgulamıştık, kavramlar, ifade ettikleriyle anlamlıdır. Onları içerdiklerinden soyutlayarak ele almanın olanağı yoktur. **"Tezler"** de "devletçilik" konusunda da bir reddiye vardır. Ama diğer yandan, Kürdistan'da büyük çiftliklerin ve bütün sanayinin "ulusallaştırma"sından sözedilirken, reddedilen konuma düşüldüğünün ayırdına varılmıyor. Bütün bu "ulusallaştırılmış" sanaii bürokratların yani devletin yöneteceği açıktır. Öyleyse başkalarının günahı olarak gördüğümüz bir yolu/yordamı kendimiz için mübah saymakla tutarsızlığa düşmüyor muyuz diye bir soruyla karşı karşıya değilmiyiz ? Buna yanıt olarak "ama bizler iyi niyetli devletçileriz" diyebilirmiyiz ? Böyle bir yanıta kendimiz inanmadığımıza göre daha tutarlı bir yanıt var mı ? "Devletçiliği peşinen reddettiğimize göre olumlu ve ikna edici bir yanıt bulamayacağımız açıktır.

Sosyalistlerin (marksizm-leninizmi benimseyen sosyalistlerin) kavram ve olgulara bakışı tarihsel ve toplumsaldır. Devlet ve "devletçilik"e de aynı perspektiften bakarlar. Devlet nasıl ki gereklidir "devletçilik" de gereklidir. Bunlara duyulan ihtiyacın ortadan kalkması sürece ve dünya ölçekli sosyalist dönüşümlare bağlıdır. SB ve diğer ülkelerdeki sapmaları mahkum etmeye hakkımız vardır ama öncelikle durumu tespit etmek gerekir. Bu yapılmadan literetürümüzden çıkarmaya karar verdiğimiz her kavramı bilerek değil, tepkiyen çıkarmış oluruz. Çünkü, pratiğin olumsuz yanlarını öne çıkararak terkettiğimiz her kavram bizzat ululanan ve bugün de geçerli olduğu ileri sürülen marksizme aittir.

Sosyalizmde devlet ve "devletçilik"i a) sosyalizmin kuruluşunda devlet ve b) sosyalizm sürecinde devlet olmak üzere iki süreçte ele almak gerekmektedir. Öncelikle Marx ile Engels'in soruna bakışlarını ortaya koyacağız, sonra da gerçekleşen pratiği ve teoriyle arasındaki mesafeyi, ve bunun nedenleri üzerinde duracağız.

a) Marksizm, sosyalizmin kurulabilmesi için proletaryanın egemen güç (devlet) olarak örgütlenmesini zorunlu görür. **"Proletaryanın kurtuluşu kendi eseri olacaktır"** parolası, ona kurtuluş vaadeden burjuvazi ve küçük-burjuvaziden bağımsızlaşarak iktidar mücadelesine girişmesi için verilmiştir. Çünkü sosyalizmi ancak çıkarları ona uygun bir sınıf-proletarya kurabilir. Proleter devlet, diğer sınıfların varoluş koşullarını ortadan kaldırmanın yanında kendi varoluş koşullarını da ortadan kaldırması nedeniyle, Marx'ın deyimiyle, 'gerçek' anlamda devlet değildir. Onu 'devlet' olarak tanımlamamızın nedeni sosyalizmi kurmak gibi politik bir misyona sahip olmasıdır. Gerçek anlamda devlet olmayan böyle bir devletin gerçekten ortadan kalkması için politik varlığını gereksiz hale getirecek olan koşulları yaratmasına bağlıdır. Bunun ilk koşulu da proletaryanın devlet olarak örgütlenmesidir.

Komünistleri işçi sınıfının diğer akımlarından ayıran özelliklerinden biri budur. Reformistler proletaryanın böyle bir eyleme girişmesini gerekli görmezler, anarşistler ise proletaryanın devlet olarak örgütlenmesini... Komünistler toplumsal devrimin bu uğrağında "devletçi"dirler. Ama bunu sosyalizmi kurmak için zorunlu ve proletaryanın da bu eylemiyle aynı zamanda devlet olarak kendi varlığına son vermiş olduğunu bilerek...

Marx'ın **"proletarya diktatörlüğü"** konusundaki görüşleri komün deneyi ışığında yeniden şekillenir. Komün Marksist teori için kendisini yeniden gözden geçirme deneyi olmuştur ve Marx Komünü diktatörlük uygulamakla suçlayanların aksine, burjuvazi karşısında yeterince diktatörlük uygulamamakla eleştirmiştir. Bu deneyden çıkardığı ders ve proletaryanın önüne yeniden koyduğu görev, geri dönüşsüz bir tarzda iktidara elkoymak ve burjuva sınıf eğemenliğinin dayanağı olan toplumsal üretim araçlarının özel mülkiyetine son vermektir.

b) Proletarya iktidara elkoyduktan sonra da devletin varlığı devam eder. Bu noktada

"ne zamana kadar?" diye bir soru sorulabilir. Marksist teori, eğer devletin ortadan kaldırılmasını kabul etmiş olsaydı bu soruya da yanıt bulmak durumunda olurdu. Marksist teori "devlet ortadan kaldırılır" görüşünü benimsemediğinden bu sorunun muhatabı değildir. Marxtan sonraki marksistler de devletin ortadan kaldırılacağı bir tarih vermemişlerdir. Çünkü marksist teori, devletin ortadan kaldırılmasını değil, ortadan kalkmasını öngürür. Peki bu neye bağlıdır?

Marx ve Engels devletin sonmesini veya uykuya dalmasını, sosyalist toplumun inşa sürecinde **"toplumsal üretimdeki anarşinin yitmesi"** ve insanın **"kendi öz toplumsal örgüt biçiminin efendisi"** olması oranına bağlı görürler. Devlet bunu sağladığı ölçüde **"gereksiz"**dir.

Bu görüş, bize, devletin sönmesi önündeki engellerin ne olduğunu da verir. Toplumsal üretimdeki anarşi devam ettikçe ve insan, sürecç içinde kendi kendini yönetebilecek olanaklara bilinç düzeyine erişmedikçe, üretim sürecini ve insanlararası ilişkiyi düzenleyen bir politik güce ihtiyaç olacaktır. Burada ikili bir süreç sözkonusudur. Bir yandan devlet kendi yokoluş koşullarını hazırlarken, diğer yandan insan kendi varoluş koşullarını hazırlamaktadır. İnsan kendi kendini yönetme bilincine eriştikçe veya ünlü değişi kullanırsak "zorunluluğun bilincine" vardıkça, devletin politik yönu ortadan kalkar.

4- Teori Işığında Pratik, Pratikte Teori ve Sorunlar

Yukarıda Marx'ın Paris Komünü pratiğinde teorisini yeniden gözden geçirdiğini söylemiştik. Proletarya diktatörlüğünün ne olduğunu merak edenlere Paris Komünü'nü gösterir Marx. Ve teoride öngürmediği birçok şeyi (özellikle yönetime ilişkin) doğrudan Komün'den alır. Marx'tan marksistler de bu deneyi örnek alır, teoriyi, Komün tarzında inşa etmeye çalışırlar. Sonraki yönetimlere yöneltilen eleştiriler Komün'den kalkılarak yapılır. Sonraki pratikler Komüne ne kadar yakınlarsa o oranda sosyalist, uzak oldukları oranda da bürokratik ve benzeri olarak ele alınmışlardır.

Biz de pratikleri teori ışığında ele alacağız. Fakat bire bir uygunluk şeklinde değil; bunun olması da mümkün değil; daha çok Komün tarzında ele alacağız. Komün nasıl teoriye sığmamışsa ama teorinin geliştirilmesine yardımcı olmuşsa, sonraki pratikler de ceryan ettikleri alan bakımından Komün'e ve teoriye sığmamışlardır. Bu durum, hem teorinin geliştirilmesine hem de sakatlanmasına yol açmıştır. Bizce önemli olan bu iki yanı görmek ve pratik ışığında teoriyi (Komün deneyiminde olduğu gibi) yeniden kapsayıcı hale getirmektir.

Marx'ın öngürüsünden pratiğe bakarsak bir tezatla karşılaşırız. Bu tezat, sönmesi öngörülen devletin sönmemesi ve halkın denetiminin dışına çıkarak bürokratik bir karektere bürünmesidir. Bu olgu, sosyalizm teorisine aykırıdır. Aynı zamanda pratiğin başlıca sorunudur da.

Peki teorinin sorunları yok mudur? Elbette vardır.

Marx ile Engels, sosyalizmin, ileri batı Avrupa ülkelerinde gerçekleşeceğini öngörmüşlerdi. Bu gelişme, sosyalizme hem ekonomik hem de siyasal zaferi kesinleştirme olanağı verecekti. En ileri kapitalist ülkelerin birkaçında gerçekleşen sosyalizm giderek bütün dünyaya damgasını vuracaktı. Avrupayı fethetmiş bir devrimin karşısında durabilecek güçte dünyanın herhangi bir kapitalist devleti yoktu. O koşullarda devletin görevi üretimdeki anarşiyi giderdiği ve insanın kendi kendini yönetme geleneği arttığı oranda azalacaktı.

Gerçekliğin gelişimi başka yönde oldu. Devrim, Batı Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde değil, nispeten geri Rusya'da gerçekleşti. Bir başka farklılık, Avrupa proletaryasının sovyet proletaryasını izlememiş olmasıdır. Tarihsel bilinçle davranan Avrupa proletaryası değil, burjuvazisi oldu. Dünyanın bütün emperyalist devletleri ve gerici güçler, Avrupa burjuvazisinin Komün karşısındaki tutumunu örnek alıp Sovyet Devrimi'ni tasfiyeye çalıştılar. Emperyalizm bu amacına ulaşamadı fakat devrim de Rusya karaparaçasına sıkışıp kaldı. Bolşeviklerin umudu ve beklentisi olan Avrupa devriminin gerçekleşmemesi; 1918,1920 ve 1923 atılımlarının sonuç getirmemesiyle birlikte umutların sönmesi, devrimi, tek ülkenin sınırları içinde sosyalizmi kurmakla yüz yüze gelmek gibi, bir zorunlulukla başbaşa bıraktı. Komünistler, bu koşullar içinde hem devrimi koruyup kolluyacak, hem sosyalist önlemler alacak ve hem de kullandıkları mekanizma (devlet), teoriye uygun olarak sönecekti.

Yeniden teoriye döner ve Marx ile Engels'in Komün'den çıkardıkları dersler ışığında Ekim Devrimi'ne bakarsak şu sonuçlara varırız.

Ekim Devrimi kendini korumak zorundaydı. Bu amaçla alınan önlemler marksist teoriye de aykırı değildir. Marx, Komün'ün yenilgisini, proletaryanın "iyi tabiatı"na bağlar. Versailles'e yürümemekle iç savaşın ve aynı zamanda kendi yenilgisinin koşullarını hazırlamış olmakla eleştirir. Marx'a dayanılarak Bolşevik Parti'nin iktidara elkoyması da eleştirilemez. Zira Marx, Komünü eleştirirken, MK'yi, Komün icraat yapsın diye çok erken iktidarı teslim etti diye hatalı bulur.

Marx, öngürdüğü sosyalizmin ileri kapitalist ülkelerde gercekleşeceğini düşündüğünden, devletin giderek söneceğini tespit ediyordu. Geri bir ülkede ve emperyalist kuşatma altında bir devrim düşünmediğinden o koşullarda devletin nasıl bir seyir izleyeceğine dair bir tespiti yoktu. Alman İdeolojisi'nde söyledikleri (bir ülkeyle sınırlı kaldıkça devrimin yozlaşacağını ve yerel bir fenomen haline geleceğini söylüyor) bugünkü sorunlar hakkında genel bir perspektif verir bize ama yaşanagelen sosyalizm pratiğini izah etmekte yetersiz kalır. Bu konuda kitabi değil, diyalektik düşünmek gerekiyor. Lenin'in muazzam bir ordu kurulurken teoriyi unuttuğunu veya dikkate almadığını söyleyemeyiz. O, bu tezatı görmüş ama Komün'ün yaptığı hatayı

yapmamıştı. Ekim'in yaratığı koşullar içinde Lenin, kendisinin de belirttiği gibi, sosyalizme özgü olmayan, bir gün kalkıp gidecek olan mekanizmalarla devrimi koruyordu. O koşullarda ve sonraki süreçte devlet gerekliydi ve sonraki gelişmelerin gösterdiği gibi, güçlü bir devlet olmasaydı devrim korunamazdı.

Marx ile Engels devletin sönmesini/politik yönünü yitirmesini üretim anarşisinin yitmesine ve insanın kendi kendini yönetme yeteneğinin gelişmesine bağlamışlardı. Fakat Sovyet devleti bunun ötesinde görevlerle karşı karşıya idi. Üretimin örgütlenmesi yetkinleştirilip devletin politik yönü törpülense bile, emperyalizmin varlığı devletin varlığını koşullandırır. Bu konuda da açılma ihtiyacı olan teoridir. Gerçeklik teorinin sınırlarını zorlamıştır ve onu teoriye hapsetmek olanaksızdır. Teorinin bu yanı esas alınarak Sovyet devleti yargılanamaz; teoriye uygun değil de tersine bir gelişim gösterdi diye eleştirilemez.

Marx ile Engels, sönen devletin fonksiyonlarının yerini, insanın öz faaliyetinin alacağını öngörüyorlardı. Fakat insan, durup dururken bu yeteneğe erişemez. Onu bu yetenekle donatacak olan sosyalist demokrasidir. Bunun için devletin sönmesi ile sosyalist demokrasi arasına eşit işareti konmuştur. Sosyalist demokrasi hem devletin sönmesini hem de insanın kendi kendini yönetmede yetkinleşmesini sağlayan bir süreçtir.

Sovyet devletinin gerçekleştirmediği budur. Bu konuda geride kalan teori değil pratiktir. Devrimin ilk yıllarında zorunlu olarak askıya alınan sosyalist demokrasi iyice rafa kaldırılmış ve adeta sosyalizmi zayıflatıcı bir unsur olarak algılanmıştır. Emperyalist kuşatmanın varlığı demokratik katılımın önündeki bir başka engel şeklinde yorumlanmış ve Marx'ın söyeldiklerinin hayata geçirilmesi bu kuşatmanın kaldırılmasına bağlanmıştır. Oysa Marx, hatalarından dolayı Komün'ü eleştirmesine karşın, onun demokratik işleyişini yüceltmiş, 'en son keşfedilmiş politik biçim' olarak değerlendirilmiştir. Demek oluyor ki, toplumun denetiminden sıyrılan devlet, ne denli inançlı komünistlerin elinde olursa olsun giderek özerkleşir ve toplumun üzerinde ayrıcalıklı bir konuma oturur. Bu, hem devletin hem de toplumun gelişimini körelttir. Yönetimin hakkaniyetinden bağımsız, kendiliğinden işleyen bir süreçtir bu. Oysa marksist-leninst teoriye göre, devletin gerekliliği demek, demokratik katılım ve yönetimin gereksizliği demek değildir. Sosyalist demokrasi devletin işlerlik biçimidir. Sosyalizmin ayakta kalmasının, kapitalizme üstün gelmesinin ve insanı yönetebilir hale gelmesinin garantisi budur.

5- Planlı Ekonomi (üretim)

"Tezler"de, D. Avrupa'daki çöküş ve diğer ülkeler (özelikle SB.Çin)deki yönetim gerekçe gösterilerek **"Planlı üretim"** reddediliyor. Bunun yerine, başına "sosyalist" sözcüğü getirilerek **"piyasa ekonomisi"** konuyor.

Bu tercihin ne anlama geldiği açıktır ama nelere malolduğu açık değildir. Biz, planlı üretim anlayışından vazgeçmeden önce, nelerin dikkate alınması gerektiği üzerinde duracağız. Yanıt bulunması zorunlu sorular şunlardır:

1- Bu kavram kime aittir? Adı sık sık anılan Marksizme mi yoksa reel sosyalizme mi?

2- Planlı ekonomi anlayışı neyin sonucudur? Sosyalizm onsuz yapabilir mi?

3- Planlı ekonomi pratikte nasıl bir sonuç doğurmuştur?

1- Kavram Marx'a aittir. Gerek Marx, gerekse Engels, kapitalizme alternatif sosyalist topluma ilişkin düşüncelerini açıkladıkları her yapıtlarında planlı üretimden sözederler. Bu -planlı üretim-, sosyalist toplumu kapitalist toplumdan ayıran bir özellik olarak ortaya konur. Kapitalist üretimin karakteristiği nasıl üretim anarşisi demek olan serbest piyasa ekonomisiyse, sosyalist toplumun karakteristiği de planlı üretimdir. Marx'ı izleyenlerin Marksizme bir katkısı değildir; zorunluluk sonucu veya rastgele bulunmuş bir kavram da değildir; bilimsel sosyalist düşüncenin (Marksizmin) kendine özgü üretim sistematiğini anlatan bir kavramdır. Ondan kurtulmak, herhangi bir marksistle değil, Marx'ın kendisiyle hesaplaşmayı gerektirir.

2- Marx, bu kavramı, yalnızca anarşinin egemen olduğu kapitalist üretime karşılık kullanmıyor. Bu bir yanıdır ama daha önemlisi, kamu iktidarına el koyarak toplumsal hale gelmiş üretim araçlarının özel mülkiyetine son veren proletaryanın eyleminin doğal ve mantiki sonucudur. Bunun nedeni açıktır. Toplumsal üretim araçlarının özel mülkiyet altında bulunduğu kapitalist toplumda üretim nasıl piyasaya göre yapılıyorsa, durumun tersine çevrildiği sosyalizmde de üretim, Engels'in deyimiyle **"önceden hazırlanmış bir plan dahilinde"** yapılır. Bu iki olgu (sosyalizm ile planlı üretim), birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Biri diğerini koşullandırır. Sosyalist ülkelerde planlı üretimden uzaklaşıldıkça üretim araçlarının özel mülkiyetine hak tanınması veya üretim araçlarının özel mülkiyetine hak tanındıkça piyasaya vize verilmesi rastlantı değildir. Özel mülkiyete dayalı bir üretim, önünde, ürününü serbestçe pazarlayabilecek bir alan ister. Bu sadece aşırı kâr hırsıyla fazla üretim yapmak ihtiyacından doğmaz; piyasa, rakiplerin birbirini rekabet yoluyla elimine ettiği, sermaye birikimini sağladığı ve bütün ekonomiyi birkaç kapitalistin denetimine soktuğu için de bir ihtiyaçtır. Proletaryanın ihtiyaçları farklıdır. Son vermek istediği tam da kapitalist üretim ve onun bütün sonuçlarıdır. Toplumsal üretim araçlarının özel mülkiyetine son vermesi eyleminin ilk adımlarından biriyse, diğeri de planlı üretimdir. Proletarya, kapitalist toplumda, ürettiği ürünün esiridir. Marx'ın deyimiyle "ürünler pazarda" proletaryanın karşısına **"onu yöneten nesneler olarak çıkarlar."** Bunun nedeni onların sermaye niteliği almış olmasıdır. Proletaryanın, **"sermaye halini alan ürünlerin esiri"** olmaktan çıkmasının yolu da planlı üretimden geçer. Böylece proletarya onlar tarafından yönetilmekten kurtulur ve onları yöneten olur.

3- Planlı üretim her ne kadar gözden düşürülmeye çalışılıyorsa da asla piyasa ile kıyaslanamaz. Teoride söylenenleri görmezlikten gelsek bile başarılarla dolu bir pratik var karşımızda. Kapitalist dünyanın onlarca yıllık en iyi piyasa ekonomileri bile, toplumun temel sorunları olan iş, konut, eğitim, sağlık vb. gibi sorunları çözebilmiş değildirler. Artarak devam ediyor bu sorunlar. Sözde "serpest" gerçekte kapitalist devletin sonsuz desteğine sahip olan piyasa ekonomisi ancak milyonlarca insanı ölüme terkederek işliyebilir. Kapitalizmin tarihi buna tanıktır ve güncel afetler piyasanın gayri insani olduğu düşüncemizi pekiştirmektedir. Doğada seleksiyon, toplumda sosyal-darvinizm neyse, ekonomide serbest piyasa odur. Güçlüler yaşar, güçsüzler güçlülerin yaşaması için helâk olur.

Planlı veya piyasayı tercih etmek sadece ekonomik üretime dair değildir, aynı zamanda insana ilişkindir. Kapitalist üretim için insan araçtır, onu piyasanın insafına terk etmesi bundandır. Sosyalist üretimde ise insan amaçtır; bütün üretim ve paylaşım insanın yaşamını daha kolaylaştırmak amacıyla planlanır.

İstatistik verilerle konuyu sıkıcı hale getirmeden, Sovyet devriminin seyrinde planlı üretimin başarılarını görebiliriz. Sovyet tarihinin on yıllık (1930-1940) bir kesiti, kapitalizmin bir asrına bedeldir. Bunda belirleyici olan planlı üretim anlayışıdır. Bu gerçeği sosyalizmin düşmanları bile inkar edemiyorlar. Planlı üretim diğer sosyalist ülkelerde de başarılı olmuştur. Burjuvazi siyasal parti olarak örgütlenmeyi komünistlerden öğrendi. Ekonominin örgütlenmesinde bazen kullandığı planı ise sosyalist ülkelerden aldı. Planlı üretim aynı zamanda aklın ve bilimin üstünlüğüdür de. Demek oluyor ki, güncele maledilerek bir kenara bırakılan marksizm ve bilimsel düşüncedir. Planlı ekonominin sorunları yok mudur? Elbette ki vardır ve bunları, nedenlerini ileriki bölümlerde ele alacağız.

6- Burjuva Demokrasisi mi, Sosyalist Demokrasi mi?

"Tezler"de "sosyalizm" diye ortaya konan burjuva-demokrasisidir; "parlamenter sosyalizm" denmesi zevahiri bile kurtarmaz. Haklı nedenlere dayanan birçok eleştiri, ortaya konan alternatif gözönüne alınmadığında haklılığını yitiriyor. Bir yanlıştan kurtulayım derken bir başka yanlışa düşülüyor. Sosyalizm, demokratik katılım ve yönetim demektir. Bu perspektiften kalkarak "monolotik"liği, partinin, kendi öncülüğünü mücadeleyle değil de "anayasal güvenceler"e dayandırmasını ve devletin "bürokratik" örgütlenmesini eleştirmek marksist-leninst olmanın gereğidir. Fakat buna tepkiyen "çok partililik"i, "parlamenter sosyalist bir demokrasi"yi "yasama, yürütme ve yargının ayrılığı"nı, "yargının kesin bağımsızlığı"nı vb. savunmak sosyalizmin teorisine aykırıdır ve **"kapiytalizme üstünlük sağlama"nın yolu hiç değildir.** Bu yol, tam da kapitalistlerin egemen olduğu bir yoldur.

"Parlamenter burjuva demokrasisi"nin devletin "burjuva karakteri"ni ortadan kaldırmadığı doğrudur. Çünkü "parlamenterizm" burjuva devlet örgütlenmesinin

mantığı sonucudur. Kapitalistlerin serbest yarışı için serpest piyasa nasıl gerekliyse, burjuva fraksiyonlarının kendi ekonomik çıkarları için hükümeti yönlendirmede serbestçe yarışacakları parlamento öylesine gereklidir. Marx parlamento için "**burjuva ahırı**" der. Gerçekten, pazarda vahşice kapışan kapitalistler, halkın denetiminden çıkarılmış bu kurumda ekonomik çıkarlarını koruyacak politikalar üretmek için alabildiğine didişirler. Kendi amaçlarını ve politikalarını toplumun çoğunluğu (ki bu çoğunluk tirübünlere itilmiş, ancak karşı takımı tartaklama ihtiyacı duyulduğunda sahaya inmesine izin verilen bir çoğunluktur)nun talepleri haline getirmesini başaran kazanır ve yasalarla belirlenmiş süre içinde politikalarını uygular. Burjuva devlet ise, burjuva fraksiyonlarının çıkarlarını değil, sınıf olarak burjuvazinin (günümüzde tekelci burjuvazinin çıkarlarına göre örgütlenmiştir burjuvazi devletler veya tekelci burjuvazi, devleti, kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak için diğer burjuva fraksiyonlara göre daha çok olanağa sahiptir.) çıkarlarını savunur. Devletin örgütlenişi buna uygun tarzda yapılmıştır. Kuvvetler ayrılığı'nın kabul edilmesi bu mantığın ürünüdür. Yasama-yürütme-yargının birbirleri karşısındaki bağımsızlığı mutlak değildir. Yasa yapıcıların ayrı, yürütmecilerin ayrı ve yargıçların ayrı olması, onların karşıtlığını değil, burjuva devlet çatısı altında birlikteliğini ifade eder ve burjuva hukuk hepsini bağlar. Örneğin yargı, burjuva hukuk çerçevesinde, herbir burjuva fraksiyonundan bağımsızdır veya tarafsızdır ve davayı yasama organınca hazırlanan çerçeve içinde ele alır (bu teorik işlerliktir. Pratikte belirleyici olan güç, rüşvet vb. dir) ama burjuva düzeni hedef alanlar karşısında tarafsız değildir. Bu tutum, bütün burjuva kurumlar için geçerlidir. Demek oluyor ki, parlamenter demokrasinin burjuva devletin karakterini değiştirmemesi, devletin örgütlenişiyle ilgili bir olaydır.

Öyleyse öncelikle ele alınması gereken biçim değil, özdür. Bize gerekli olan, proletaryanın çıkarlarını savunan bir devlettir. Fakat unutulmaması gereken bu devlet, kendi yokoluşunu örgütleyen bir devlettir. Bundan dolayı, burjuva toplumda olduğu gibi, profesyonel urumlaşmayı arttırmayı değil, azaltmayı hedefler. Parlamento, halkın denetiminin dışında, belirlenmiş süre içinde görev yapan, burjuva toplumsal düzen için gerekli, sosyalist toplum için gerekli olmayan bir kurumdur. "Parlamento" ile "sosyalizm" bağdaşmaz. Sosyalizm "**profesyonel kurumlaşma**"ya değil, her an feshedilebilir organlara dayanır. Burjuva devlet, profesyonel kadrolardan oluşan ve halkın denetimi dışında tamamiyle kapitalist toplumun bekâsı için iş gören profesyonel kurum ve kuruluşlara dayanmadan varlığını koruyamaz. Yargıçların, yasamacıların ve yürütücülerin burjuva toplum için rahatça şaşabilmeleri devletin verdiği güvenceye bağlıdır. Bir general, polis şefi veya yargıç halk tarafından görevinden alınamaz. Onların görevden alma yetkisi, "baskı gücü" demek olan yürütmeye verilmiştir. Yürütme ise, halkın denetiminde olan bir kurum değil, burjuva devletin denetiminde olan bir kurumdur.

"Profesyonelleşme" burjuva devlet için ne kadar yararlıysa, proleter devlet için o

kadar zararlıdır. İlginç olan, bürokratizm ve benzerinden yakınan "Tezler"in, bürokrasinin en yetkin hali olan profesyonelleşmeyi savunmasıdır. Profesyonel her kurum giderek kendi determinizmini oluşturur. Kuşkusuz, sosyalizmin de kendi yasa koyucuları, yürütücüleri, yargıçları vb. olacaktır. Ama bunların hiçbiri, burjuva toplumda olduğu gibi, halkın iradesinin ve onun denetiminin dışında olamayacaktır. Burjuva toplumda geçerli olan temsili, (irade devri) sistemdir. İnsanlar irade kullanımına değil, devrine itilmektedirler. Sosyalizm irade devrine değil, kullanımına dayanır. Mevcut sosyalist ülkelerde bu anlayışın/ilkenin köreltilmiş olması, bir daha hiç gerçekleşmeyeceği anlamına gelmez. Marx, proleter devletin bu tarz işleyişini Komün'de gördü ve ondan alarak geliştirdi. Marx onu [Komün'ü], **"yeni bir tarihi oluşum"** ve **"en sonunda keşfedilen politik biçim"** olarak değerlendirdi. Bu işleyiş, yalnızca Komün'le sınırlı kalmadı, başta Sovyetler olmak üzere, merkezi burjuva hükümetlerin yıkıldığı veya yıkılma eşiğine geldiği her yerde yığın eyleminin doğal bir sonucu gibi kendini gösterdi. Örneğin Sovyetler, ilk yıllarında, hem yasama hem de yürütme yetkisine sahip olan, doğrudan katılıma dayalı çalışan organlardır. Sosyalizmde üzerinde durulması gereken -aynı zamanda sosyalizm pratiklerinden çıkarılabilecek en büyük dersdir bu-, kurumlaşmamanın kurumlaştırılması diyebileceğimiz bu örgütlenme ve yönetim biçiminin kalıcılaştırılmasıdır. "Tezler"de ileri sürüldüğü gibi, bugün tam da gelişmiş burjuva toplumlarda geçerli ve Lenin'in deyimiyle **"sömürünün rahatça sürdürülmesi için en ideal yönetim biçimi"** olan burjuva demokrasisi değil.

7- Sosyalizmi Değil, Kapitalizmi İnşa Yolu.

"Tezler"de ilginç olan, mevcut pratiklere dayandırılarak, onlarca yıllık bir tarihe sahip olan sosyalizme geçiş yolunun yadsınmasıdır. Sosyalizme geçiş biçimlerinin farklı olacağını, her ülkede bir başka özgünlüğe bürüneceğini herkes kabul ediyor. Örneğin SB'de başka, Çin'de başka ve Küba'da daha başka olmuştur. SB'de devrimin temel ve önder gücü işçi-köylü-asker Sovyetleri olmuştur. (yönlendirici politika ve siyasi iradeden sözetmiyoruz). Çin'de işçi-köylü-asker Sovyetleri ortaya bile çıkaramamıştır; ağırlıklı olarak yoksul köylülüğe dayanan, Kızıl Siyasi Üsler iş görmüştür. Küba'da bunların hiçbiri olmamıştır; gerilla mücadelesi karşısında soluksuz ve hareketsiz kalan diktatorlük, genel bir grev ve ayaklanmayla devrilip gitmiştir.

"Her ülke kendisine özgü yollardan sosyalizme geçer" sözünden anlaşılması gereken budur. Ama sosyalizmin inşası için her devrimin mutlaka yapması gereken "aynı" şeyler vardır. Bunlardan birincisi, proletaryanın egemen güç olarak örgütlenmesi, eski devleti bütün kurum ve kuruluşlarıyla ilga etmesidir. İkincisi, kamu iktidarına el koyan proletaryanın, onun aracılığıyla ve kamu adına bütün toplumsal üretim araçlarını kamulaştırması; dış ticaret, finans kuruluşları vb.

devletleştirmesi; yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarını toplumun ortak malı haline getirmesidir vb. Üçüncüsü, toplumun refahını arttırmayı perspektif edinerek bütün üretimi, "**önceden belirlenmiş bir plan dahilinde**" örgütlemektir. Dördüncüsü, üretim ve yönetime doğrudan katılımı öngüren demokratik bir yönetim.

Gerek Marx ve Engels, gerekse onları izleyen marksistler farklı bir "geçiş" önermediler ve "geçiş biçimi"nin "farklı"lığını, yapılması zorunlu girişimleri "yapılmasa da olur" tarzında yorumlamadılar. "**Tezler**"de yapılan bir hata değilse doğrudan marksizmin inkârıdır. Sosyalizme geçiş için zorunlu olan yukardaki önlemleri almayı yadsıyan "**Tezler**", her konuda olduğu gibi, D. Avrupa ve SB'ye dayanıyor. Sosyalist devrimle, üretim araçlarının özel mülkiyetine son verilmesiyle ve planlı üretimle bir yere varılmadığı ileri sürülüyor. Bu iddiaların her biri hem teori hem de pratik ışığında uzun uzun tartışılabilir ve rahatlıkla geçersiz hale getirilebilirler ama bu, konumuzun dışındadır ve şunu söylemek yeterli olacaktır. Sosyalist devrim, toplumsal üretim araçlarının özel mülkiyetine son verilmesi, planlı üretim vb. sosyalizmi doğurmamışsa, "**Tezler**"deki yol hiç doğuramaz. Bu "yol"un marksizme aykırılığını bir tarafa bırakıyoruz; pratik deneylere baktığımızda "yol" olmadığını görüyoruz. Acaba D. Avrupa'nın başına gelenlerde yıllardır özendirilip güçlendirilen özel girişimin hiç rolü yok mudur? Nikaragua'nın başına gelenlerde palazlanması için desteklenen orta burjuvazinin rolü yok mudur? D. Avrupa gerçeğinde görüldüğü gibi, kapitalizmden kopuşun derin ve köklü olduğu ülkelerde resterasyon ağır, opuşun yüzeysel olduğu ülkelerde ise hızlı ilerliyor. D. Almanya'nın özgün durumu dışında, diğer ülkelerde açıkça görülen budur. SB ve Çin'deki direncin nedeni, bu ülkelerde kapitalizmden nispeten derin bir kopuş sağlanmış olmasıdır. Eksik olan, kopuşa denk düşen bir inşaanın sağlanamamış olmasıdır; gidilen yolun yanlışlığı değil.

"**Tezler**"de önerilen yol Kürdistan'da izlenirse, bundan o kadar kötülenen bir D. Avrupa bile çıkmaz. Olsa olsa kötü bir kapitalizm ve süreç içinde buna teslim olacak olan bürokratik bir yönetim olur. Sosyalist önlemlere dayanmayan her "demokratik cumhuriyet" özünde bir burjuva cumhuriyetti ve örneklerinde olduğu gibi burjuva diktatörlüğüne dönüşmeye mahkumdur.

8- "Bilimsel Kuşkuculuk" Mü, "Bekle Görcülük" Mü?

Olayların baskılanması altında düşünmenin ve "Tez" hazırlamanın doğurduğu bir başka sonuç, "bilimsel kuşkuculuk" adına içine girilen "bekle görcülük ve bilinmezci"liktir.

"Tezler"de, geçmiş uygulamaların iflas ettiği ve sosyalist mülkiyet ilişkilerini doğurmadığı," söyleniyor. Bu ifade tarzı olgu hakkında enine boyuna düşünüldükten sonra varılmış kesin bir yargıyı belirtiyor. Yani sosyalist mülkiyet ilişkilerini doğurmayan uygulamalar iflas etmiştir. Böyle bir yargı karşısında herkesin şu soruyu

sorma hakkı vardır: **"Bugüne kadar ki uygulamalara ve ortaya çıkan mülkiyet biçimine ve bir bütün olarak toplumsal sistemin kendisine ne ad verilebilir?"**

Bu soru hakkımızı saklı tutup bir başka görüşe geçelim. Özet olarak; bugünkü uygulamaların (kast edilen uygulamalar Glasnoss ve Perestroyka dır. TS.)**"sosyalist mülkiyet ilişkilerine götüreceği kanıtlanmış değildir"** denmiyor ve devamla şu tespit yapılıyor: **"hatta kimi uygulamaların daha bugünden bile ciddi zaaf ve tehlikeleri belirmiş bulunuyor."**

Tümcenin birinci kısmı yeni yönelimlerin bizi ikna edebilecek (olumlu yönde) bir kanıt ortaya koymadığını anlatıyor. İkinci kısmı, yönelimlerin olumlu yönde değil, olumsuz yönde kanıtlar ortaya koyduğunu söylüyor. Öyleyse, dün olduğu gibi bugün de uygulamalar olumsuzdur ve rahatlıkla bugünkü uygulamalara karşı tavır alma hakkına sahibiz. Oysa **"Tezler"**in bize önerdiği bu değildir. Uygulamaları **"ne peşin yargıyla kapitalizme götürüyor"** diye **"reddetmeli, ne de körükörüne"** benimsemeliyiz, diyor "Tezler."

Bütün bu 'izaahat'tan sonra bir çelişkinin olduğunu açıkça görebiliriz. Bunun nedeni, sosyalistlerin birlikteliğini amaçlayan **"Tezler"**in, her eğilime bir "mavi boncuk" dağıtma anlayışıdır. Ortak zeminden anlaşılan, herkesin kendisinden birşeyler bulduğu bir alandır. Boyle bir "birlik" için bile, yukarda aktardığımız görüş (ler) çerçevesinde görmesi gereken bir hesap vardır. Eğer uygulamalar bize olumlu değil de olumsuz kanıtlar sunuyorsa, bunlara "kapitalizme götürüyor" demek önyargılık olmaz. Durum bunun tersine ise, uygulamaları olumlamak ve onlardan ders çıkarmak "körükörüne"lik olmaz. "Körükörüne" ve "peşin yargı" sözcükleri, o ana kadar ortaya çıkan belirtiler veya olgular ışığında gelişmenin yönüne bakmadan, araştırıp inceleme zahmetine katlanmadan takınılan tavrı ifade ederler. Oysa, görüyoruz ki, **"Tezler"** bize "olumsuzluk" belirten kanıtlar sunuyor. Yapılması gereken buna uygun bir yaklaşım ortaya koymak iken, "bağımsız bakışaçısı" adına "Tezler"in ortaya sürdüğü "bekle gör"cülüktür. "Bağımsız bakışaçısı", herhangi biri veya birilerinin sözüyle/anlayışıyla olgulara yaklaşmayı reddeder ama bu, olgular hakkında görüş belirlemeyi dışlamak anlamında değildir. **"Tezler"**deki "bağımsız bakışaçısı" bu anlamda "kendine özgü"nlüğü değil, kimsenin etlisine-sütlüsüne dokunmamayı vaaz'ediyor.

Gerçekten bu tutumu gerektirecek bir durum var mı ortada? Herkesin rahatlıkla görebildiği kanıtlar bir tavır belirlemeye yetmiyor mu? Uygulamaları iki bilinmeyenli bir denklem haline sokup "bilinmezci"liğe düşmeye gerek var mı? Kimileri için sorun "...yoğurdu üfleyerek içmek" olabilir. Fakat "hayal kırıklığı"nı ve "yanılgı"ları veri alıp ve bundan kalkarak "şimdiden bir belirleme yapmayalım, yeniden yanılabiliriz; kapitalizm diye karşı çıktığımız sosyalizm çıkabilir." sonucuna varmak ne denli "bilimsel kuşku"culuk olabilir! Bilimsel yaklaşım olguları veri alıp

soyutlama yapmak ve somutu bu çerçevede ele almak ise, nasıl olur da olgular görmezden gelinir. "olumsuz" olmaları bize bu hakkı vermez elbette.Sovyetler Birliği, Çin ve diğer ülkelerde, içinde bulunulan durumdan kurtulmak için "uygulama ve araştırmalara geçilmiş" olmasından sözediliyor. "Tezler"in diliyle bu uygulamalar: "**Kooperatifçilik temelinde kişisel mülkiyeti, toprakların kişilere devredilmesi, işçilerin fabrikalara ortak edilmesi ve planlamalardan vezgeçi**"lerek "**planlı sosyalist pazar uygulamaları** (ne kadar çelişkili bir tanım !)"na geçilmesi vb.

Demek oluyor ki ortada, degerlendirip bir yargıya varmak için yeterli derecede delil var. Bütün bu delillerin (veya uygulamaların) ne anlama geldiklerini ve neye hizmet ettiklerini sadece teoriye göre değil, pratik sonuçlarına da bakarak anlayabiliriz. Hiç kimsenin görmezden gelemeyeceği sonuçlar var ortada. Ortak bir norm bulmak da zor değil. Sosyalizm, toplumsal refahın artması ve yönetime katılmanın derinleşmesidir özet olarak. Bizim için esas alınması gereken, uygulamaların bu süreci derinleştirip derinleştirmediğidir.

Önce Çin'e bakalım.

Tien-An-Men Meydanı'na "özgürlük Kraliçesi"nin maketi konduğunda ve bunun ne anlama geldiği herkes tarafından açıkça görüldüğünde bütün görevlerinden azledilen Zao Ziyang, Çin'in yönetimini anlatmak için şu atasözünü rehber edinmişti: "**Fare tutan kedinin rengi önemli değildir.**"

Çinliler, sonradan birinin (hem de "komünistim" diyen birinin) ortaya çıkıp bu atasözünü halka karşın kendi emelleri doğrultusunda kullanacağını bilselerdi, herhalde ortak bir değer olarak benimsemekte teredüt ederlerdi. Çinli emekçiler için bu sözün değeri başka Zao Ziyang için başkadır. Zao Ziyang bu atasözünü tam bir kapitalist zihniyetle-toplumsal üretim araçlarının özel mülkiyetini, emek sömürüsünün, karşılığa göre işletme anlayışını vb. meşrulaştırmak için benimsiyordu. Bu politikanın sonuçları, her şey gelip Tien-An-Men Meydanı'ında geçici çözüme bağlanmadan önce, işsizlik, hayat pahalılığı, sefalet ve diğer yandan türedimilyonerlerin ortaya çıkması; halkın yönetime katılımının daha da azalulması, ve bürokrasinin artarak pekişmesi oldu. Cüce Deng, Parti üyelerine kapitalistleşme konusunda da halka öncülük yapmaları çağrısında bulunuyordu. Böylece Deng liderliğindeki ÇKP'nin komünist harekete katkısı, türedi milyonerlerin parti üyeliğine kabul edilmesi oluyordu. "Kültür Devrimi"nin kurbanlarından olan Deng ÇKP'ye bunun özeleştirisini yaptırdıktan sonra, büyük vaadlerle başlattığı reform sürecinin çıkmazında bütün yaptığı bir özeleştiri daha oldu. Bu reformların sonucunda kazançlı çıkan kim oldu ? İşçi sınıfı mı ? Bunu kimse iddia edemez ! Sonuçta kazançlı çıkan, kapitalizmin seraları olan serbest bölgelerde yeşeren ve giderek toplumu içten içe kemirip çürüten sermaye olmuştur.

Ya "Perestroyka" ve "Glasnost" ? Sosyalizmi derinleştirebildi mi ? Buna olumlu

bir yanıt vermek için ortada herhangi bir neden yok. Her şey bir yana bırakılsa bile, "Tezler", YPD (Yeni Politik Düşünüş) nin nasıl bir sonuç verdiğinin kanıtıdır. Kimileri "Perestroyka"nın olumlu kimi sonuçlarından sözedip onu meşrulaştırmaya çalışıyor. Her olumsuzluğun bir olumlu yanı vardır. "Perestroyka" ile bir olanak ortaya çıkmıştır ama tamamen onun amaçları dışındadır. Bu olanak, resmi ağızların tekelinde biçimlendirilen, dokunulmaz hale getirilip sosyalist ve işçi hareketine kabul ettirilmeye çalışılan sosyalizm tanımının ve sosyalizmin ne olup ne olmadığının komünist hareket ve devrimci yığınlar içinde, hiçbir koşullanma altında kalınmaksızın, teori ve pratiğin ışığında yeniden sorgulanmasıdır. Bu olanağı olumlu yönde kullananların katkılarıyla, evrensel ölçekte tartışılan sosyalizm, evrensel katkı ve oluşumlara açık hale geliyor. Hangi özgünlükte somutlaşacağı henüz belli olmamakla birlikte (yine en büyük olanak Sovyet proletaryasının ve komünistlerinin elindedir ama bu olanağı hangi yönde kullanacakları önemlidir.) bu everensel katkı ve değerler doğrultusunda bir mayalanmanın olduğu kuşku götürmez. Daha şimdiden bunun dinamikleri görünüyor. Gorbaçovculuğun karşısına marksizm-leninzmle çıkanlar, sosyalizmin sorunlarını sosyalizmle aşmaya çalışanlar vb. sadece teoriyi temsil etmiyorlar, aynı zamanda kapitalist dünyadaki emekçilerin, SB'de, Çin'de ve D.Avrupa ülkelerinde kapitalist gelişmeye set çekmeye çalışan işçi sınıfının özlemlerini de temsil ediyorlar. Neye karşı olduklarını şimdiden bilince çıkarmış olan bu dinamikler ne istedikleri konusunda da giderek netleşiyorlar. Sosyalistlere düşen görev, ortaya çıkan bu olanaktan yararlanarak evrensel kaynaşmayı hızlandırmaktır.

Fakat bu olanağı olumsuz yönde kullananlar da var. "Tezler"de olduğu gibi, D. Avrupa bozgununa dayanarak kendilerini, sosyalizmi reddetmek için somut bir kanıt sahibi saymaktadırlar. Ortaya çıkan olanağı bu doğrultuda kullanmaya çalışanlar başarılı olamayacaktır. Tabi "perestroyka"ya umut bağlayanlar da. Bunu anlamak için "perestroyka"nın bugüne kadarki icraatına ve sonuçlarına bakmak yeterlidir. Bu icraat, "perestroyka"nın geleceği hakkında da bilgi verir bize.

"Perestroyka"nın altı yıllık icraatına şöyle bir bakalım; gelinen yer: Uluslararası alanda sosyalist kazanımların terkedilmesi; devrimci mücadele içinde olan güçlerin ABD ile işbirliği yapılarak bastırılması veya etkisiz kılınması ve "yeni çağ" teorisi adına emperyalizme teslim olunması; ülke içinde ise, üretim araçlarının özel mülkiyetine izin verilmesi; kapitalist üretimin teşvik edilmesi ve bunun doğrudan sonucu olan "serbest piyasa"nın emekçilerin başında Demoklasin kılıcı gibi sallandırılması; "glasnost" adına sosyalizm düşmanlığının ve Batı hayranlığının pohpohlanması; "sosyalist demokrasi" adına parlamenterizmin benimsenmesi ve halkın yönetime katılımının önüne yeni setler çekilmesi; dünyanın en zengin ekonomik potansiyellerine sahip olan bir ülkenin 270 milyon insanının Batı'nın yardımına muhtaç hale getirilmesidir.

Bunlar somut şeylerdir, "perestroyka"nın olası sonuçları değil. Sosyalistlerin

görmesi ve Kürdistan'ın geleceği için "Tez" hazırlarken ele alıp sonuç çıkarması gerekenler bunlardır. Eğer bunlar, tercih edilen yolun açmazlığına dair yeterli kanıt sayılmıyorsa, söylenebilecek tek şey, kanıtlardan farklı şeyler anladığımızdır.

Bugün marksist-leninst olmak, Gorbaçovculuğa karşı olmakla birdir. Ortada iki seçenek duruyor: Ya sosyalizmin teori ve pratiğini hiçe indirgeyip onun yerine sosyal-demokratizmi geçiren Gorbaçovculuk ya da "Tezler"in en başında belirtildiği gibi, hâlâ insanlığın biricik kurtuluş yolu olan marksizm ! Bunların ortası, tarihte örneği görülmüş olan "iki-buçuk"uncu enternasyonalizmdir.

9- Nasıl Bir Yaklaşım/Anlayış.

1- Marksistler , geçmiş kavramdan geleceğin doğru yönde inşa edilemeyeceğine inanırlar. Bu, sınıf mücadelelerinin dramatik, trajik yenilgilerinin ve şanlı zaferlerinin güncesi olan tarihe yaklaşımda olduğu gibi, sosyalist hareketin proletaryanın sınıf savaşımına yön verdiğinden beri oluşup gelen kendi özel tarihi bakımından da geçerlidir. Subjektifizme kaçmadan, günün koşullarıyla kendimizi sınırlamadan ve ana yönelimi gözden kaçırmadan secerimizi tutmak, özelikle içinde bulunduğumuz bozgun döneminden nasıl kurtlacağımızı kavramak bakımından önemlidir.

Unutulmaması gereken yan, tarih bilinciyle davranmanın komünistlere özgü olmadığıdır. Sınıf düşmanımız olan burjuvazi de bu bilince sahiptir. Komün'ün Avrupa burjuvazisi tarafından kanla bastırılması bu bilincin hem nedeni hem de sonucudur. Monarşiye karşı işçi sınıfıyla ittifakın nereye varacağı sorusuna Paris Komünü'yle yanıt bulmuştur burjuvazi. Ve ondan bu yan monarşiyi iktidardan uzaklaştırmak yerine uzlaşmayı yeğlemiştir. Junker tipi geçişin ekonomik yüzü tedrici geçiş ise, siyasal yüzü burjuvazinin monarşiyle uzlaşması ve işçi sınıfına karşı savaş ilan etmesidir.

Rusya'da burjuvazinin Çar'ın saflarında yer alması yalnızca onun güçsüzlüğüne bağlanmamalıdır. Bir burjuva cumhuriyet kurmaya yanaşmaması saltanatının ötesindedir. O, Avrupa'daki proleter sınıf savaşımlarından, Komün örneğinden ve 1905 devriminden aldığı derslerle davranıyordu. Yaşanan deneyler ona, işçi sınıfıyla ittifakın kendi sonunu hazırlayabilecek bir potansiyel taşıdığını anlatıyordu.

Dönemin marksistleri bunun bilincindeydiler. Hem proletarya hem de burjuvazi bakımından Ekim Devrimi bunun kanıtı oldu. Ekim Devrimi, Komünü kanla boğan Avrupa burjuvazisine verilen bir yanıttı, sınıf intikamıydı. Proletarya, Paris'te kaybettiğini Moskova'da kazandı. Ve Ekim'den bu yana bu biçim altında cereyan eden devrim ve karşı-devrim hareketleri devam eden sınıf kininin tezahürleridir. Ama burjuvazi bunu bilinçli, proletarya ise "bilinçsiz" sürdürüyor.

Doğu Avrupa ülkelerinde olanlarda görüldüğü gibi burjuvazi, edinmiş olduğu tarih bilincini koruyor. Her fırsatta Ekim'in ve onun izinde yürüyen devrimlerin inti-

kamını almaya çalışıyor. Malta anlaşmasıyla burjuvazi "savaş alanında kaybedilen barış masasında kazanıldı" derken, ne denli kuvvetli bir belleğe ve sınıf kinine sahip olduğunu ortaya koyuyordu. Sözde komünistler bu olayı farklı yorumladılar: "Soğuk savaşın son bulması, barış ve özgürlük çağının başlaması..."

Komünist hareketin içinde bulunduğu en tehlikeli durum, tarih bilincini yitirmesi ve sınıf kinini rafa kaldırmasıdır. Bu yaklaşımı reddediyoruz. Sovyet proletaryası Paris Komünü'nü unutmadı; Ekim Devrimi'yle dünya burjuvazisine yanıtını verdi. Tarih bize Malta'yı unutma hakkını değil, onun intikamını alma görevi veriyor.

2- Marksizm gökten zembille inmedi. Durup dururken akıllı bilgin Marxın ortaya attığı bir şey de değildir. İşçi sınıfı hareketinin ürünüdür. Marx, işçi sınıfı hareketinin oluşumunu ve mücadelesini inceledi, izledi ve onun elyordamıyla yürüyüşüne rehber olabilecek bir felsefe oluşturdu. Tarihin belli bir kesitinde kapitalizmin "zorunlu" ortaya çıkışını ve gelecekte "zorunlu" yok oluşunu bilimsel tarzda ortaya koyan Marx, proletaryaya, kendisini köleleştiren bu düzeni ortadan kaldırma görevinin düştüğünü ve gelecek toplumun (sosyalizmin) ana çerçevesini açıkladı.

Marx ana hatlarıyla, proletaryanın nasıl bir eylem içinde olması gerektiğini de açıkladı: **burjuva ve küçük-burjuva akımlardan bağımsızlaşmak, iktidar olmayı hedefleyen bir mücadele yürütmek.**

Marx, sosyalist topluma ilişkin de ayrıntılı çözümlemelerde bulundu. Toplumun ekonomik ve siyasal yapısını, işleyişini vb. açıkladı. Proletaryanın, eyleminin mantıksal sonucu olarak, egemen güç olarak örgütlenmesinin, toplumsal üretim araçlarını kamulaştırmasının ve belli bir plan dahilinde üretim yapmasının zorunluluğuna işaret etti. Proletarya, ancak bu şekilde bütün insanlığın kurtulacağı komünist topluma geçişin yolunu açabilirdi.

Marx, hiçbir zaman teorisini donuklaştırmadı. Onu bitirilmiş bir eser olarak görmedi. Proleter hareketin sonucu olan teorisinin, proleter hareketin gelişimiyle birlikte gelişeceğini, o günün koşulları içinde eksik kalan birçok konunun ancak gelecekte ele alınabileceğini biliyordu. Nitekim Marx, sosyalizm teorisini, proleter hareketin pratiğiyle sıkı bir ilişki içerisinde ele almış ve pratik geliştikçe, teorisinin eksikliklerini tamamlamıştır. Ama bu "tamamlama" mükemmel değildir. Her teori, nesnelliğin bir yanının ele alınıp yan etkilerinden soyutlanmasına dayanır. Teori, realitenin zihinde yeniden yaratılmasıdır. Yaratının hakikat kıstası, pratik süreçtir. Pratik süreci izleyen Marx, ne teorisinin eksik yanlarını giderebilir ne de proletarya diktatörlüğüne ilişkin daha sağlam bir teori oluşturabilirdi. Marx'ın Kapital'i, herhangi bir ülkede olmayan ama uygulandığında her ülkede görülebilecek bir kapitalizmi anlatır. Marx, günümüz koşullarında yaşasaydı, Kapital'i, günümüz kapitalizminin bir girişi sayardı.

Her teori bir soyutlamadır. Her soyutlama, gerçeklikten uzaklaştığı oranda mükemmeleşir; gerçekliğe yaklaştığı oranda mükemmel olmaktan uzaklaşır. Mark-

sist teori, pratikle sıkı bir ilişki içinde olduğundan ve pratiğe yön vermeyi konu edindiğinden, sınıf savaşımının her aşamasında kendisini sınar. Buna karşın yine de mükemmel olmaz. Çünkü çözüme kavuşturduğu her pratik, onun önüne yeni görevler koyar ve o görevleri yerine getirmesi için yeni teorik çabalara iter.

3. Marksist teori, bırakıldığı şekliyle kalmadı. Bir yandan işçi sınıfının eylemi, diğer yandan marksist teoriyi pratik ışığında yorumlayan ve yeniden üretenlerin katkısıyla gelişti. Ama bu katkı, marksist teoriyi bir kenara atanlardan değil, onu, sınıf savaşımının eylem kılavuzu saymış ve temel olarak kabul etmiş olanlardan geldi.

Bu katkıda en büyük pay Bolşeviklere aittir. Çünkü marksizmi devrimci tarzda yorumlayıp hayata geçirenler onlar oldu. Emperyalizm tahlili, ulusal ve sömürgeler sorununun yeniden ele alınıp açıklığa kavuşturulması, eşitsiz gelişme teorisi; devlet, devrim ve örgüt teorisi vb. Lenin'in marksizme katkılarıdır. Ayrıca Lenin, Marx'ın özel olarak üzerinde durmadığı birçok konuda da açıklamalarda bulunmuştur. Ama Lenin'in ve onun partisinin Marksizme en büyük katkısı, siyasal mücadeleden taviz vermeden işçi sınıfını iktidara taşımış olmasıdır.

Ekim Devrimi, marksist teorinin zaferidir. Marksist teori, pratiği yorumlayışıyla ve onu bilinçle yeniden üretmesiyle pratiğe yön verdiğini, Ekim Devrimi'yle kanıtlamıştır. Ekim Devrimi, aynı zamanda Lenin'in marksist teoriyi doğru kavradığının ve onu siyasal mücadele alanına yaratıcı tarzda taşıdığının da kanıtıdır. Bundan dolayı marksizm-leninizm birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Teorik katkılarının yanında Leninizm, Marksist teorinin reformist ve kendiliğindenci yorumu karşısında devrimci ve iradi yorumunu temsil eder. Marksist düşünceyi yeniden dünya proletaryasının gündemine getiren Lenin olmuştur. İkinci Enternasyonal'ın büyük çoğunluğu marksizm bayrağını taşımaktan yorgun düştüğü ve onu burjuvazinin ayakları altına attığı zaman, Lenin ve Bolşevikler en zor koşullarda sınıf savaşımını sürdürmüş, bütün dünya proletaryasına ve ezilen halklara yeni bir çağın kapılarını aralamışlardır. Fakat bu yeni kapının açılması, aynı zamanda yeni sorunlarla karşı karşıya kalmak ve yeni teorik faaliyete girişmek demekti. Pratiği fetheden teori, yeni bir pratiği inşa etmeye yetecek miydi ?

4. Bolşevikler iktidar mücadelesi sürecinde bir kılavuza sahiptiler ama iktidar olduktan sonra ne sınanmış bir teori ne de örnek alabilecekleri bir pratik vardı. Doğal olarak onların pratiği aynı zamanda kendi teorileri olacaktı. Atacakları her adımın doğruluk derecesini, Marx'ın belirlemiş olduğu çerçeve içinde pratikte işe yarayıp yaramadığıyla ölçeceklerdi. Lenin'in deyişiyle yöntem, "deneme-yanılma" idi.

Sovyet toplumunun örgütlenmesi, izlediği süreç ve baş vurulan yöntemler bunun açık kanıtıdır. Eskiyi fetheden, teori, yeni pratiğin inşasında aynı yöntemi kullanamaz. Fethetme stratejisinin taktikleri farklı, inşaa etme stratejisinin taktikleri farklıdır. Bunu anlayamıyanlar için hayal kırıklıkları kaçınılmazdır. Pekala teori ile

pratik arasında çelişki görebilir ve yeniye, isteklerine uymuyor diye sırt çevirebilirler. Örneğin Ekim Devrimi arafesinde olduğu gibi, Brest Ltovsk, savaş komünizmi, NEP ve kolektifleştirme süreç ve dönemlerinde yaşama küsenler gibi...

Ekim Devrimi zor koşulların ürünüdür ve zorluklar içinde zafer kazanmıştır. Ayrıca bu zaferin kalıcılaştırılması ayrı zorluklara göğüs germeyi ve risk göze almayı gerektirmiştir. 1950'lere kadar Bolşeviklerin her şeyi mükemmel yapmaları beklenemezdi. Zorunluluklar, onları birtakım yükümlülükler (sosyalizmin inşası gibi) altına sokmuştu ve bu, onları özgürlüklerden fedakarlık yapmaya itmiştir. Bundan dolayı Bolşevikler, bizzat kendilerini de değiştirmek zorundaydılar. Bunu anlayanlar, anlamayanlar; karşı olanlar ve direnenlerin bulunduğu bir ortamda yapmaya çalışmaları çatışmalara neden olmuştur. Bugünden bakıldığında yapılmaması gereken birçok şey yapılmıştır ama bunları bile kendi koşulları içinde değerlendirmek durumundayız. Çünkü "yapılmaması" gerekenlerin de nedenleri vardır, nedenler gözardı edilerek sonuçlar yargılanamaz. Tarih bizim tarihimizdir, onu bir bütün olarak sahiplenmedikçe, bugüne ve yarına dair olumlu dersler çıkaramayız.

5. Sosyalizm, mükemmel bir toplum değildir. O, boş bir alanda kurulmuyor. Marx'ın deyişiyle insanlar kendi tarihlerini yaparlar ama kendilerinin seçtiği koşullarda değil; hazır buldukları koşullar icinde yaparlar. İnsanın doğuşu gibi, sosyalizmin doğuşu da kanlı ve sancılı olur; onu kanlarından temizlemek, sancıları dindirmek sonraki kuşaklara düşer. Sonradan gelen kuşaklar, kendilerine bırakılan eseri beğenmeyebilirler, buna hakları vardır ve bundan dolayı da eleştirilemezler. Ama beğenmedikleri eseri daha iyiye doğru götürme yükümlülükleri vardır. Bu yükümlülükleri yerine getirmedikleri oranda suçludurlar. Sosyalizmi mükemmele yaklaştırmak, yapılmaması gerekenleri yapmamak, yanlışları düzeltmek vb. sonraki kuşakların işidir.

Sosyalizmin gerilemesinde en büyük pay sonraki kuşaklara aittir. Bunların bütün sorumluluğu geçmişe yüklemeleri sorumluluklardan kaçtıklarını gösteriyor. Geçmiş kuşaklar yaptıklarının sorumluluğunu üstlendiler; Lenin, Brest Ltovsk'u, NEP'i vb. benimserken, "bunlar sosyalizmin gereğidir" demiyordu; "tavizdir" diyordu ve bunu, iki adım atmak için bir adım gerilemek olarak niteliyordu. Bugün "günah keçisi" ilan edilmeye çalışılan Stalin de yaptıklarının sorumluluğunu üstleniyordu. Bugünkülerinin tavrı, ev sahibini haksız çıkaran hırsızın tavrıdır. Bugüne kadar yaptıklarını sosyalizm olarak adlandırdılar. Öyle olmadığı anlaşılınca geçmişi suçlamaya başladılar.

Sosyalizmin sorunlarını çözmeyi amaçlayan reformlara karşı değiliz. Karşı olduğumuz, sosyalizm adına yapılan ama gerçekte kapitalizme hizmet eden reformlardır. Sosyalizmi bir doğma olarak da görmüyoruz. Onun bir "geçiş süreci" olduğunu, değişmek ve gelişmek zorunda olduğunu; hem burjuva dünya karşısında hem de bilinçlenen toplum karşısında yeniden biçimlenmesi gerektiğini

düşünüyoruz. Kendisini değişen koşullar altında yeniden üretmeyen her toplum yok olmaya mahkumdur.

6. Gelinen yerde sosyalist ülkelerin ekonomik ve siyasal olarak önemli ve ciddi sorunlarla karşı karşıya bulundukları açıktır. Bu sorunlar yeni başlamadı; ortaya çıkan, yılların birikimidir. Siyasal ve ekonomik örgütlenme toplumsal gelişmenin gerisindedir. Bu mekanizmalarla sorunun altından kalkınamaz. İktidar olmak için farklı, iktidar olduktan sonra farklı ve belli bir inşaadan sonra farklı araç ve yöntemlere ihtiyaç vardır. İktidar olmak için Bolşevik Parti yeterli olmuştur. Ama iktidar olduktan sonra yalnızca partinin gücüyle sosyalizm inşaa edilememiş, Çar'ın subay ve memurlarına ihtiyaç olduğu açığa çıkmıştır. Sonraki süreçte bu da yeterli olmamış, yeni kadro ve kuruluşa ihtiyaç duyulmuştur. Her yeni ihtiyaç yeni araç ve yöntemler gerektirir. Bu konuda başarılı olunduğu oranda ilerlenebilir, yoksa, karşılanamayan ihtiyaçlar, ne kadar korunurlarsa korunsunlar, eski araç ve yöntemleri işlemez hale getirir.

Sosyalist toplumda, kuruluş ve işleyiş bakımından herhangi bir toplumdan farklı olduğundan, siyasal iktidar özel bir işleve sahiptir. Siyasal iktidarın işlevsel sorunları onunla sınırlı kalmaz, ekonomik üretkenlik, teknolojik gelişme ve giderek bütün topluma yansır.

Biz, bunu ekonomiyi ve siyaseti içeren sosyalist demokrasinin yokluğunda arıyoruz. Sosyalist demokrasinin amacı, ortak bir iradenin ürünü olarak ortaya çıkan devletin üstlenmiş olduğu görevleri topluma aktarmaktır. Bu, bir zamanlar gerekli olan birçok kurum ve kuruluşun ya ortadan kalkması ya da biçim değiştirmesi demektir. Deneyler, yığınların yönetim faaliyetinden uzak tutulmasının belli bir süre bürokrasinin işini kolaylaştırdığını göstermiştir. Planlar yapılmış, toplum, inandığı idealler uğruna plan hedeflerini yerine getirmeye davet edilmiştir. Bunun karşılığında devlet, her vatandaşın asgari yaşam koşullarını güvence altına aldığını ilan etmiş ve asgari düzeyde de sözünde durmuştur. Açıkça itiraf edilmezse bile, her iki taraf zimmen yönetme-yönetilme ilişkisini kabul etmiştir.

Toplumu bir yana bırakalım, zamanla bundan yakınan bürokrasi olmuştur. Verdiğinin karşılığını alamayan bir mal sahibi gibi toplumdan yakınmaya başlamış, adeta onu nankörlükle suçlamıştır. Tembellik, ayyaşlık, plan hedeflerini yerine getirememek vb. gibi nitelemelerle ortaya çıkmış, çare olarak da zaman zaman kapitalist özendiriciler, zaman zaman da cezalandırıcı yöntemler kullanmıştır. Çalışanı "oyunbozan" ilan eden yönetici, kendi "oyunbozan"lığını görmezden gelmiştir.

Oysa, bu açmazın veya tıkanmanın nedeni bizzat -geçici olarak- iyi iş gören yığınların üretimin ve yönetimin sorumluluğundan uzak tutulmasıdır. Bir iş günü çalıştıktan sonra asgari yaşam olanaklarına hak kazanmaya koşullandırılmış bir toplum, doğaldır ki, bir zaman sonra neyi nasıl ve ne kadar ürettiğine değil, iş ve ücret garantisini elinde bulundurduğundan, iş gününü doldurmaya bakacaktır. Bu iş

gününü nasıl dolduracağı -çalışmakla mı, aylaklık yaparak mı, yöneticiye rüşvet vererek işten kaytararak mı- pek önemli değildir. Yönetici bürokrat için de durum bundan pek farklı değildir. Çalışanlar kendisine hesap sormadığına göre ve üretilen üründen kendisi sorumlu olduğuna göre pekalâ yolsuzluk yapabilir (Bu gibi olaylar sıkça rastlanan türdendir).

Böyle bir yönetim biçiminin ortaya çıkaracağı tek sonuç, Marx'ın tanımladığı gibi, ama değişik süreçler izleyerek gerçekleşen "yapancılaşma"dır. Yönetenler ile yönetilenler arasındaki ilişki "insani" olmaktan çıkar, iki tarafın birbirini "araç" gibi gördüğü bir hâl alır. Sosyalizmin özü, insana değer vermekten geçer. İnsanlar birbirleriyle "kişisel" ilişki kurarlar ve ortak amaçlar için bir raraya gelip ortak faaliyet gösterirler. **Bunu sağlamanın yolu kapitalist özendiriciler veya cezalandırıcı yöntemler değil, kollektif bir faaliyet içinde insanı faaliyetinden sorumlu kılmaktır. Sosyalist demokrasi bürokratlar için de tek kurtuluş yoludur. Toplumu kendi faaliyetinden ve sonuçlarından sorumlu olmaya itmek, "herkese emeğine göre"ye dayalı bir bölüşüm politikası izlemek ve "çalışmayan yemez" demek, hiç kimseye ayrıcalık getirmez. Sosyalizmin düze çıkması için ilkin yapılması gereken budur.**

K. KÜRDİSTAN'DA SOSYALİSTLERİN BİRLİĞİ ÜZERİNE
PYS-TARTIŞMA TEZLERİ'NİN ELEŞTİRİSİ

M. Zilan

Bir adım ileri, iki adım geri... Bireylerin yaşamında, ulusların tarihinde ve partilerin gelişmesinde böyle şeyler olur. Ama devrimci sosyal-demokrasi ilkelerinin, proletarya örgütünün ve parti disiplinin eninde-sonunda tam zafer kazanacağından bir an bile olsun kuşku duymak, alçaklığın en canicesi olur. Daha şimdiden çok şey kazanmış bulunuyoruz; tersliklerden umutsuzluğa kapılmaksızın savaşı sürdürmeliyiz; sebatla, kendi çevresinin kavgasını yapanların dar kafalı yöntemlerini horgörerek; bütün Rus sosyal-demokratlarını birbirine bağlayan, güçlükle elde edilmiş tek parti bağını korumak için elimizden gelen her şeyi yaparak; parti üyesine düşen görevlerin ne demek olduğunu, ikinci parti kongresindeki savaşımı, ayrılığımızın bütün nedenlerini ve geçirdiği tüm aşamaları ve ayrıca örgütlenme alanında olduğu kadar proğram ve taktikler konusunda da çaresizlik içinde burjuva psikolojisine teslim olan, burjuva demokrasisinin görüşünü olduğu gibi benimseyen ve proletaryanın sınıf savaşımı silahını körelten oportünizmin kesinlikle yıkım getireceğini bütün parti üyelerine ve özellikle işçilere dinmek bilmez, sistemli bir çalışmayla aşılamaya çalışarak savaşmalıyız.

İktidar savaşımında, proletaryanın, örgütten başka bir silahı yoktur. Burjuva dünyasındaki anarşik rekabetin egemenliğinden ötürü birbirinden ayrı düşmüş; sermaye köleliğiyle yerine bağlanmış; azami yoksulluğun, vahşetin ve bozulmuşluğun "derin çukurları"na sürekli olarak itilmiş olan proletarya, ancak, marksizmin ilkeleri üzerinde ideolojik olarak birleşerek ve bunu, milyonlarca emekçiyi bir işçi sınıfı ordusu halinde kaynaştıran maddi örgüt birliğiyle pekiştirerek, yenilmez bir güç haline gelebilir ve gelecektir... Bütün zikzaklara

ve geriye doğru atılan adımlara, bugünkü sosyal-demokrasinin jirondenlerinin oportünist lafazanlığına, gerileyen grupçuluk ruhunun kendi yüksekliğine kendini inandırmasına ve aydın anarşizminin gösteriş ve görültüsüne karşın, proletarya ordusu, gittikçe sağlam biçimde saflarını sıklaştıracaktır.

V.İ.Lenin (Bir Adım İleri İki Adım Geri)

GİRİŞ:

Bilindiği üzere, 1990 yılının Ağustos ayında; ŞK, PPKK, Ala-Rızgari, YSK, Têkoşina Sosyalist, KUK-SE, KHP örgütleri ile S. Aydoğmuş ve T. Roşan bir araya gelerek **"Birleşik Sosyalist Parti için Birlik Platformu'nu (PYS)"** oluşturdular. Aynı süreçte birliğin düşünsel temellerini ortaya çıkarmak için bir tartışma zemini oluşturulmaya çalışıldı. Bu çalışmanın ilk adımı "Tartışma Tezleri(bundan sonra yazıda T.T olarak geçecek)" adlı broşürün yayınlanması oldu. Bu broşür, daha önce platformda yer alan arkadaşların tartışmalarının ürünü olarak kamuoyuna sunuldu. Tezler kamuoyunda tartışılırken, platform temelinde yürütülen birlik çalışmaları fiilen durdu. Gelinen bu nokta, K. Kürdistan sosyalistleri için önemli bir yenilgi demektir. Çünkü; oluşan her birlik zemini ülkede, gelecek için bir umut yaratıyor. İstenilen sonuç alınmadığı zamanda doğal olarak umutsuzluk ve güvensizlik oluşuyor. Buda geleceğe kötü bir mirasın bırakılması anlamına gelir.

Bugün birlik tartışmaları platform düzeyinde tıkanmışsada, genel düzlemde tartışmalar devam edecektir. Dolayısı ile yazımız; özel olarak PYS-Tartışma Tezleri'nin eleştirisini içermekle birlikte, aynı zamanda geniş olarak sosyalist hareketin programatik sorunları konusundaki görüşlerimizi de yansıtacaktır.

Açıktır ki, her siyasi çizgi ülkedeki politik arenada kendisini tanımlamak zorundadır. Bunun yoluda en başta dostlarla düşmanları ayırmaktan geçer. Daha sonra ise dostlar arasında en yakınları (ya da en güvenilir olanları) ve uzak olanları (ya da belli bir noktaya kadar güvenilir olanları) belirleme sorunu gündeme gelir. Kendisini alternatif olarak gören hareketler için bu sorun çok daha büyük önem taşır. PYS de aslında alternatif bir oluşumu amaçlıyordu, ama ne yazık ki, T.Tezleri'nde ülkede var olan çalışmaları aşacak bir alternatif bulamadık. Bırakalım alternatifi, T. Tezleri kendi eksenini bile tam olarak belirleyememiştir. Biz sosyalist hareketin politik arenada eksenini belirlemesi; sağındaki, solundaki güçleri tanımlaması gerektiğine inanıyoruz. Bu çalışmalarımızda belirttiğimiz bu görevi yerine getirmeye çalışacağız.

K. Kürdistan sosyalist hareketi bugün kritik bir süreçten geçmektedir. Bir yandan ağır politik koşullar, diğer yandan örgütsüzlük ve kitleden kopukluk hareketi; "var olma ya da yok olma" sorunu ile karşı karşıya getirmiştir. Legalizm ardına gizlenmiş tasfiyeci anlayışların bugünlerde revançta olması tesadüfi değildir. Ancak bu tasfiyeci

anlayışı yenilgiye uğratmanın ve devrimci-sosyalist eksende alternatif bir hareket oluşturmanın olanakları henüz tükenmemiştir. Bu alanda öncelikle atmamız gereken iki adım vardır. Birinci olarak; ideolojik hatımızı netleştirmeli ve sağlamlaştırmalıyız. İkinci olarak; küçükte olsalar en yakın güçlerle birlikler oluşturarak sağlam bir çekirdek örgütlenme yaratmalıyız. Lenin'in ; **"Az olsun öz olsun"** belirlemesi bizim için özellikle bu koşullarda çok geçerlidir.

Birlik çalışmalarının tıkanmasının en önemli nedeni de; tartışmaların, hem mekan hemde içerik açısından ülke zemininden kopuk yapılmasıdır. Ne yazık ki, önerilmesine rağmen ülkede birlik çalışmalarını organize edecek bir yapılanma oluşturulmadı. Bu durum da birlik çalışmalarının güçlenip gelişmesini önlemiştir.

T. Tezler'nin hazırlanmasında da bir yöntem hatası vardır. Her ne kadar ön açıklamada **"bazı arakadaşlar kimi noktalarda farklı düşünüyorlar"** ibaresi varsada; kimin hangi görüşe katılmadığı açık olarak belirtilmediği için görüşler toptan herkese mal olmuştur. Bu durum da bazı çevrelerden arkadaşlar (en başta T.S çevresi adına katılan arkadaşımız olmak üzere) katılmadığı görüşlerin altına imza atmıştır.

***

Bu çalışma iki bölümden oluşuyor; 1. bölümde; genel olarak birliğe bakışımızı, birliği gerekli kılan iç-dış şartları ve sosyalist hareketin eksenini açıklıyoruz. 2. bölumde; alt başlıklar halinde, sosyalist hareketin tarihine bakışımızı ve T. Tezleri'nde bu konuda gördüğümüz bazı yanlışların eleştirsini, ayrıca; Sosyalizm, Devrim, Parti, Mücadele biçimi ve yöntemleri konusundaki düsüncelerimizi, T. Tezleri'nin eleştirisi temelinde açıklayacağız.

1. BÖLÜM
NEDEN VE NASIL BİR BİRLİK?

Teoriyi pratikten koparmak, onu öldürmek demektir. Teori bir can damarı ile pratiğe bağlıdır. Bu damar kesilirse teori de canlılığını yitirir. Bu nedenle biz devrimciler hiçbir teorik kuram ve kavramı pratikten ayrı ele alamayız. Hele hele bir devrimci pratik örgütlemek istiyorsak teoriyle pratik arasındaki can alıcı bağı iyi kurmalıyız. İşte birliğin teorisini yaparken bu noktayı yakalamak zorundayız. Amacımız devrimci bir eylem olarak birliği örgütlemektir. O halde en başta teorimiz devrimci olmalıdır. Ülkemizin ve dünyanın nesnel sürecini yansıtmalı ve bu nesnel sürecin yolunu açacak devrimci eylemi gösterebilmelidir.

Birliği bügünkü ülke ve dünya koşullarından bağımsız ve de geçmişten kopuk düşünemeyiz. Böyle bir yol izlenirse oluşacak birlik ölü bir birlik olur. Bu temelde K. Kürdistanlı sosyalistlerin birliğini olanaklı ve gerekli kılan şartlar nelerdir? Öncelikle bunları belirlememiz gerekir.

İç Sartlar:

1. 12 Eylül, faşist darbesinin yarattığı durumdur. Faşist darbe gerek Türkiye'de gerekse Kürdistan'da devrimci ve sosyalist harekete önemli darbeler vurmuş, toplumsal ve ulusal muhalefetin hemen hemen tamamını bastırmıştır. Bu dönemde sarsılan iktidar otoritesi yeniden sağlamlaştırılmış, faşist kurumlaşma tamamlanmıştır. Halk, -başta işçi sınıfı ve gençlik olmak üzere- adeta bir cendereye sokulmuştur. Devrimci ve sosyalist örgütler büyük oranda dağıtılmış, kadrolarının bir kısmı katledilmiş, bir kısmı da yurt dışına çıkmak zorunda bırakılmıştır. Bu durum esas yanı ile hala sürüyor. Gerçi ulusal ve toplumsal muhalefet tek tek zincirleri kırıyor ve gelişiyor. Ancak henüz devrimci ve sosyalist hareketler (özelikle de, PKK dışındaki K. Kürdistanlı hareketler) tam bir toparlanma gerçekleştirememiş, 12 Eylül'ün yarattığı bunalımı bertaraf edememişlerdir. Zayıf ve dağınık güçlerin ortak düşmana karşı birleşme istekleri bu durumun doğal sonucudur. İşte Kürdistanlı sosyalistlerin birliğini olanaklı ve gerekli kılan temel şartlardan biri budur.

2. Diğer bir etken; Kürdistan'da PKK tarafından yürütülen gerilla savaşı ve onun karşısında faşist- sömürgeci TC'nin yürütüğü barbar savaşın yarattığı durumdur.

Bugün TC, askerlerinin ve silahlarının büyük bir kısmını K. Kürdistan'a yığmıştır. Halk arasından binlerce korucu-işbirlikçi örgütlemiştir. Bunlara ayda milyonlarca lira ödüyor. Bir bölge valiliği oluşturulmuş, bu valiliğe de olağanüstü yetkiler vermiştir. Yüzlerce yeni karakol yapılmış, dışardan modern silahlar ve Amerikalı askeri danışmanlar getirilmiştir. Bu tam anlamı ile savaş hali durumudur. K. Kürdistan'da yalnızca PKK'ye karşı değil, onun eylemlerini kat kat aşan, daha uzun vadeye dönük ve Kürt ulusunun bağımsızlıkçı-yurtsever potansiyelini tümden ortadan kaldırmaya yönelik bir politika yürütülüyor. Bu politika askeri harekete dayandırılmıştır. Bu ortamda Kürt halkının yaşadıkları biliniyor. Kürdistanlılar ekmek ve sudan çok kurşun ve dipçik yiyorlar.

PKK hareketi, küçük-burjuva-milliyetçi bir niteliğe sahip ama radikal bir çizgi. Bütün eksiklerine rağmen yürüttüğü silahlı mücadeleyi sürekli kılabilmesi, ulusal uyanışı kullanabilmesi ile kır ve kentlerin küçük-burjuva ve yarı-proleterleri arasında önemli bir destek topluyor. Bu destek belki çoğu yerde aktif değil ve ağır gelişiyor ama şu kesin ki, halk arasında belli bir sempati toplamıştır. Aslında PKK değil de herhangi bir hareket bu şartları asgari olarak yerine getirseydi aynı desteği sağlardı. Çünkü tek alternatiftir. Ya devlet ya PKK, başka yol yok. Bu durum özelikle K. Kürdistan'da PKK dışındaki hareketlerin (özelikle sosyalist eğilimli hareketlerin)

gelişmesini etkiliyor. Bu doğaldır, çünkü sosyalistler güçsüzdürler ve de mücadelenin düzeyine uygun eylemler gerçekleştiremiyorlar. Bunun sonucu olarakta kitleyle kaynaşıp genişleyemiyorar. Reformist çizgiler bunun bir yolunu bulmuşlar. Onlar (TKSP gibi) yasal platformda örgütlenmeye çalışıp güç kazanmak istiyorlar. En büyük zorluğu devrimci-sosyalistler yaşıyor. Çünkü hem illegal mücadele yürütüyorlar hem de şartların gerektirdiği ölçüde mücadele biçim ve alanlarını kullanamıyorlar. Çünkü güçleri az ve dağınıktır. Bu durumda devrimci-sosyalistlerin ülkedeki izleyebilecekleri iki yol vardır.

1. Ya, bugün marjinal gruplar olarak kalsalar da, kadrolaşmaya önem vererek, komünist bir çekirdek ve bu çekirdek temelinde süreç içerisinde işçi sınıfı partisini yaratmak; kır ve kent yoksullarını ve diğer emekçileri kazanmak ve kesin hesaplaşmayı sağlayacak savaşa hazırlanmak. Bunun için bu aşamada politik mücadeleyi esas almak, bununla birlikte kırda silahlı propaganda yürütmek bunu orduya dönüşecek şekilde geliştirmek...

2. Yada, dağınık olan devrimci-sosyalist grupları tek parti altında toplamak; kısa bir ideolojik-politik ve örgütsel olgunlaşma dönemi ve bu dönemle birlikte askeri mücadele hazırlıklarını başlatma, ideolojik, politik, örgütsel temel asgari ölçüde kurulduktan sonra bir askeri atılım.

Aslında bugün acil olan, K. Kürdistan'da gelişen sürece sosyalizmin ve Kürt halkının çıkarlarına en uygun tarzda müdahale etme sorunudur. Kürdistan kritik bir dönemden geçiyor. Barzani-Talabani gibi feodal-burjuva milliyetçi çizgilerin Kürdistan'ın diğer parçalarında yarattığı tahribatlar ve sömürgecilerin barbarlıkları biliniyor. G. Kürdistan neredeyse yerle bir olmuştur. Aynı durum az çok farklılıklar taşısada K. Kürdistan'da da gerçekleşebilir. Eğer K. Kürdistanlı sosyalistler güçleri olduğu halde bu güçlerini bir araya getirip, kullanamıyor ve de Kürt halkının kötüye giden kaderini değiştiremiyorlarsa tarih karşısında suçlu konuma düşeceklerdir.

Dikkat edilirse 1. seçenekteki gibi gruplar tek başına ve uzun süreli bir mücadele yürütürse kısa zamanda sürece ciddi bir müdahalede bulunamaz. Birlik bu zamanı kısaltır, kısa sürede sürece müdahale olanağı doğurur. Bizim için sosyalistlerin birliğinin önemi bu noktadadır. Bu nokta görülürse soruna daha sorumlu daha ciddi ve olgun bir tavırla yaklaşılır. Devrimci mücadelede niyeti olmayanlar, Kürt halkının acılarına ve kaderine gerçekte kayıtsız kalanlar, birlik istemezler veya ister gibi görünüp işi oluruna bırakırlar.

Biz daha heybetli daha güçlü görünme, birbirimize dayanmak için birlik istemiyoruz. Biz sömürgeciliğe, emperyalzime ve işbirlikçilere karşı bir devimci savaş cephesi örgütlemek için birlik istiyoruz. Savaşmak için güç gerekir ama devrimci, savaşkan, ileriye atılabilen, sürekli gelişen güçler gereklidir. İnanıyoruz ki, bu güçler Kürdistan'da mevcuttur. Biz marksist-leninist'lerin görevi bu güçleri örgütlemek ve harekete geçirmektir.

Dış Şartlar:

1- Dünya sosyalist güçlerinin attığı geri adımlar nedeni ile, kapitalist-emperyalist sistem bugün daha güçlü bir konumdadır. Özelikle 1950'lerden sonra, dünyada devrimci bir kabarış yaşandı. 1970'li yıllara gelindiğinde iyice güçlenen sosyalist ve devrimci güçler, emperyalist-kapitalist sisteme karşı bir denge durumu yarattılar. Emperyalistler iyice köşeye sıkışınca silahlandırmayı tırmandırdılar. Dünyanın çeşitli bölgelerinde devrimci ilerlemeyi durdurmak için darbeler tezgahladılar, müdahaleler ve kontr-gerilla şebekeleri örgütlediler. Özelikle 70'li yılların 2. yarısında dahada şiddetlenen bu mücadele "soğuk savaş" olarak adlandırıldı. Emperyalistler bu oyunları tezgahlamak için; bir yandan işçi sınıfı üzerindeki sömürüyü ağırlaştırarak sürdürürken, diğer yandan bağımlı ve sömürge ülkeler üzerindeki talanı da ağırlaştırdılar. Bugün gelişmiş emperyalist ülkelerde bile işçilerin geçim düzeyi düşmüş, işsizlik ve cehalet artmıştır. Bağımlı ve sömürge ülkeler ise gırtlaklarına kadar borç içerisindedirler. Hatta bazı ülkeler borçlarının faizini bile ödeyememektedirler. Emperyalizm bu ülkeleri hem sermaye hem de meta ihracı yolu ile iliklerine kadar sömürmektedir.

Yukarıda sosyalizm ve devrim güçleri ile emperyalsit- kapitalist güçler arasında bir dengenin oluştuğunu ama emperyalistlerin bu denge konumunu kendi lehlerine çevirmek için silahlanmayı tırmandırdıklarını belirttik. Bunun karşısında başta Sovyetler Birliği olmak üzere diğer sosyalist güçlerde silahlanma sürecine zorunlu olarak sürüklendiler. Ancak emperyalistler silahlanmanın getirdiği ekonomik yükleri bağımlı ve sömürge ülkelerin üzerine yıkabildiler. Sosyalist ülkeler ise, insanlarının refahından kısarak bu işi gerçekleştirmeye çalıştılar, ancak bu bir noktaya kadar yürütülebildi. Sosyalist ülkelerin mücadelesi bağımlı ve sömurge ülkelerdeki devrimlerle desteklenmediği için, dolayısıyla bu ülkelerden emperyalizmin kasalarına akan kârlar kesilemediği için, yarışta sosyalistler geri duruma düştüler. Ve geri çekildiler. Bu durumun oluşmasında Kuruşçevle birlikte SBKP'nin izlediği revizyonist politikaların büyük rolü vardır. Özelikle "Barışçıl" yada "parlamenter" yolla devrim anlayışı bağımlı ve sömürge ülke devrimlerinin gerilemesinde büyük rol oynamıştır.

Emperyalist-Kapitalist ekonomilerde sermaye yoğunlaşmış, tekellerin (daha doğrusu mali oligarşinin) kontrolüne girmiştir. Tekeller sermayeyi halkın refahını ve sosyal adaleti sağlayacak yatırımlara değil; kârlarını azami ölçüde arttıracak alanlara yatırırlar. Tabi bu da onlara büyük miktarda yeni sermaye kazandıran ve bununla silahlanma için gerekli kaynakları yaratmış oluyorlar.

Ancak sosyalist ülkeler mali kaynaklarını belirli bir plan dahilinde tüm ülkede; sosyal adalete dayanan yatırımlarla, halkın refahını yükseltmek için harcamışlardır. Ayrıca da sömürü kaynakları olmadığı için bir dönem sonra mali sıkıntılar oluşmaya başlamıştır. Başlangıçta halkın refah düzeyini ve ekonomiyi etkilemeyen askeri har-

camalar, daha sonra büyük oranda artığından yeni yatırımlar ve teknolojinin geliştirilmesi için gerekli birikimler sağlananmamış, ekonomi hem daralmış hem de, ilkel kalmıştır. Ayrıca işçilerin ve diğer emekçilerin yönetime katılımı bürokratik makamlarca engellenmiştir. Bu durum apolitikleşmeye neden olmuş, devlet, parti ve halk birbirinden kopmuştur.

Başka bir neden de; halkın ideolojik-kültürel eğitiminin ihmal edilmesidir. Kollektif üretim ancak sosyalist bir bilinçle ve kültürle yürütülebilir. Kişi çalıştığı fabrikanın ve işyerinin toplumla birlikte kendi malı olduğunu kavramazsa, topluma karşı sosyal bir bağlılık ve sorumluluk duygusu duymazsa, üretimde verimli olmaz ve hantallaşır. Revizyonistlerin sosyalist eğitime gereken önemi vermemeleri, tam aksine sosyalist değerleri gözden düşürmeleri bu olumsuzluğun başlıca sebebleridir.

Bu durumda emperyalist-kapitalist sistemin ortadan kaldırılması için sömürge ve bağımlı ülke sosyalistlerine ve komünistlerine ve öteki devrimcilerine büyük görevler düşmektedir. Bu görevlerden en önemlisi devrimdir. Yani bağımlı ve sömürge ülkelerin emperyalizmin "yedek gücü" olmaktan çıkarılması, sosyalist dünyanın mevzisi haline getirilmesidir. Bunun için sosyalistler güçlerini birleştirmeli ve sosyalizm yolunda bağımsızlık-demokrasi mücadelesini yükseltmelidirler. Kürdistanlı sosyalistlerin birliğini olanaklı ve gerekli kılan dış şartların birincisi ve en önemlisi budur.

2- Bir diğer şart, özelikle Gorbaçov'la başlayan dönemin yarattığı olumsuz atmosferdir. Gorbaçov dönemi SB ve D. Avrupa ülkelerinde tam bir çözülmeye yol açtı. Bu çözülme SB'de her ne kadar henüz tam anlamı ile olmamışsa da, D. Avrupa ülkelerin de tamamen bir çöküş yaşandı. D. Avrupa'nın eski "Halk Demokrasi"si ülkeleri bugün emperyalist-kapitalist sistemle entegrasiyon için birbirileriyle yarışıyorlar. D. Almanya'nın kaderi ise tam bir trajediyi andırıyor. Bu ülke Gorbaçov kliği tarafından bir kaç milyar mark karşılığında B. Almanya'ya satıldı.

Yukarıda sosyalist ülkelerin zorunlu geri çekilmesinin nedenini belirttik. Ancak geri çekilmede mücadelenin bir aşamasıdır. Düzenli olmalıdır. Yoksa sonucu bozgun ve panik olur. Anacak sosyalizme inanan önderlikler, geri çekilmeyi kararlı bir şekilde ve paniğe düşmeden gerçekleştirebilir. Gorbaçovcu revizyonistlerin sosyalizme inancı olmadığı için milyonlarca Sovyet askerinin kanına mal olmuş olan D. Avrupa'yı rahatlıkla gözden çıkarabiliyorlar ve sosyalizmin değerlerine karşı sorumsuzca davranabiliyorlar.

Gorbaçov döneminin sosyalist hareket üzerinde yarattığı tahribatlar iki yönlüdür.

a) Politik-pratik alanda: Bunun sosyalizmin ve devrimci hareketin birçok mevziden geri çekilmesine yol açtığını yukarda belirtmiştik.

b)İdeolojik alanda: Aslında Gorbaçovculuğun sosyalist harekette yararttığı tahribat en çok ideolojik alanda olmuştur. Bu dönemde oluşan ve sözde Marksizm-Leninizmin yenilenmesine dayanan "Yeni düşünce" gerçekte, M-L'min bir çok ilke-

sinin redd edilmesine dayanıyor. "Yeni düşünce"ye göre dünyada sınıf mücadelesi sona ermiştir. Antagonist çelişkiler yok olmuşlardır. Bunun yerine insanlığın "global" sorunları ön plana çıkmıştır. Bu sorunlar hem kapitalistlerin hem de sosyalistlerin ortak sorunlarıdır. Dolayısıyla her iki kesim de bu sorunları uzlaşarak, ortaklaşa çözmelidir. Bu tesbitler emperyalizmin saldırgan ve sömürücü niteliğini dikkate almıyor, tam tersine bu niteliklerin gizlenmesi için emperyalizme yardımcı oluyur. Emperyalistlerin uzay silahları geliştirmeye çalıştıkları bir dönemde kalıcı bir barıştan ve "insanlığın sorunlarının" birlikte çözülmesinden nasıl söz edilebilir?

Gorbaçovculuk gerçekte Kuruşçev'le başlayan revizyonizmin olgunlaşmış halidir. Bu hal artık niteliğini netleştiriyor. Eğer karşısında devrimci-sosyalist bir direniş görmezse kapitalist sistemle birleşecek, yada sosyalist güçler yeniden insiyatifi ele alacaklardır. Emperyalzimle uzlaşma sistemi ayni zamanda dünyadaki devrimci merkezlerin söndürülmesini içerdiği için, biz bağımlı ve sömürge ülke sosyalistlerini de direk etkilemektedir.

Gorbaçov politikalarının bu olumsuzluklarının yanı sıra, olumlu bazı etkileri de vardır. Şöyle ki; artık sahte sosyalistlerin maskesi düşmüş, sosyalizm davasını sürdürmek gerçek sahiplerinin (yani gerçek sosyalistlerin) omuzuna binmiştir. Bu sağlıklı bir gelişim açısından olumludur.

Diğer yandan geçmişte az çok SBKP çizgisine bağlı olan ama sosyalist özlerini koruyan güçlerle diğer sosyalist güçlerin yakınlaşması sağlanmış, böylece daha önce sosyalistlerin birleşmesine engel oluşturan bir çok çekişme noktası ortadan kalkmıştır. Dolayısı ile sosyalistler bu olumlu yanları daha güçlü bir birlik oluşturmak için kullanmalıdırlar ve revizyonizmin ideolojik saldırılarını püskürtmek için mücadele etmelidirler. İşte biz Kürdistanlı sosyalistlerin birliğini olanaklı kılan iç ve dış şartlar bunlardır.

"0+0=0 ve 1+1=2"

Birlik mücadele içindir. Birlik için birlik olmaz. Mücadeleyi amaçlamayan, kendisini güncel ve uzun vadeli mücadeleye göre şekilendirmeyen birliklerin değeri yoktur. K. Kürdistanlı sosyalistlerin oluşturacakları birliğin devrimci olabilmesi ve mücadelede aktif bir rol alabilmesi için öncelikle birliğe katılacak güçlerin devrimci ve sosyalist olmaları gerekir. Herkes birlik yapabilir. Örneğin: "TKP" ve "TİP"birlik yaptılar ve "TBKP"yi oluşturdular. Yani "0+0=0" veya "TKP+TİP"="TBKP". Birlikten önce "TKP" de "TİP" de reformist-revizyonist çizgilerdi. Devrimci değillerdi. Devrime çoktan veda etmişlerdi. Oluşturulan "TBKP"de bileşenlerin niteliğini daha da yozlaştırarak sürdürmekten başka birşey ifade etmiyor.

Birliğin anlamı açıktır; aynı zemindeki ayrı güçlerin birleştirilmesi. Politik anlam ile K. Kürdistan için ifade edersek: K. Kürdistan'da politik olarak aynı zeminde olan,

M-L ideolojiyi ve dünya görüşünü temel alan, örgütsel olarak ayrı devrimci-sosyalist güçleri tek parti halinde birleştirmektir. Bu kaba olarak aritmetikte aynı cinste olan "şeylerin" toplamına benzetilebilir. "TKP" ve "TİP"in birleşmesi aritmetik olarak "0+0=0" şeklinde ifade edilebilindiği gibi, devrimci-sosyalistlerin birliği de "1+1=2" şeklinde ifade edilebilir. Elbette birlik tek başına aritmetik bir toplam değil. Zaten biz de "1" ve "0"ı nitelik ifadesi olarak alıyoruz.

Dikkat edilirse birliğe katılan güçlerin niteliğini esas alıyoruz. Elbette nicelik önemlidir (kadro sayısı, örgütler vb) ama bunların hepsi niteliğe bağlıdır. Bir örgüt nicelik olarak güçlü ama nitelik olarak devrimci ve sosyalist değilse, o örgütle birlik yapılamaz. Tersi bir durum ise, örgüt nicelik olarak zayıf ama devrimci-sosyalist bir niteliğe sahipse, onunla birlik yapılır. Devrimci-sosyalist güçlerin birliğinden; hem nitelik hem de nicelik olarak yeni ve daha güçlü bir örgüt doğar. Yani "1+1=2". Reformist güçlerin birliği ise yine reformist bir güç demektir. Yani "0+0=0".

Amaç Devrimci-Sosyalistlerin Birliği Olmalı.

Birliğin çok genel olmadığını belli ilkeleri ve bu ilkelerce belirlenmiş bir sınırı bulunduğunu biliyoruz. Ancak bunu net olarak belirleme durumundayız. Biliğin ekseni nedir ? Bu eksenin sağında ve solunda kalan güçler kimlerdir ? Bu soruların da cevaplanması gerekir.

Ülkemizde; sömurgeciler (emperyalizm dahil) ve yerli işbirlikçilerinin iktidarını, **"Ulusal Demokratik Devrim"**le yıkmayı, yerine işçilerin, köylülerin devrimci-demokratik iktidarına dayanan, **BAĞIMSIZ, DEMOKRATİK VE BİRLEŞİK BİR KÜRDİSTAN** kurmayı amaç edinen ve bunun gerektirdiği pratik çalışmada bulunan kişi veya politik örgütler devrimci niteliğe sahiptirler. Bugün Kürdistanın içinde bulunduğu statükoyu kökten değiştirmeyi amaçlamayan çalışmalar devrimci çalışmalar değildir. Bu güçler ilerci olabilirler, ancak bu da bir yere kadardır.

Ülkemiz bu tür güçlerin örnekleri ile doludur. İşte bazı örnekler; İran ve Irak KDP'leri, Suriye'deki Kürt partileri. Bu örgütler OTONOMİ'yi (yada özerkliği) amaç edinmişlerdir.

Bu amaç düzen sınırlarını aşmıyor ve Kürt halkının sorunlarını tamamen çözecek bir niteliğe sahip değildir. Amaç sınırlı ve güdük olunca; örgütlenmede yetersizlik ve gerilik, pratik-politik eylemde de pragmatizm eğemen olur. Bütün bunların sonucunu ifade eden tek kelime ise yenilgidir. Bu güçlerin gelişimindeki kısırlığın bir nedeni de ulusal alanı aşamamaları, sınıfsal bakış açısına sahip olmamalarıdır.

Bu noktada milliyetçi-otonomist (reformist) güçlerle aramıza bir çizgi çiziyoruz. Özerkliğin Kürt halkının temel çıkarlarını ve taleplerini kapsamadığını söylüyoruz. Bulunduğumuz aşamada, bağımsızlık temelinde, demokrasi ve birleşik Kürdistan talebi, Kürt halkı için tek doğru taleptir. Bu talebi savunmayanlarla örgütsel birlik

yapmamız mümkün değildir.

Reformizmin bu açık türünün yanında ustaca gizlenmiş kesimlerde mevcuttur. Bu kesimler teorik olarak "Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesini" (bağımsızlık olasalığı da dahil) savunuyorlar. Devrimi ve sosyalizmi istediklerini söylüyorlar. Ama istemek yeterli değildir. Aynı zamanda istenilenin uğruna savaşmak gereklidir. Hem de her aşamanın gerekli kıldığı mücadele biçim ve araçları ile. Kim ki, devrim ve sosyalizmi sırf teoride savunuyor ve onun uğruna gerekli devrimci çalışmayı yürütmüyorsa, en azından yürütmeye çalışmıyorsa o güçler devrimci değil, reformist-tirler. Bunlar sosyalist hiç olamazlar. Çünkü devrimci olmayanlar, sosyalist de olamazlar. TKSP bu türün tipik bir örneğidir. TKSP bugün devrimci bir savaşım örgütlemek yerine enerjisinin büyük bir kısmını "Demokrasiyi kazanmak" amacıyla legal planda harcıyor.

Gerçekten bir devrimci partinin merkezi sorunu legal parti midir? Yoksa illegal temelde devrimci örgütlülüğü pekiştirmek ve buna bağlı olarak silahlı mücadeleyi örgütleme sorunumudur. Kürdistan'a bakın ve buna siz karar verin. Bu sahte sosyalist güçlerle de birlik yapılamaz.

Devrimci sosyalist eksenin sağında reformist güçler yer alırken, solunda da küçükburjuva radikalizmi ve sosyalizmi yer alır. Bu kesimin tipik örneği de PKK'dir. Nedir PKK ile aramızdaki fark? PKK silahlı mücadele alanında başarılı, yığınsallaşmış bir hareket ve halkta belli bir sempati uyandırmış. Bütün bunlar onun "tek doğru çizgi" olduğunu göstermiyor mu!? diye sorulabilir. Bizce Kürdistan'da her kişi ve örgüt önce kendisine bu soruları sormalıdır. Çünkü ülkede sıcak bir savaşım var. Bunun öncülüğünü de PKK götürüyor. Bu durumda gelişmeleri değerlendirip doğrudan yana tavır almak lazım. Eğer Düşüncemize uygunsa PKK'ye katılınır. Yok eğer üşünce ve tavranışta farklılıklar varsa bunlar ortaya konulmalı ve doğru görülen bağımsız çizgide ilerlenmelidir. Biz de bunu yapacağız; genel hatlarıyla PKK ile farklılıklar taşıdığımızı ve bu farklılıkları ortaya koymaya çalışacağız. Bizce farklılıkların kaynaklandığı temel bir nokta vardır. Bu nedenle açıklamaya bu noktadan başlıyoruz.

Proletaryanın Tarihsel Rolü.

Kapitalist toplumda üretim toplumsallaşır, ancak bölüşüm ve dağılım bireysel kalır. Proletarya sınıfının kollektif üretim sonucu oluşturduğu artı-değere, üretim araçlarının özel mülkiyetini elinde tutan kapitalistler el koyar.

"Toplumsallaştırılmış üretim ile kapitalist mal edinme arasındaki çelişki, proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz karşıtlık olarak belir(ir)" (1)

Kapitalist topluma damgasını vuran ve toplumun niteliğini belirleyen bu

"uzlaşmaz karşıtlık"tır. Her çelişki gibi bu çelişki de nitelik değiştirip yeni bir toplumun oluşmasını sağlayacaktır. Bu nasıl olacaktır?

Burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf mücadelesi, tarihsel bir zorunluluk olarak geleceğin sınıfı olan proletaryaya; sosyalizmi ve onun yüksek bir aşaması olan komünizmi kurma görevini vermiştir.

Bu proletaryanın üretimde yer aldığı konum ve bunun sonucu var olan çıkarlarından kaynaklanır. Proletarya üretim araçlarına sahip değildir. Dolayısı ile üretim araçlarının özel mülkiyetinden hiç bir çıkarı yoktur. Tam tersine bu onun sömürülmesinin ve ezilmesinin kaynağıdır. Bu nedenle üretim araçları üzerinde kapitalist özel mülkiyetin kaldırılması yani kapitalist düzenin yıkılması, yerine "kollektif üretime dayanan, kamu mülkiyetinin" yada sosyalizmin kurulması proletaryanın nesnel çıkarıdır.

Sosyalizmden önceki tüm toplum biçimleri (ilkel komünal toplum hariç) özel mülkiyete ve emeğin sömürülmesine dayandılar. Sosyalizm en başta kapitalist toplumun anti-tezidir. Ancak sosyalizmin diğer bir yönüde vardır; Komünizme ulaştığı zaman tüm özel mülkiyet toplumlarının anti-tezi olur. Yani proletarya kendisini kurtarırken tüm insanlığı da kurtarır. Komünizmde sınıflar, dolayısıyla sömürü ve devlet ortadan kalkar. İşte proletaryanın da insanlığında gerçek kurtuluşu buradadır.

Tarihsel materyalizm toplumların tarihini, sınıfların mücadelesinin tarihi, sosyalizmi de proletarya ile burjuvazinin sınıf mücadelesinin zorunlu bir sonucu olarak görür. Sosyalizmi bu temelden ayrı düşünmek ütopik bir sosyalizm ve "ideal bir toplum" düşünmek demek olacaktır. Gerçek sosyalizm proletarya sosyalizmidir. Yani proletaryanın tarihsel eylemi olan sosyalizmdir.

Kapitalist ve sömürge bir toplumda da proletaryanın bu görevi değişmez tam tersine daha ağırlaşır. Emperyalistler ve sömürgeciler, talan politikası ile sömürgelerdeki halkın tümünü sömürürler ve yoksuluğa mahkum ederler. Ayrıca ulusal baskı tüm halk kesimlerini özelikle proletaryayı etkiler. Sömürgeci ulusal baskı proletaryanın yükünü kat kat artırır, görevlerini de ağırlaştırır. Bu durum da proletarya hem bağımsız bir sınıf partisinde örgütlenirken öte yandan diğer halk kesimlerini sömürgeciliğe, emperyalzime karşı kendi çevresinde daha doğrusu bir ulusal kurtuluş cephesinde örgütleme görevi ile karşı karşıyadır. Gerçekte de böyle bir cepheyi yani birleşik bir ulusal kurtuluş cephesini ancak proletarya partisi oluşturabilir.

Çünkü diğer sınıfların çıkarı tam olarak tüm halkın çıkarı ile örtüşmeyebilir. Bu durumda halkı birleştirecek politikalar ve örgütlere sahip olmazlar ve mücadeleyi tavizsiz, kararlı şekilde yürütemezler. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bunca yıllık tarihi bunun ispatıdır. Proletaryanın çıkarı ise her zaman halkın çıkarını en geniş ve derin şekliyle yansıtır. Bu nedenle halkı sömürgecilere karşı birleştirerek UDD'i zafere ulaştırma sorunu proleter sosyalist önderlik yaratma görevini dahada önemli hale getiriyor. Proleter sosyalist önderlik ulusal harekete emekçi damgasını

vuracak onun güdükleşip yozlaşmasını önleyerek kesintisiz şekilde sosyalizme götürecektir. Ancak şu noktayı da belirtmek gerekir; objektif olarak her işçinin çıkarı sosyalizmdedir. Ama bu her işçi otomatikmen sosyalisttir veya devrimcidir, hatta halkın önderidir demek değildir. Ayrıca her işçi sınıfı hareketi de ilerici değildir. Bir işçi sadece kaslarını çalıştırır, düşünsel faaliyetini sınırlarsa, düzenin varolmasını sağlayan artı-değerin kendisinden nasıl çalındığını anlamazsa, üstüne üstlük bir de kapitalizmin değerleriyle yoğrulmuşsa ve kapitalizmi en özgür toplum olarak görüyorsa böyle bir işçiye ne sosyalist denir ne de devrimci. Böyle bir işçinin diğer sıradan insanlardan hiç bir farkı yoktur.

Bir işçi ancak kendi sınıfsal çıkarının bilincine varırsa, bunu da sınıfı ile birlikte ekonomik ve politik mücadele içerisinde yaşayarak görürse, gerçek bir işçi ve proleter bir sosyalist olur.

Proleter sosyalist önderlik (yani parti); bilimsel sosyalizmle işçi sınıfı hareketinin birleşimidir. Bilimsel sosyalizm önce sosyalist aydınlar tarafından özümlenir ve bu aydınlar aracılığı ile işçi sınıfına kazandırılır. İşçi sınıfı hareketi de ancak, bilimsel sosyalist bir programa dayanan bir parti tarafından yönlendirilirse amacına ulaşır. Aksi durumlarda işçi sınıfıda "sürecin öznesi değil sürecin nesnesi olur.

Sosyalizm sömürüyü (sonucunda da sınıfları) ortadan kaldırdığı için küçükburjuvazi de dahil üm emekçi kesimlerin sosyalizmde çıkarları vardır. Ve sosyalizmi istiyebilirler. Aslında sosyalizm tüm insanlığın gerçek kurtuluşudur. Bu nedenle de tüm insanlarda sosyalizme karşı bir sempati oluşur.

Ancak küçük-burjuva sınıfı hem kendi emeği ile geçinir, hem de kendi üretim aracına veya küçükte olsa bir işyerine sahiptir. Bu nedenle onun rüyası işleri büyütüp burjuvalaşmaktır. Ama rüyası çoğunlukla gerçekleşmez. Bu durum onu devrimci ve sosyalizme karşı kaypak bir konuma sokar. Küçük burjuvazi tekelci çağda ve hele sömürge koşullarında devrimden ve hatta sosyalizmden yanadır. Ve UDD'in temel güçlerinden biridir. Ancak devrim ve sosyalizm mücadelesine önderlik edip sonuçlandıracak toplumsal dinamikler küçük-burjuvazide yoktur. Özelikle özel mülkiyete karşı zaafı küçük-burjuvazinin sosyalizme yürüyüşünde başlıca engeldir. Bu onu kaypaklaştırır, zor anlarda uzlaşma ve oportünizme yöneltir.

Proletarya da ise objektif toplumsal koşullarından kaynaklanan bir özel mülkiyet duygusu yoktur. Tam tersine kamu mülkiyeti eğilimi içgüdüsel olarak proletarya da vardır. Proletarya bir kez sınıf bilincine, sosyalizm bilincine ulaştımı sağlam ve tutarlı güç olur. Ayrıca proletarya kapitalist toplumun gelişmesi ile gittikçe yığınlaşan ve gelişen bir sınıftır. Yani geleçeğin sınıfıdır. Küçük-burjuva sınıfı ise aradadır ve gün geçtikçe erir. O halde biz gelecek toplum projesini geleceğin sınıfına dayandırmak zorundayız. Sosyalizm projesi ise onu uygulayacak ve kuracak güçte, geleceğin tek tutarlı devrimci sınıfı olan proletaryadır.

Küçük-burjuva devrimci veya sosyalistleri, sosyalizmi sınıfsal özünden ayrı olarak

ele alırlar. Proletaryanın sosyalizm kuruculuğundaki ve insanlığın kurtuluşu yolundaki tarihsel misyonu anlamazlar. Onlar için sosyalizm "ideal, ahlaksal, hukuksal temeli olan hümanist" bir toplumdur. Proletaryanın önderliği; 'sosyalist nitelikli sınıf örgütü olması o kadar önemli değildir'. İlginçtir bunlar kendisine işçi partisi de diyebiliyorlar. Düşünün ki bir ülkede işçiler hemen hemen tamamen örgütsüz ve politik olarak suskunlar ama bir kaç tane "işçi sınıfı partisi" var.

Elbette işçi sınıfı içerisinde çalışan uzun vadede bu yönelime sahip ancak başlangıçta henüz çok etkili olmayan partiler olabilir. Ancak PKK gibi örnekler çok ilgi çekici oluyor. PKK kendisine işçi partisi diyor ancak, bilindiği gibi ülkemizde işçi sınıfı içerisinde politikleşme çok cılız ve PKK işçiler arasında çok az bir etkinliğe sahiptir. Hatta "artık proletarya işçi sınıfı" demekte fazla hoşlarına gitmiyor. Ayrıca bu örgütün daha çok köylülük ve gençlik arasında örgütlendiği biliniyor. Bu durum, PKK'nin sınıfsal temelini buna bağlı olarak ideoloji ve politikasının niteliğini belirlemekte temel bir öneme sahiptir.

Sosyalist bir örgüt, strateji ve taktiğiyle, ideolojisi ve örgütlenmesiyle diğer sınıfların örgütünden ayrılır. Her şeyden önce böyle bir örgütün nihayi hedefi sınıfsız toplum yani komünizmdir. Ancak bu hedefe yürüyüşte sağlam ve güvenilir bir sosyal zemine dayanmak gerekir. Bu zeminin ekseni proletarya sınıfıdır. Sosyalist örgüt proletarya sınıfının öncüsü olmalıdır. En azından proletaryanın ileri unsurlarını örgütleyebilmeli bu ileri unsurlar aracılığı ile proletarya sınıfını sosyalizm uğruna mücadeleye sevk edebilmelidir. Elbette proletarya sosyalizmi tek başına kazanamaz. Her aşamada yoksul köylülük ve kent yoksulları proletaryanın güvenilir müttefikleridir. Proletarya partisi bunları kazanmalı ve önderliği altına almalıdır. Bunun yanında kır ve şehir küçük-burjuvazisi, UDD aşamasında güvenilir bir ittifaktır. Bu nedenle sosyalist bir işçi sınıfı partisi proletarya ile birlikte yoksul köylülük başta olamak üzere diğer tüm halk sınıf ve tabakaları arasında çalışmalıdır.

Sosyalist bir proletarya partisi her şeyden önce stratejisini iyi belirlemelidir. Darbe indirilecek düşmanlar, birlikte yürünecek müttefikler (yani ittifaklar), mücadelenin yolu ve biçimi, her devrim aşaması için net olarak belirlenmeli ve tutarlı olarak uygulanmalıdır. Elbette doğru hedefler ve yöntemler belirlemek önemlidir, ama en önemlisi pratiktir. Yani belirlenen hedeflere belirlenen yöntemlerle ulaşmak dahada büyük önem taşır. Sosyalist bir örgütün bir başka önemli özelliği de, teorisi ile pratiğinin uyum içerisinde olmasıdır. Bir de PKK'ye bakalım. Stratejisini doğru koyuyor mu, ve buna uygun davranıyor mu?

PKK, sömürgecileri ve işbirlikçilerini doğru olarak UDD aşamasında stratejik düşman seçmiştir. K. Kürdistan'daki ve diğer parçalardaki yurtsever hareketler teorik olarak PKK'nin dostudur. Ama pratik gerçekten böyle midir? Ne yazık ki tam tersidir. PKK, programında sömürgecileri düşman ilan ederken, pratiğinde sömürgecilerle (İran, Suriye sömurgecileriyle) "startejik ittifak" içindedir. "İran devrimi, Suriye ve

Libya ile taktik ittifakı stratejik ittifaka dönüştürmek" istediğini bizzat PKK kendisi açıklamıştır. Diğer yandan Kürdistan'lı yurtsever güçleri programında dost gördüğü halde pratikte hemen hemen var olan hiç bir gücü yurtsever görmemekte, "işbirlikçi", "karşı devrimci", "ajan" örgüt olarak nitelemektedir. 1990 yılı içerisinde birçok yurtsever devrimci örgüte ve onların ileri unsurlarına karşı açılan kampanyalar bunu net olarak ortaya serdi. Şunu da belirtmeliyiz ki PKK ile diğer yurtsever-devrimci ve sosyalist örgütler arasındaki gerginlikten yalnızca PKK'yi sorumlu tutmak kesinlikle gerçekçi bir yaklaşım değil. Geçmişte PKK'yi eleştirme adı altında ideolojik muhteva içermeyen "terörist" "eşkiya" gibi suçlamalarında bunda payı büyüktür. Ancak PKK'nin saldırı boyutunun diğer hareketlerin karşı çalışmalarını kat kat aştığını söylemekte kesinlikle doğrudur.

Güncel taktik mücadelede de PKK'de pragmatik yaklaşımlar vardır. İşte bazı örnekler: Daha dün "ajan" ve "karşı devrimci" dediği Perincek'e olanaklarından yararlanmak amacıyla bugün dost diyor. Elbetteki güçlerin niteliği değişebilir, dolayısıyla dün düşman olanlar, bugün dost olabilirler. Ama gerçekten Perinçek'in niteliği değişti mi ? Haydi değişti diyelim bu bir iki ay içerisinde olacak bir işmidir ? Çünkü dost olmadan 2 ay önce yine PKK, Perinçek'e karşı aynı nitelemede bulunuyordu. Aynı durum IKDP ve KYB'ne karşı tavırda da görülüyor. Bir bakıyorsunuz "karşı-devrimci", "işbirlikçi" oluyorlar, bir ay (hatta bir hafta) sonra bir bakıyorsunuz ittifaklar imzalanıyor !

Bir başka durum; PKK Hacda müslümanların kendilerine destek vermesi için bildiri dağıttı. Hem de gayet ruhani bir dille. Öncelikle bir sosyalist parti, yada bir işçi partisi halkı kazanacağım diye düzeyini halkın düzeyine indirgemez. Tam tersine halkı kendi düzeyine çekmeye çalışır. Elbette bunu yaparken halka açık, dürüst, sade ve halkın anlayabileceği tavırla yaklaşır. Ama sosyalistlerin yaklaşımı hiç bir zaman dinsel söylem ve motifler taşımaz. Bu hem dürüstçe olmaz hem de bilimsel dünya görüşü ile çelişir. Bir sosyalist güç hiç bir zaman dünya görüşünün propagandasını yapmaktan çekinmez.

Ayrıca bilindiği gibi Hac ziyareti ülkemizdeki Hanefi ve Şafi mezhebine mensup müslümanlara özgüdür. Aleviler ve Yezidiler Hacca gitmez. Ülkemiz din ve mezhep çatışmaları açısından çok hasas bir yerdir. İnsanlarımızın bir kısmı Alevi bir kısmı Şafi, Hanefi, bir kısmı da Yezididir. Bu durumda hacda, onların söylemini kullanarak, bildiri dağıtarak, Şafi ve Hanefi mezhebinin desteğini isterken, diğer mezhepleri de dıştalama durumu oluşmuyor mu ? Halktaki pratik yansıma kesinlikle böyledir. En azından diğer mezheplerde ulusal harekete karşı bir soğukluk oluşur. Bilindiği gibi ülkemizde din ve mezhep sorunu hassas dengeler üzerinde oturmuştur. Bu hassas durumda halka ancak mezhep ve dini çatışmalara alternatif sunacak; sınıfsal ve ulusal bir programla ve pratikle yaklaşılabilinir. Aksi durum ülkemizde onarılamıyacak tahribatlara yol açabilir. Ayrıca PKK'nin özellikle İran yanlısı dinci örgütlenmelere

sıcak baktığı da biliniyor. Bu pratik tutumlar elbette dine pragmatik olarak yaklaşmaktan kaynaklanıyor.

Başka özellikler: PKK'nin bir eylemi olumsuz sonuçlar doğurunca bir bakıyorsunuz eylemi yapanlar "kontrol edilmeyen taraftarlar" yada "PKK içerisindeki ajanlar" oluveriyorlar. Avrupa'da çeşitli gecelere saldırılarda olduğu gibi. Yada bir bakıyorsunuz "kurşunlar adres sormazlar" diyerek bir kitle katliamın utangaçca savunulmaya çalışılır. Sanki "kurşunlar adres sorarlar" diyenler varmış gibi.

Birde PKK içerisinde katledilen devrimciler sorunu vardır. En başta bu PKK'nin iç sorunudur. Ama katledilenler yurtsever devrimciler olunca bizim de sorunumuz oluyor. Durum açık; PKK içinde birileri (veya bazıları) sürekli bir kısım insanı yargılıyor, mahkun veya tasfiye ediyor. Tabi bunların hepsi haksız tasfiyelerdir demek yanlıştır. Ama yanlışlığına inandığımız bir çok olayda var. Tasfiye edilenlerin öldürülmeden önce veya öldürüldükten sonra suçu ilan edildiğinde hemen hemen aynı şeyi duyarız; "ajandı".

Bazıları bu durumda PKK'yi Demokratik-Merkezyetçilik ilkesini uygulamıyor diye eleştirirler. Bu sığ bir bakışın ürünüdür. Önce PKK Demokratik-Merkeziyetçi ilkeyi uygulayabilecek bir yapı ve proğrama sahip midir ona bakmak gerekir. Demokratik-Merkeziyeçi ilke Lenin'in devrim yolundaki proleter sosyalist örgütlerin yapısına uygun olarak geliştirdiği bir ilkedir. Gerçek anlamda da ancak sosyalist bir sınıf partisi bu ilkeyi hayata geçirebilir. Bunun için biz PKK "Demokratik-Merkeziyetçi" ilkeyi uygulamıyor diye eleştirmekten çok içindeki devrimcileri katlettiği için eleştiriyoruz.

Bu taktikler PKK'nin dayandığı küçük-burjuva sınıfının ideolojisine ve sosyal konumuna tamamen uygundur. Küçük-burjuva hareketi sekterdir, benmerkezci ve pragmatiktir.

Kısaca sosyalizme yönelmiş bir parti, yani ufkunu UDD'le sınırlamayan kesintisiz olarak sosyalizme yönelmiş bir hareket, bu amacına uygun komünist bir örgüt yaratır. Bu örgüt demokratik-merkeziyetçiliğe uyar. Doğal ittifaklar olan diğer devrimci ve sosyalistlerle ittifaka girer. Sömürgecilerle değil. Yurtsever-devrimci ve sosyalist grupları tasfiyeye yönelmez, ulusal kurtuluş cephesini sekter tavırlarla daraltmaz; tam tersine olgun bir tavırla ve dayanışma amacıyla cepheyi genişletir. Bu özelliklerin kaçı PKK'de vardır ? Hemen hemen hiç biri.

Ancak PKK, UDD mücadelesi veriyor. Bugün devrimci, ilerici bir örgüt. Bu mücadeleyi başarabilir de. Yani bağımsız bir devlet kurabilir, kurmayabilir de. Çünkü küçük-burjuvaziye dayanıyor ve ideolojisi de küçük-burjuva karektere sahip. Sosyalizmden etkilenmiş ancak, küçük-burjuva sınıfının bazı hastalıklarını, Kürdistan toplumunun bazı geri özelliklerini bünyesinde taşıyor. Politikada pragmatizm yolunu seçmiş. Bu anlamda tutarlı bir bağımsızlık mücadelesi yürütmesi biraz kuşkulu.

PKK'nin kuracağı bir devletin demokratik olması da bugün kendi içinde ve dışında ne kadar demokratik olduğu ile belirlenebilir.

Sosyalizme gelince; bizce PKK'nin sosyalist bir Kürdistan oluşturması çok zordur. Nedenlerini bir daha kısaca söylersek;

Sosyalizm en başta işçi sınıfının eylemine dayanır. Bugünkü aşamada proletarya sınıfını kucaklayan bir sınıf partisi oluşturulmazsa, hem UDD'e proletaryanın damgası vurulamaz hem de UDD'in kesintisiz olarak sosyalizme ulaştırılması zor olur. Bizce PKK şu anda bu niteliğe ve yönelime sahip değildir.

Bu nedenle PKK; sömürgeciliğe karşı devrimci bir mücadele yürüttüğü için desteklenmelidir. Ancak ufkunu UDD'den ileriye yani sosyalizme kadar genişletmeyen, küçük-burjuva radikal çizgilerle, proleter sosyalsit çizgiler arasında ayrım yapmak da bir zorunluluktur.

II. BÖLÜM
TARTIŞMA TEZLERİ'NİN ELEŞTİRİSİ:

1- Sosyalist Hareketin Tarihine Bakış

T. Tezleri sosyalist hareketin tarihini ele alırken diyalektik ve tarihsel materyalizmden uzaklaşıyor. Özelikle Lenin sonrası dönem bir çırpıda değerlendiriliyor ve olumsuzlanıyor. Yaklaşımlar o dönemdeki sınıf mücadelesini, çelişkileri ve çelişkilerin çeşitli yönlerini dikkate almıyor. Sürece düz ve homojen bir çizgi olarak bakılıyor. Çelişkilerin tarafları da hep birlikte suça ortak ediliyor ve aynı kefeye konuluyor. Haklı kim, haksız kim; yanlış hangisi, doğru hangisi belli değil.

Böylesi bir yaklaşımın bize kazandıracağı hiçbir şey yoktur. Aynen armutla elmanın toplanmasının anlamsızlığı gibi bu değerlendirmeler de devrimci sosyalist eylem için bir anlam ve yarar taşımazlar. Sorunun öncelikle yöntem sorunu olduğunu belirtmek gerekir. Biz de buradan başlıyacağız. Yani yöntemden. Önce diyalektik yöntemin genel özelliklerini, daha sonrada bu özelliklerin tartışma tezlerinde kullanılan yöntemle ilişkisini belirlemeye çalışacağız.

Yöntem:

Sosyalistlerin doğaya ve topluma bakış yöntemi diyalektik yöntemdir. Bu yöntem; doğa ve toplumsal yaşamı zıtların mücadelesinin kesintisiz bir akış çizgisi olarak ele alır. Yalnız bu çizgi bir öncekinin aynen ve tek düzey tekrarı şeklinde anlaşılmamalıdır. Tam tersine, *"sürekli ve ileri bir hareket eski bir nitel durumdan yeni bir nitel duruma geçen, basitten karmaşığa, alçaktan yükseğe doğru bir gelişme*

olarak bilinmelidir" (2)

Diyalektik yöntem doğadaki şeyleri, toplum ve tarihteki olayları birbirinden bağımsız ve durağan olarak ele almaz. Ama birbirine bağlı oldukları için de şeyleri ve olayları birbiri ile özdeş, hareketi de düz ve homojen olarak görmez. Ona göre herşey koşullar, yer ve zamana bağlıdır. Belli bir zaman ve belli koşullarda doğru ve geçerli olan yeni koşullarda doğru ve geçerli olmaz. Diyalektik, doğayı, öz çelişkileri birbirinden farklı ama birbirini etkileyen şeylerin alanı olarak, toplumu ve tarihi de, birbirini etkileyen ve birbirine bağlı ama öz çelişkileri (yani nitelikleri) ile birbirinden farklı, sürekli gelişen süreçlerin birleşimi olarak ele alır.

Örneğin: Köleci toplumla kapitalist toplumun ikisinde insan toplumlarının gelişim sürecinde yer alırlar. Bu özellikleri ile birbirine bağlıdırlar ve köleci toplum kapitalist toplumun gelişmesini etkilemiştir. Bu anlamda bir sürecin parçalarıdırlar. Ama nitelikleri farklıdır. Sınıf mücadelesine dayanırlar, fakat farklı sınıfların, farklı nitelikteki mücadelesine dayanırlar. Bu nedenle de tarihsel metaryalizm iki süreci ayrı toplumlar olarak nitelendirir.

Her toplum varlığını sürdürdüğü sürece toplumsal olayların temel niteliği aynıdır. Ama ana niteliği aynı olan sürecin içinde farklı çelişkiler gelişir. Bu da süreci özgül çelişkiler taşıyan farklı aşamalara böler. Kapitalist toplumu ele alırsak. Bu toplumun gelişmesi başlıca iki aşamaya ayrılır.

1- Serbest rekabetçi kapitalizm aşaması

2- Emperyalist kapitalizm (yada tekelci kapitalizm) aşaması.

Her iki aşama da ücretli emeğin sömürülmesine dayansada, farklı yanları ve çelişkiler taşımaktadır. Hatta her aşama bile farklı dönemlere ayrılabilir. Örneğin: 1. Dünya savaşı dönemindeki emperyalizm, 1. Dünya savaşının sonu ile 2. Dünya savaşı arasındaki emperyalizm ve daha sonrası emperyalizm farklı özelliklere sahiptir.

Lenin, Marx ve Engels'in toplumun gelişmesi ile ilgili düşüncesini, (yani diyalektik yöntemi) şöyle açıklıyor:

"Marx ve Engels'in Hegel felsefesine dayanarak formüle etmiş oldukları bu düşünce, bugünkü evrim düşüncesinden içeriği yönünden çok daha kapsamlı ve çok daha zengindir. Zaten geçmiş olan aşamaları adeta yineleyen, ama onları farklı bir yoldan daha yüksek bir temel üzerinde yineleyen ("yadsımanın yadsıması") bir gelişme düz bir çizgi boyunca değil de deyim yerindeyse sarmal bir yolda olan bir gelişme; sıçramalarla, altüst oluşlarla, devrimlerle olan bir gelişme: "sürekliliğin kesilmesi", niceliğin niteliğe dönüşmesi; belirli bir cisim üzerinde, yada belirli bir olay içinde, ya da belirli bir toplum içinde etkileyen çeşitli eğilim ve kuvvetlerin çelişkili ve çatışmasının doğurduğu, gelişmeye doğru iç itilimler; herhangi bir görgünün bütün yönleri (tarihte sürekli olarak yeni yönler çıkar ortaya) arasında karşılıklı

bağımsızlık ve en yakın ve çözülmez bağ, belirli yasalar izleyen, hareketin düzgün ve evrensel sürecini sağlayan bir bağ. Bunlar, gelişme öğretisi olarak, geleneksel olandan daha zengin olan diyalektiğin bazı özelikleridir." (3)

Lenin başka bir yerde, RSDİP'in bunalım dönemini açıklarken diyalektik yöntemi nasıl kullandığını pratik olarak gösterir. Bunalım dönemini aşamalara ayırır ve bunun nedenini de şöyle açıklar: "*Bu aşamalardan herbirinde, mücadelenin, koşulları ve o andaki saldırı hedefi tamamen farklıdır; her aşama, adeta bir genel askeri harekât içindeki ayrı bir savaştır. Her savaşın somut koşulları üzerinde durulmadıkça, savaşımımız, hiç bir biçimde anlaşılamaz!* "(4)

Tarihe ve bugüne bu yöntemlerle yaklaşılmazsa süreçlerin ve aşamaların ayırt edici özellikleri görülmez, dolayısıyla "nesnel sürecin tahlili" doğru yapılamaz. Bunun sonucunda da sürece uyan devrimci politikalar belirlenip uygulanmaz. Örneğin: Kapitalizmin emperyalist aşaması tespit edilmeseydi dünyada devrimci ve sosyalist hareket bu denli (hatta hiç) gelişemezdi.

Kısaca; eğer bir süreci anlamak ve anlatmak istiyorsak; öncelikle o süreç boyunca geçerli olan temel çelişkiyi belirlemeliyiz. Ama bu tek başına yeterli olmaz. Bununla birlikte, sürecin gelişmesi boyunca ortaya çıkan farklı aşamaları ve bu aşamaların özgül çelişkilerini de belirlememiz gereklidir. Özgül çelişkiler görülmezse süreç kabaca ve mekanik olarak algılanır ve de yorumlanır.

Marx-Engels Ve Sonrasına Bakış

Gelelim Tartışma Tezleri'de sosyalist hareketin tarihi ile ilgili değerlendirmeye:

Tezler'de sosyalizmin tarihi ile ilgili değerlendirmelerde şu noktalar göze çarpıyor.

1- Bugüne bakılarak geçmiş sürecin değerlendirilmesi yapılmaktadır. Dolayısıyla olaylar gerçekleştikleri koşullar içerisinde değil, bu güne ulaşan yansımaları ile değerlendirilmekteler. Bu da tarihin diyalektik gelişiminin inkarı demektir.

2- Sürece çok genel bakılmış ve yargılar genelleştirilmiştir. Biz her noktanın detaylarıyla açıklanmasını beklemiyoruz, ancak genellemeler titiz bir araştırmaya dayanmalıdır. Ne yazık ki arkadaşlar sanki süreci açıklamak, sürecin doğrularını yanlışlarını ortaya koymak için değil, geçmişten kurtulmak istiyorlarmış gibi yaklaşıyorlar. Yoksa bu kadar muğlak, olumsuzlayıcı ve çelişkili genellemeler yapılmazdı.

Süreç konusunda yapılan belirlemeler tamamen olumsuzlama niteliğindedir. Eleştirel bakış adı altında yanlışların öne çıkarılması, doğruların ve kazanımların sorumsuzca karalanması yapılmıştır.

Elbette sosyalizm tarihi, olumsuz ve olumlu yanları, yükseliş ve inişleri olan bir süreçtir. Bu gelişme çizgisi diyalektik yöntemle tespit edilebilir. Ama arkadaşlar diyalektik yöntemi kullanmadıkları için belirlemeleri fetva yazma şeklinde olmuştur.

Şu değerlendirmede olduğu gibi:

"Marx'ın ve Engles'in temellerini attıkları sosyalizm bir din, bir doğma değil, somut koşulların somut tahlilerinden doğan ve aynı yöntemle kendini geliştiren, değiştiren, yenileyen ve zenginleştiren bir ideolojidir.

'...ama 150 yıllık sosyalist mücadele pratiğinde ve 70 yılı aşan sosyalist dünyanın sunduğu yaşamda çoğunlukla bunun tersi yapıldı. Marksizm'e bir doğma, bir din gibi yanaşıldı." (5)

İlk paragrafa aynen katılıyoruz, İkinci pragraf ise bir kalem darbesiyle 150 yıllık süreci "tersliyor". Arkadaşlara şunu sormak doğru olacaktır:

Peki "çoğunlukla tersi işler yapıldı" ise ve de "Marksizme bir doğma bir din gibi yanaşıldı" ise biz nasıl bir sosyalist hareketten ve hatta sosyalist ülkelerden, halk demokrasilerinden bahsettik ve hala sınırlı da olsa bahsediyoruz? Bunu anlamak güçtür. Acaba bu güne kadar gerçekleşen devrimler hangi güçle, hangi ruhla zafere ulaştılar. Rus, Çin ve Vietnam devrimlerine "doğmatik" denilebilir mi? Hala canlı olan ve gün geçtikçe güçlenen dünyadaki ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadeleleri nasıl oluyor da "Marksizm'e bir din gibi yaklaştıkları" halde, hala yaşıyorlar?

Sosyalizmin prestij kaybettiği ve de her yandan azgın saldırıların yaşandığı bir dönemde, biz sosyalistler tarihimize daha sorumlu ve de cesaretli yaklaşmak zorundayız. Böyle temelsiz baştan savma yapılan genellemeler bize hiç bir şey getirmez.

Tezler'de Marx ve Engels'in bilimsel sosyalizmin kurulmasındaki öncü ve temel rolleri belirtildikten sonra küçük bir paragrafla da Lenin'in katkıları anlatılmış, Lenin için şunlar söyleniyor:

"Kapitalizmin tekelleşip emperyalzim aşamasına ulaştığı dönemde özellikle Lenin tarafından devam ettirilen bu mücadele öncelikle Marxizm ve sosyalzimin ekonomist yorumcularına karşı sürdürüldü." (6)

Lenin'in proleter sosyalizmin teorisine ve pratiğine katkılarını bütün yönleriyle (en azından genel hatları ile) belirlemek; onun kişiliğini yüceltmek, veya ne kadar zeki, ne kadar "büyük" bir adam olduğunu göstermek için değildir. Onun buna ihtiyacı yoktur. Hayır bunlardan bağımsız olarak her şeyden önce gerçeği, bir sürecin gerçeğini açıklamak demektir. Lenin'i çok sevebiliriz, veya hiç sevmeyebiliriz. Bununla birlikte eğer Marksizmin günümüze kadarki gelişimini ve Sovyetler'de sosyalizmin inşa sürecini doğru olarak açıklayacaksak, Lenin'i ; daha doğrusu onun Marksizme ve sosyalizme katkılarını ifade eden Leninizmi görmemiz gerekir. Leninizm; Marksizm ve sosyalizmin gelişiminde atlanamaz temel taşlardan biridir. Peki yukarıdaki belirlemeler Leninizmi anlatmıyor mu? Tek kelimeyle hayır.

Emperyalzim aşamasında Lenin'in "Marx ve Engels'in mücadelesini sürdürenlerden biri olduğu, özellikle de sosyalizmin ekonomist yorumlarına karşı mücadele ettiği" belirtilmiş. Bunlar doğru. Ancak, bunlar Lenin'in katkılarını yada Leninizmi tam

anlamı ile anlatmaz. Zaten arkadaşların Leninizmi anlamak ve anlatmak istedikelrini sanmıyoruz. Bunu nereden çıkarıyoruz.

Şunlardan: Tezleri hazırlayan arkadaşlar siyasi kimliklerini ya tek başına "Marksist" yada "sosyalist" nitelemeleri ile ifade ediyorlar. Hiçbir yerde Leninizm kelimesi geçmez. Bunu bir unutkanlık sayanlar veya; "Lenin de Marksisttir ya da sosyalisttir, o halde tek başına Marksist yada sosyalist demek yeterlidir" diyenler de olabilir. Biz bunlara katılmıyoruz.

Arkadaşlar marksist-leninst ifadesini bilinçli olarak kullanmıyorlar. Bu ifadeden "leninst" kelimesini atmışlar. Bununla "marksist" olduklarını, ama leninist olmadıklarını anlatmak istiyorlar. Yalnız bunu cesurca ve açıkça ifade etmiyorlar. Yine de tartışma tezlerindeki görüşler incelendiğinde leninizmin dolayısıyla de marksizmin açıkça reddedildiği görülür.

İşte ispatı: *"Bilimsel sosyalizm donuk değil, Marx'tan bu yana pek çok devrim deneyimi, sosyalist pratik ve değişik politik önder ve teorisyenlerin çabalarıyla gelişmiş zenginleşmiştir. Ama bunların her birinin tek başına Marksizmin biricik devamı, mutlaka takip edilmeleri gereken biricik temsilcileri olmadıkları gerçeği de görülmek zorundadır." (7)*

Değişik ülkelerde yada dönemlerde ortaya çıkan önder ve teorisyenlere atfedilen "izm" lerin yada Sovyet-Çin ve Arnavutluk komünist partileri arasındaki çatışmaların dünya sosyalist hareketinde yarattığı düşmanca kamplaşmalar hep bu temelde oldu" (8)

Evet bu görüşler T. T'inde ifade ediliyor. Bizim bildiğimiz sosyalistlerin geneli tarafından marksizmden sonra kabul edilen tek "izm" leninizmdir. Açıktır ki burda söz konusu olan da leninizmdir. Arkadaşların açıkça leninizme saldırmaya cesaretleri yoktur. Onlar Sovyetler'deki "yeni düşünceciler" gibi "doğmatizm", "putçuluk", "şablonculuk" gibi suçlamalarla işi götürmeye çalışıyorlar. Ne yazık ki, şablonculuğun, doğmatizmin en tehlikeli biçimi budur. Yani, hem bu konuda bir sürü demogoji yaparak öyle olmadıklarını savunurlar ama, aslında en alasını yaparlar. Leninzmin reddi de bunun en iyi örneğidir. Sovyetler'de, D. Avrupa'da marksizminleninizmin devrimci öğretisi reddediliyor diye kendileri de kervanı kaçırmamak için nakaratları tekrarlıyorlar. Bu günlerde moda "yeni" görünmek "yeni düşünceler" savunmaktır. Bunun da yolu marksizm-leninizme saldırmaktır. İleride II. bölümde sosyalizm sorununu tartıştığımızda aslında T.T'nin sadece leninizmi reddetmediğini aynı zamanda Marksizm'i de reddettiğini hep birlikte göreceğiz.

Bilindiği gibi Kautsky Engels'ten sonra sosyalist hareketin tek önderi kabul ediliyordu. Gerçekten de sosyalist harekette Kautsky'nin büyük bir saygınlığı ve otoritesi vardı. Ama Lenin bu saygınlığına ve otoritesine karşın, sosyal şovenist olunca onu tarihten sildi. Yani Lenin kimseyi tek takip edilecek kişi veya mutlak doğru olarak görmedi. İyi bir marksist-leninistte Lenin gibi yapar. Hiç bir kişiyi kayıtsız

şartsız takip etmez, mutlak doğru olarak görmez. Tersini yapan Leninci olmaz. Aksine ondan uzaklaşır. Ama Lenin'i böyle kabul edenler, onu mutlak doğru görenler yok mudur? Elbette vardırlar. Ancak bundan Leninzm sorumlu tutulmaz. Aslında arkadaşlar bu görüşlerle, Leninzmin, Marksizmin çağımızdaki sürdürücüsü olmadığını anlatmak istiyorlar.

Leninzm; çağımızın Marksizmi olduğu gerçeği sosyalist hareketçe kabul gören bir doğrudur. Arkadaşlara göre ise kimse "tek başına Marksizmin biricik devamı" değil. Amaç belli, Leninizm reddediliyor. Gerisi de alavare-dalevare.

Peki kimdir Lenin ve Leninzim nedir? Lenin'in Marksizm'e katkısı nedir?

Herşeyden önce Lenin büyük bir Marksisttir. O Marksizmi bir doğma değil bir bilim olarak almış, onu geliştirmiştir. Onun dünya görüşünü ve diyalektik yöntemini kullanarak çağımızı çözümlemiş, emperyalizm çağının temel özeliklerini ve de bu çağda proletarya devriminin strateji ve taktiklerini belirlemiştir. Evet o ekonomizme karşı, devrimci sosyalizmi, devrimci örgüt anlayışını savunmuştur ama,bu sadece bir yanıdır. Lenin'in bundan da önemli katkıları vardır. Bunları şöyle sıralıyabiliriz.

1- Emperyalizmin özellikleri ve kapitalizmin dünyadaki eşitsiz gelişmesinin tespit edilmesi, bununla birlikte devrimci güçlerin önündeki proleter devrimler adımının belirlenmesi.

2-Demokratik merkeziyetçiliğe dayanan, çelik disiplinli işçi sınıfı partisi teorisinin geliştirilmesi.

3- Marx ve Engels'in "Demokratik cumhuriyet" formülasyonunun "İşçilerin Köylülerin Demokratik Diktatörlüğüne" kadar geliştirilmesi.

4- Proletarya diktatörlüğü ve proleter devlet biçimi ile iligili katkıları.

5- Ulusal sorunla ilgili katkıları ve sosyal şovenizmin yenilgiye uğratılması.

Bu katkılar Marksizmin geliştirilmesinin doğal sonuçlarıdır. Stalin Leninizmi şöyle tanımlar.

"Leninizm, emperyalizm ve proleter devrim çağının marksizmidir. Daha tam söylemek gerekirse, Leninizm, genel olarak proleter devrimin teori ve taktiği, özel olarak proletarya diktatörlüğünün teori ve taktiğidir." (9) İşte Leninizmin genel ve derli toplu tanımı budur.

Bu durumda Leninizmi, Marksizmden yada Marksizmi, Leninizmden ayrı ele almak ve ifade etmek kesinlikle paradokstur. Leninizmi, Marksizmden ayrı düşünmek onun tarihsel köklerini kesmek demektir. Marksizmi, Leninizmden ayrı ele almak da onun gelişimini ve geleceğini yok etmektir. Yani onu öldürmektir.

Peki birbirine bu kadar bağlı olan iki olguyu birbirine özdeş görüp, birini diğerinin ifadesi olarak kullanamaz mıyız? Hayır kullanamayız. Çünkü dünya görüşü açısından her ikisi de aynı temele dayanmakla birlikte, farklı sosyal aşamalara dayanan, farklı

bazı ideolojik ve politik tespitlere sahiptirler. Marx rekabetçi kapitalizm aşamasında yaşamıştır ve devrimci mücadele açısından o günkü şartları veri olarak ele almıştır. Lenin ise emperyalist kapitalizm aşamasını veri almıştır.

Bu durumda ancak Marksizm-Leninizm ifadesi hem dünya görüşümüzü, hem de ideolojimizi en iyi şekilde anlatabilir. Leninizmi reddetmek; bilimsel dünya görüşünün ve devrimci eylemin bir ayağını kesmek demektir. Bu da biz proleter sosyalistlerin yapacağı iş değildir.

Tezler'de Lenin'le ilgili düşünceler bunlar. Lenin sonrası sosyalist hareketin durumu ise şöyle değerlendiriliyor.

"*...Emperyalizm ve çarlığa ezici darbe indiren 1917 Ekim Devrimi kendisini ne teorik ne de pratik alanda derli toplu tanımlayıp kurumlaştırmadan Lenin öldü.*

Lenin sonrası sosyalist hareket farklı kutup ve politik merkezlere bölündü. Marksizm ve sosyalizmin ekonomik ve doğmatik yorumunun etkisine giren sosyalizm güçleri; sonucu paradoks ve açmaz olan kompleks bir sürecin içine yuvarlandılar." (10)

Birinci paragraftaki iddiayı, yani "Ekim Devrimi'nin ne teorik ne de pratik alanda derli toplu tanımlamadan ve kurumlaştırmadan Lenin'in öldüğü" iddiasını dikkate almıyoruz. Bu konuda arkadaşlara, Lenin'in "İki Taktik, Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky, ve Nisan Tezleri" kitaplarına bakmalarını önermekle yetiniyoruz.

Esas sorun ikinci paragrafta. Bu paragraf çok kısa ama yine de bir sürecin (yani 70 yıllık sürecin) değerlendirilmesini yansıtıyor. Şu sorulabilir; 70 yıllık bir sosyalizm süreci böyle iki üç cümle ile anlatılacak kadar net mi? Arkadaşlar açısından net, çünkü onlar sürecin üzerine bir çizgi çizip reddediyorlar. Elbette süreç biliniyor, iyi bir araştırmayla bazı genel sonuç ve yargılara varılabilir. Ama şunu kesinlikle söyleyebiliriz ki; hiç bir araştırma 70 yıllık süreci böyle tümden olumsuz nitelemelerle mahkum edemez. Çünkü bu gerçekçi olmaz. Elbette bu süreçte hatalar, olumsuzluklar vardır. Ancak çok büyük teorik ve pratik kazanımlar da var. Öne çıkarmamız gereken de bu kazanımlardır.

Son paragrafta üç belirleme vardır. Birinci belileme: Lenin sonrası sosyalist hareketin farklı kutup ve politik merkezlere bölündüğünü iddia ediyor.

Bu belirleme bizce de doğrudur. Ancak bu kutuplar ve politik merkezler Lenin döneminde ortaya çıktılar. Ondan sonra ise netleşme oldu. Peki hangi kutuplar oluştu? Bunların hangisi doğrudur, hangisi yanlıştır; Biz hangisinin mirasçısıyız? Arkadaşlar bu soruları atlamışlar. Bunları ilerde açıklamaya çalışacağız.

İkinci belirleme: Sosyalist güçlerin tümü o dönemde "sosyalizmin ve marksizmin ekonomik ve doğmatik yorumunun etkisine girtiklerini" iddia ediyor. Üçüncü belirleme ise: 70 yıllık sosyalizmin "kompleks" bir niteliğe sahip olduğunu sürecin sonucununun da "açmaz" ve "paradoks" olduğunu iddia ediyor. Arkadaşlara göre bunun

nedeni de ikinci belirlemede anlatılan sapmalardır.

Bu iki belirleme her ne kadar bir takım gerçekleri anlatsa da tamamen eklektik ve idealist bir bakışı yansıtır. Bir kere 70 yıllık süreci, sanki düz bir çizgiymiş ve 70 yıl hep aynı çelişkilere ve niteliğe sahipmiş gibi bakılıyor. Ayrıca 70 yıllık sürecin faturası bir döneme, yani işin başlangıç dönemine çıkartılıyor. Diyorlar ki; "madem bu iş bugün tıkandı ve açmaza girdi, ohalde bundan bu işi başlatanlar sorumludur." Sanki bu iş doğru başlayıp sonra yanlışa dönüşmez; yada yanlış başlayıp doğruya dönüşmezmiş gibi. Bu nedenle öncelikle yöntem açısından buna bağlı olarakta içerik açısından son iki belirlemeye katılmıyoruz. Bunun nedenlerini Sovyetler'de sosyalizmin inşa sürecini irdeleyerek açıklayacağız.

Arkadaşlar süreci değerlendirirken bir dönüşüm noktası olarak Lenin'in ölmesini alıyorlar. Onlara göre herşey Lenin'in ölmesiyle bozulmuş. Bu doğru değil. Çünkü Lenin'in ölümünden sonra da Bolşevik Partisi Lenin'in proğramını uygulamıştır. Yani politik anlamda Lenin'den sonra önemli bir değişim yoktur. O halde işi böyle kötüye götüren bir dönüşüm noktası (veya noktaları) var mıdır ? Bunu da Sovyetler'de sosyalizmin inşa sürecini inceleyerek bulabiliriz.

Sovyetler Birliğin'de Sosyalizmin İnşası Süreci

1917 Ekim sosyalist devrimiyle Bolşevik Parti Rusya'da iktidarı ele geçirdi ve Bolşevikler Sovyet devletini kurdular. Her ne kadar iktidarı ele geçirmek zor olmuşsa da, iktidarı kurmak ve yeni toplumu inşa etmek daha zor olmuştur. Sovyet iktidarı adeta daha karlar erimeden filiz veren bir çiçeği andırır. Emperyalistler ve onların Rusya'daki yerli işbirlikçileri bu çiçeği koparmak için tezelden ordular kurdular. Dışardan emperyalist müdahale ve kuşatma içerden iç savaşla yeni Sovyet iktidarını ortadan kaldırmaya çalıştılar, ama başaramadılar. İç savaş 1921'de bittiğinde Bolşeviklerin iktidarı tüm Rusya'ya yayılmış hatta çevre bölgeleri de etkisine almaya başlamıştı.

Bununla birlikte iç savaş ve kuşatma, Rusya'da ekonomiyi tamamen tahrip etmiştir. Devrimden önce de Rusya'da çok gelişmiş bir sanayi ve tarım yoktu. Var olanlar da savaşla birlikte ya tahrip olmuş ya da üretim dışı kalmıştır. Sonuçta kıtlık ve açlık oluşmuş buda milyonlarca insanın ölümüne neden olmuştur. Bu dönemde Bolşevikler zorunlu olarak "Savaş Komünizmi" politikasını uygulamışlardır. Savaş komünizmi belli ölçülerde köylülüğün sovyet iktidarına olan güvenini sarsmıştır. İç savaşın bitimi ile oluşan tablo budur. İşte bu dönemde; ekonomiyi canlandırma ve sovyet iktidarına rahat bir nefes alma olanağını sağlamak için 1921 yılında Lenin'in önderliğinde NEP (Yeni Ekonomik Politika) yürürlüğe kondu. NEP'in başlıca üç hedefi vardı:

1- Dağılmış, tahrip olmuş ekonomiyi canlandırma ve yeniden düzenleme olanağı yaratma.

2- Yoksul ve orta köylülüğe güven verme ve işçi-köylü ittifakını güçlendirme.

3- Sosyalist inşa için gerekli bağımsız teknik-ekonomik temeli yaratmak.

NEP politikası aslında o dönemde hala varlığını sürdüren kapitalist kalıntıların ve küçük-burjuvazinin geliştirilmesi demektir. Bu tarihsel bir zorunluluktur, çünkü bunlar az da olsa bir miktar üretim aracını elinde tutuyorlardı. Ayrıcada üretim konusunda belli bir tecrübeye sahiptiler. Ülkeyi kıtlıktan ve açıklıktan kurtarmak için bunlardan yararlanmaktan başka yol yoktu.

Nitekim 1924-26 yılları arasında üretim düzeyi savaş öncesi düzeye eşit hale geldi. Kıtlık önlendi, ama ne yazık ki, gelişme tarım alanı ile sınırlı idi. Çünkü Rusya'da o zaman sanayi geri idi ve daha çok Avrupa kısmındaki hafif sanayiye dayanıyordu.

NEP'in olumlu yanlarının yanısıra olumsuz yanlarının da olacağı herkes tarafından biliniyordu. Nitekim NEP'in yürürlüğe konmasından birkaç yıl sonra zengin köylüler (Kulaklar) iyice güçlendi. Bu sınıf kırda önemli bir ekonomik ve siyasal güce dönüştü ve bu gücünü ülke geneline yaymak için çalışmaya başladı.

1927'de ekonomi, özellikle kulakların bilinçli faaliyeti sonucunda önemli bir bunalımla karşı karşıya kaldı. Üretim düştü; kulaklar bilinçli olarak tarım ürünlerini devlete vermeyip, stokladılar. Hatta Sovyet iktidarına karşı direk sabotajlara giriştiler. Bu eylemlerine orta köylülüğü de ortak etmeyi başardılar. Bu yıllarda hem kulakların, hem de direk emperyalizmin ajanlarının sabotajları sonucu ürünlerin ve sanayinin çok önemli bir kısmı tahrip oldu.

NEP, kırda karşı-devrimci bir sınıfı, kulakları güçlendirdi. Bu sınıfa dayalı ekonomik gelişmenin etkisi yalnızca ekonomik alanla ve kırla sınırlı kalmadı, siyasal alanı ve tüm ülke genelini etkileyen bir hal aldı. Bu durumu komünistlerin tespit etmemesi mümkün değildi. Özelikle 1924'te Lenin'in ölümünden sonra NEP'in devam ettirilip ettirilmemesi ve "tek ülkede sosyalizmin inşası" tartışması başladı. Bu tartışma aslında bir yol ayrımının başlangıcıdır. Başka bir açıdan; Bolşevik Parti içindeki kutupların net olarak ortaya çıkışıdır. 1929'lara gelindiğinde durum iyice olgunlaştı. Ya kulaklara daha fazla ekonomik imtiyaz ve siyasi haklar (hatta iktidarın paylaşılması, çünkü kulak ekonomisi sanayide, şehirde ve hatta partide kendisine yakın kesimler yarattı. Bunlar daha çok eski teknokrat ve bürokratlardı). Yani NEP devam edecek ve büyük bir ihtimalle kapitalizm Rusya'da güçlenerek iktidarı alacaktı. Yada yeni bir dönem başlatılarak; sosyalizmin inşası için gerekli önlemler alınacaktı. Komünistler için orta bir yol yoktur. İşte o dönemde Rusya'da sınıf mücadelesinin merkezi sorunu ve de kritik noktası budur. Bu noktada ideolojik, politik, ekonomik ve örgütsel mücadelenin devamı için bu sorunun kesin ve net olarak çözülmesi gerekirdi.

Dikkat edilirse sorunun çözümü sosyalizm açısından tarihsel öneme sahiptir. Özellikle bu noktada proletarya partisinin öncülüğünün önemi de ortaya çıkar. Eğer öncü parti gerçekten tam bir proleter niteliğe ve devrimci sosyalist proğrama sahip

değilse, sosyalizmin inşası imkansız olur. O noktaya kadar ne kadar sosyalist niteliğe sahip olursa olsun, böyle kritik noktalarda sosyalizmin gelişmesinden yana tavır geliştirmezse dahası önderlik edemezse o parti sosyalist olmaktan çıkmaya başlar, gericileşir ve gittikçe sosyalist niteliğini kaybeder. Bu tek tek kişiler ve hizipler için de geçerlidir. Objektif olarak bu bir zorunluluktur.

1928 Ekiminden itibaren Stalin önderliğindeki Sovyet komünistleri, NEP devresini kapatarak, geri kalmışlığı, yoksulluğu ortadan kaldırmak ve sosyalizmin temellerini oturtmak için "Beş Yıllık Plan"a dayanan "büyük yönelim"i başlattılar.

"Büyük yönelim" şunları amaçlıyordu:

1- Tarımın kollektifleştirilmesi.

2- Sosyalizmin inşası için ağır sanayi temelinin kurulması.

3- Merkezi planlamanın örgütlenmesi.

Bütün bu çabalar bir bütünlük taşımaktadır. Amaç; sosyalizmin tek bir ülkede inşasıdır. Amaç; tarımın kollektifleşmesine karşı duran, gelişen kapitalist kulakları tasfiye etmek, köylülerin işçi sınıfı ile ittifaklarını güçlendirmektir. Amaç; kapitalist üretim ilişkilerine alternatif olarak kollektif üretim ilişkilerini örgütlemektir. Tabi bunlar ancak tarımın makinalaşması ile sağlanabilirdi. Makinalaşmada ağır sanayinin varlığına bağlıdır. Bütün bunlarla birlikte, gelişen ekonominin toplumun ve sosyalizmin ihtiyaçlarına göre planlı bir şekilde yönlendirilmesi bir zorunluluk olarak ortaya çıkar. Nitekim saptanan görevler belli bir plana göre gerçekleştirilmiş, sonuçta muazzam bir gelişme kaydedilmiştir. Geri bir tarım toplumu kısa zamanda bir sanayi toplumu olma yoluna girmiştir.

"Beş Yıllık Plan, 1928 Ekim'den 1932 aralığına kadar, dört yıl üç ayda tamamlanmış oluyordu. Sanayide çalışan işçi sayısı iki katına onbir milyondan yirmiiki milyona çıkmış verim iki katı olmuştur" (11) Sanayi üretimi de 1927-37 yılları arasında 18,3 milyon rubleden 95,5 milyon rubleye çıkmıştır." (12)

Büyük yönelim aynı zamanda büyük bir kültür devrimini de kapsar. Yeni oluşturulan Sovyet üniversiteleri ve okulları mezunlar vermiş, eğitim öğretim seferberliği gerçekleştirilmiştir. Aslında bunlar gerçekleştirilmeden sosyalist ekonominin inşası mümkün olmaz. Çünkü sosyalist ekonomi her alanda sosyalist kültürle eğitilmiş insanlarla inşa edilebilir. Eğitim-öğretim seferberliği ile eskiden kalan bürokratlar ve teknokratlar büyük ölçüde tasfiye edilmiştir. Sovyetlerde sosyalizmin inşasının genel çizgileri bunlardır.

Sosyalist İnşa Sürecinde Parti İçi Mücadele

Rusya Komünist Partisi (daha sonra SBKP) içinde, Lenin döneminden itibaren çeşitli kanatların yada politik kutupların oluştuğunu ve bunlar arasındaki

farklılaşmanın da Lenin sonrasında arttığını daha önce belirtmiştik. Bu kanatlar başlıca üç tanedir: Trotski önderliğindeki sol kanat, Buharin önderliğindeki sağ kanat ve Stalin önderliğindeki merkez Bolşevik kanat. Bilindiği gibi Trotski kanadı iç savaş döneminde de Brest-Liovsk barışı sırasında kendisini göstermişti. Ama o zaman kolaylıkla sindirilmiş ve geri çekilmişti. Ayrıca Trotski "tek ülkede sosyalizmin inşasına" karşı çıktığı için Lenin tarafından yürürlüğe konulan NEP'e de muhalif olmuştu. Bu kanatların oluşumunu ve niteliğini anlamak için kritik noktaya dönelim ve önce dönemi gözlemlemiş bir gazeteci olan A.L. Straong'un tespitlerine bakalım.

"1924 Ağustosunda, Rusya'nın dış yardım almaksızın sosyalizmi kurabileceği düşüncesini J. Stalin formüle etti... Trotskiy'ye karşı Stalin, Rusya'nın herhangi bir yabancı işçi sınıfının yardımı olmaksızın sosyalizmi kurup geliştirebileceğini, çünkü köylüler de dahil, halkın büyük çoğunluğunun hükümeti destekleyebileceğini söyledi. Zamanın kabul edilmiş Bolşevik teoristleri Zinoviev ile Kamenev, yeni ve güçlü bir tezin ortaya atıldığının farkında değillerdi. Stalin 1925'de 14. Parti kongresinden bunu istediği zaman pek güçlük çekmedi. Bir kaç ay sonra iki teorist, yeni tezin anlamını kavradıkları zaman, bunun, ortodoks görüşün yerine "Ulusal Komünizmi" geçirmek olduğunu söyleyerek eleştirdiler. Daha sonra Trotski, bu teoriye saldırıya katıldı." (13)

Trotski Avrupa proletaryasının yardımı olmaksızın sosyalizmin inşa edilmeyeceğine inanır. Bu da, Trotski'nin köylülüğünün önemini ve de dünyada kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasını anlamamasından kaynaklanır.

Buharin ise köylülüğe fazla önem verir. NEP ekonomisinin doğal evrimi içerisinde sosyalizme vardırılmasından yanadır. Bu nedenle "köylüler zenginleşin" sloganını savunmuştur. Ayrıca Buharin; NEP döneminde gelişen kulakların karşı-devrimci niteliğini, ve de 2. dünya savaşının yaklaştığını anlamamıştır.

Gerçekte de Stalin "Tek ülkede sosyalizmin inşası" sloganını ileri sürerken hem içerde gelişen karşı devrimci kulak eylemlerini, hem de dünyada gelişen savaş durumunu dikkate almıştır. Emperyalistler Sovyetleri boğmak için çabalarına hız vermişlerdir. Özellikle Nazi Almanyası bu konuda büyük bir tehlike oluşturmuştur. Dolayısıyla, Sovyetler'deki sosyalizmin mevzileri savunulacaksa herşeyden önce bağımsız bir sanayi örgütlenmeliydi. Bunsuz 2. Dunya Savaşı'nın kazanılması mümkün olmazdı. Nitekim 2. Dünya savaşı başlamadan Sovyetler'de belli bir ağır sanayi yapısı ve ülkeye yeterli tarımsal temel oluşturulmuştur. Sovyetlerin savaştan zaferle çıkmasının nedenleri de burada yatar.

Peki, Trotski ya da Buharin partide insiyatif sağlasaydı ve onların proğramları uygulanmaya konulsaydı, savaşı göğüslemek ve zaferle sonuçlandırmak mümkün olacak mıydı? Bizce kesinlikle hayır. Nedenleri açıktır. Birincisi; Trotski NEP'i sonuna dek götüremediği için sanayileşmeyi sağlayamazdı. İkincisi; köylülüğün

desteğini almadığı için tarımı kollektifleştiremezdi. Ayrıca da savaşta yeterli insan gücünü toplayamazdı.

Başta da belirtildiği gibi Trotski'nin zaten gelişmiş bir sosyalist ekonomi oluşturma niyeti de yoktur. O, Avrupa'yı fethetme rüyasındadır. Bu anlayışla güçlü bir sanayinin ve giderek güçlü bir ekonominin yaratılması mümkün değildir.

Buharin'e bakarsak; Buharin kulakları ve savaşı hemen hemen hiç dikkate almamış, köylü ekonomisi ile sosyalizme ulaşma hayaları kurmuştur. Şunu söyleyebiliriz ki, Buharin önderliğindeki bir SB'nin yıkılması için, Nazi Almanya'sının saldırması gerekmez, giderek güçlenen kulaklar bu işi yapmak için yeterli güce ulaşacaklardı ve bunu da başaracaklardı. Görüldüğü gibi Trotski'nin de, Buharin'in de proğramları o dönemlerde Sovyetler'de sosyalizmin gelişimini sağlayacak nitelikte değildirler. O koşullarda en doğru adım "Büyük Yönelimle" atılmıştır. Kısaca şunu söyleyebiliriz; bugün sosyalizmin kazanımlarından söz ediliyorsa bu büyük ölçüde "Büyük Yönelimin" sayesindedir.

O halde TT'ni hazırlayan arkadaşlara şu soruyu sorabiliriz. "Büyük Yönelim" o şartlarda doğru, devrimci adım mıdır ? Yoksa başka bir yol var mıydı ? Varsa hangisidir ? Trotski'nin yolu mu; Buharin'in yolu mu ? Ya da sizin keşfettiğiniz yeni bir yol mu var ? Biz olduğunu ve olacağını da sanmıyoruz. "Büyük Yönelim" devrimci bir adımdır. Bu adım sosyalizmi devrimci tarzda inşa etmeyi hedeflemiştir. Hangi mantık kulakların kapitalist ekonomisinin tasfiyesini, tarımın kollektifleştirmesini ve kollektif ağır sanayiinin oluşturulmasını ve o muazzam kültür seferberliğini "sosyalizmin ve marksizmin doğmatik ve ekonomik yorumu" olarak niteliyebilir. Halbuki inşa döneminde sosyalist üretim ilişkileri, yukardan aşağıya sosyalizmin teorisi doğrultusunda, devrimci irade ile inşa edilmiştir. Aslında bu gerçekleri arkadaşlar da biliyor, anacak onlar Stalin'i reddettikleri için onun yaptıklarını da otomatikman olumsuzluyorlar. Sorun buradadır.

TT'i hazırlayan arkadaşlar haklılığına, doğruluğuna bakmadan "Büyük Yönelim'i gerçekleştiren Stalin önderliğindeki kanadı, diğer kanatlarla aynı kefeye koymuşlar, böylece diğer kanatlara yapılması gereken eleştiri ve nitelemelere bu kanadı da ortak etmişlerdir. Bunu yaparken aslında diğer kanatlara yakın olduklarını anlatıyorlar. Bunun başka işaretleri de var.

TT'de sosyalizm sürecinin nitelikleri belirtildiği bir başka yerde, sonuç olarak şunlar söylenmekte: "*Bu süreci* (yani sosyalizm sürecini- M.Z.) *kapitalizmin kuşatması altında tek ülke sınırları içerisinde tamamlamak mümkün değil.*" (14)

Burada "süreci tamamlamak mümkün değil"den kasıt sosyalizmin tek ülkede kesin zaferi (yani sınıfsız topluma ulaşma) ise, biz ve diğer sosyalistlerin tümü de kabul ediyor. Ancak burada belirtilmek istenen komünist toplumun bir alt aşaması olarak sosyalizmin bir ülkede zafere yada inşası ise biz bunun mümkün olduğuna inanıyoruz. Anladığımız kadarıyla arkadaşların belirtmeye çalıştıkları bu ikincisinin,

yani sosyalizmin tek ülkede inşası sorunudur. Evet bunu Trotski de Sovyetler'de sosyalizmin inşası döneminde söylüyordu. Şimdi arkadaşların "Büyük Yönelim"i neden olumsuzladıkları anlaşılmıyor mu? Onlar Trotski'nin görüşlerine gönül vermişlerdir. Biraz cesaretleri olsaydı bunu açıkça söyleselerdi.

Bilindiği gibi "Tek ülkede sosyalizmin zaferi (inşası) mümkündür. Trotsky diğer noktalarda olduğu gibi bu noktada da Lenin'den ayrı düşüyor. Dolayısıyle de 1928'de Stalin önderliğindeki komünistlerin sosyalizmi inşaya çalışmalarına da muhalif oluyor.

Peki arakadaşlar "bu süreç tek ülkede tamamlanmaz" derken, Lenin ile Tortsky arasında tercih yaptıklarını, Lenin'in yolundan değil de Trotsky'nin yolundan gittiklerini ilan etmiyorlar mı? Bu noktada arakadaşlarımız yollarını seçmişler. Ama yine de bir iki sayfa sonra bu görüşleriyle çelişen şeyler söylüyorlar.

TT'inde Kürdistan halkının kurtuluş mücadelesi ile ilgili şunlar söyleniyor.

"Kürdistan halkı, yabancı egemenleri başından atıp yerli efendileri başına getirmek için değil, sömürüsüz, özgür ve mutlu yaşamak için kurtuluş savaşı veriyor. Böylesi bir gelecek de kapitalizm ve prekapitalist ilişkilerin tasfiyesi ve sosyalist toplumsal yapının inşası ile olanaklıdır."(16)

"Sosyalist toplumsal yapının inşası" (arakadaşların "sosyalizm sürecinin tamamlanması"ndan anlatmak istedikleri bu olsa gerek.) kapitalizmin kuşatması altında ve Kürdistan'da mümkün müdür? Mümkün değilse biz kapitalizmin dünya üzerindeki egemenliğinin kalkmasını mı bekleyeceğiz? Siz gerçekten Kürt halkını bu kadar uzak bir geleceğe inandırabilir misiniz; ve bu uğurda savaştırabilirmisiniz? Bence bizim en saf insanımız bile size şu soruyu soracaktır. "Peki dünyada kapitalizmin kuşatması kalktıktan sonra; bizim "sosyalist toplumsal yapının inşası" diye bir sorunumuz olacak mıdır?" İşte size pratik, pratik olduğu kadar da "yeni" bir soru. Haydi bu soruyu cevaplayın.

Buharin için "doğmatik" ve "ekonomist" denilebilir. Trotsky için "doğmatik" denilebilir. Ama bu nitelendirmeler "Büyük Yönelim"e yapılabilir mi? Arkadaşlar yapıyorsa bunun nedenlerini ortaya koymalı ve alternatif adımı net olarak açıklamalıdır.Yada bu eleştirilerini geri almalıdırlar.

Gerek Sovyetler'in bugünkü durumunu açıklama, gerekse deneyimlerden dersler çıkarmak açısından, Sovyetler'de sosyalizmin kuruluş sürecini anlattık. Şimdi kuruluştan günümüze kadar ki 70 yıllık süreci kapsadığı farklı aşamaları belirterek özetleyelim.

Bizce 70 yıllık sosyalizm tarihi şu aşamalardan geçmiştir.

1- Savaş komünizmi dönemi (1917-1921): Bu dönemde askeri mücadele ön plandadır. Kazanılan mevzileri savunma ve sağlamlaştırma temel politik görevdir. Henüz ekonomik alana girilmemiştir.

2- NEP dönemi (1921-1929): Gerek savaş komünizmi gerekse NEP döneminde iktidar proletaryanın elinde olmakla birlikte henüz sosyalist ekonomi ve toplumdan bahsedilemez. Toplumda hala kapitalist üretim ilişkileri eğemendir. NEP döneminde bu ilişkiler geçici olarak dahada gelişmiştir.

3- **Birinci Kuruluş** (yada **Büyük Yönelim**) dönemi (1929-1934): Bu dönemde sosyalizm temel hatlarıyla inşa edilmiştir. Bu dönemi öneminden dolayı geniş olarak anlattık.

4- **2. Dünya Savaşı** dönemi (1939-1945): Bu aşamada ise sosyalist yurdun savunulması temel görevdir. Bunun için her yönden başta askeri mücadele olmak üzere, politik ve ekonomik mücadele en şiddetli düzeyde yürütülmüş ve zafer kazanılmıştır.

5- **Ikinci Kuruluş** dönemi (1945-1956): 2. Dünya savaşı Sovyetler'de sanayi ve tarımı dahada önemlisi insan gücünü önemli ölçüde tahrip etmiştir. Savaştan sonra kaybedilenlerin yeniden üretilmesi, sosyalizmin tüm kurumları ile yeniden oturtulması daha doğrusu sağlamlaştırılması bu dönemle gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

6- **Sosyalizmin Frenlenmesi** (Reviziyonizmin gelişim) dönemi (1956-günümüze kadar) : İlk beş dönem sosyalizmin kuruluşu ve sosyalist yürüyüş dönemidir. Stalin'in ölümü ve partinin Kuruşçev kliğinin insiyatifi ele geçmesiyle sosyalist yürüyüş devrimci rotasından sapmalar göstermiş ve ilerleme frenlenmeye başlamıştır. Biz 6. dönemin başlangıcını bir dönüşüm noktası olarak alıyoruz.

Yukarda dönüşüm noktası olarak Lenin'in ölümünü almanın yanlış olduğunu belirttik. Çünkü Lenin'in ölümünden sonra da (eksiklikleri de olsa) Lenin'in politikaları uygulanmıştır. Yani ilkesel anlamda bir politik dönüşüm yoktur. Ancak incelediğimizde görülecektir ki, Stalin'in ölümü ve Kuruşçev kliğinin insiyatifi ele geçirmesiyle SB'nde ilkesel politik sapmalar başlamıştır. Bu sapmalar 30 yıldan fazla sürecek bir dönemin, yani sosyalizmin frenlenmesi döneminin temel taşlarını oluşturdular. Bu konuya girmeden, yaklaşımda izlenen yöntemle ilgili bir kaç şeye değinmeyi yararlı görüyoruz.

Tarihe sözde "diyalektik' yöntem, "materyalist" anlayışla baktıklarını söyleyen bazı arkadaşlar, şöyle diyorlar: "Bir sürecin niteliği birden bire değişmez, değişen önceki aşamalardan başlar. O halde Kuruşçev dönemi olumsuz bir niteliğe sahipse bu Stalin döneminin ürünüdür. Eleştirmemiz gereken Stalin dönemi hatta Lenin dönemidir."

Doğru, değişimin temeleri önceki aşamada yer alır. Ama Stalin döneminde olumsuz dönüşümlerin temelleri olduğu gibi, olumlu gelişmelerin olanakları da vardır ve bunlar çok daha fazladır. Diyelim ki, Stalin'den sonra daha iyi bir önderlik oluştu ve Stalin döneminin olumsuzluklarını reddedip olumlu yanlarını geliştirdi, sosyalizmi dahada mükemmelleştirdi. Bu mümkün değil miydi ? Stalin'den sonraki komünistler

bunu sağlıyamazmıydı ? Sağlıyabilirlerdi, ama durum tersi oldu. Stalin'den sonra geri bir önderlik oluştu; sosyalizmin kazanımlarını ileriye götürmek yerine yanlışlar üzerine politikalar inşa etti ve sosyalist gelişmenin tıkanmasına varan süreci başlattı.

Stalin önderliği, hataları olsa da belli bir gelişme düzeyi tutturmuş, sosyalist bir ülke yaratmıştır. Bundan sonra sorumluluk diğer sosyalistlerindir. Stalin ancak kendi dönemindeki hatalardan sorumlu tutulabilir.

1929 yılında sosyalizm diye birşey yokken, üstelik dışta ve içte sosylaizme düşman o kadar güç varken sosyalizm inşa edilebiliniyor da, 2. Dünya savaşını kazanmış, ekonomisini inşa etmiş bir ülkede sosyalizm geliştirilemiyor. Nerede devrimci eylem, nerede devrimci teori?

Başka açıdan bakarsak: Birileri de Ekim Devriminin Çar Petro'nun eseri olduğunu söyliyebilir. Evet belki de Çar'ın reformları olmasaydı Rusya'da devrim olmazdı. O halde biz Ekim Devriminin sorumluluğunu Çar'a mı yükliyelim? İşte diyalektiğin mekanik yorumu budur.

"Büyük Yönelim"i anlatırken Stalin döneminin olumlu ve esas yanlarını anlatmış olduk. Şimdi de o dönemin bazı hatalı yanlarını açıklayabiliriz. Bize göre bu hatalar o sürecin niteliğini belirlemiyor. Ve o dönemde izlenen temel eksen doğrudur. Ancak gelecek acısından olumsuz sonuçlar doğurabilecek hatalar vardır. Bu hataları şöyle sıralıyabiliriz.

1- Gerek sosyalizmin inşası döneminde gerekse 2. Dünya savaşı döneminde halkın yönetimi partinin merkezi insiyatifi ile yürütülmüştür. Partinin fiili ve ideolojik öncülüğü elbette bu dönemlerde çok önemlidir. Özellikle halkı yeni yönelimlere sevk etme açısından bu gereklidir. Çünkü halk henüz sosyalist kültürle biçimlenmemiş dolayısıyla tam olarak kendi kendisini yönetecek bir niteliğe sahip değildir. Ancak 2. Dünya savaşından sonra durum değişmiştir. Halk artık belli bir politik ve ideolojik yetkinliğe ulaşmıştır. Bu durumda partinin merkezi kumandalı yönetimini, gittikçe halkın kendi örgütlerine dayanan, demokratik bir yönetime, yani halkın kendi kendisini yönettiği bir biçime doğru geliştirmek gerekirdi. Ne ki bu sağlananmamıştır. Daha sonra iş başına gelen Kuruşçevci bürokratlar, bırakın halkın önüne yeni görevler koymayı onların özgür girişimini engeleyecek duruma gelmiştir. Bunu yaparken de partinin önceden kazandığı yöntem tekelini ve prestijini kullanmışlardır.

2- 1934'te Kirovün katledilmesiyle partide başlatılan temizlik kampanyası sorumsuzca yürütülmüştür. Kampanya sırasında partiye sızmış Alman ve Japon ajanları (Beşinci kol da deniliyor) bizzat komünistleri çeşitli komplolarla yok etmişlerdir. Bunda denetimsizlik, gizli polisin keyfi davranışları da önemli rol oynamıştır. Stalin durumun olumsuzluğunu sonradan görüp müdahale etmişse de başarılı olmamıştır. Kampanya sonucunda parti içerisinde "güvensizlik olmuş halkın da partiye olan güveni sarsılmıştır. Bu durum Kuruşçev, Stalin'e saldırırken halkın ve partinin neden sessiz kaldığını da açıklar.

3- Diğer komünist partileri ile ilişkilerin daha çok S. Birliği'ne göre düzenlenmesi ve daha sonra ise Komünist Enternasyonalin dağıtılması diğer bir olumsuzluktur. Bu diğer ülkelerde devrimci-sosyalist hareketin gelişimine olumsuz etkide bulunmuştur. Ancak yinede o dönemde partiler arası ilişkiler temelde enternasyonalist dayanışmaya dayanıyordu.

Stalin dönemi ile ilgili saptadığımız başlıca hatalar bunlardır. Yukarıda Kuruşçev döneminin aynı zamanda bir dönüşüm dönemi olduğunu belirtmiştik. Dolayısıyla Kuruşçev döneminin tahlili aynı zamanda bugün yönetimde bulunan Gorbaçov'un politikalarını anlamamıza da yardımcı olacaktır. Kuruşçev döneminde sosyalizmin Marksizm-Leninizmin şu ilkelerinden vaz geçilmiştir.

1- "Barış içerisinde bir arada yaşama" ilkesi Lenin tarafından Sovyet devleti ile diğer kapitalist-emperyalist ülkeler arasındaki mücadelede bir taktik olarak savunuluyordu. Bu taktik aynı zamanda dünyada emek-sermaye, emperyalizmle-ezilen halklar arasındaki çelişkileri de temel alıyordu. Ancak Kuruşçev revizyonizmi, saydığımız temel çelişkileri inkar etti; onların yerine "sosyalist kampla, emperyalist kamp arasındaki çelişkiyi" koydu. Dolayısıyla daha önce taktik bir slogan olan "barış içinde bir arada yaşama" sloganı stratejik bir slogana dönüştü. Bu da, sonucunda günümüzde görülen uzlaşmanın doğmasına neden oldu.

2- Yeni Strateji ile bağlantılı olarak kapitalizmden sosyalizme geçişlerin "barışçıl" yada "parlamenter" yolla olması gerektiği kabul edildi. Bu görüş SBKP'ye bağlı diğer partilere de angaje edildi. Elbette bu "emperyalizm ve proleter devrimler" çağı tespitinin tamamen inkarı demektir.

Halbuki sosyalizmin dünyada kesin zaferi ve emperyalist-kapitalist sistemin ortadan kaldırılması için bağımlı-sömürge ülkelerde devrimlerin olması zorunludur. Yoksa emperyalizmin can damarı kesilmez. Emperyalizm bağımlı ve sömürge ülkeleri sömürerek güçlenecek, hatta sosyalist ülkelerden daha güçlü hale gelecektir. Bağımlı ve sömürge ülkeler emperyalizmin yedek güçleri olmaktan çıkarılmadan emperyalist-kapitalist sistem yıkılamaz. "Barışçıl" geçiş tespiti bu ilkeye darbe indirmiştir. Birçok ülkedeki komünist partileri devrimci olmaktan çıkmış, reform partileri haline gelmişlerdir. Emperyalizmin bugünkü güçlülüğünün ve sosyalizmin bugünkü bunalımının temelinde bu durum yatar.

3- Kitlelerin kendi örgütlerini yaratmaları ve yönetime katılmaları önlenmiş, bürokrasi partiye ve devlete egemen olmuştur. Halka sosyalizmin yeni hedeflerini gösterecek ve onları bu yolda mücadeleye sevk edecek somut devrimci politikalar üretilmediği için halkın desteği kaybedilmiştir.

Bu durumun vardığı nokta Gorbaçovculuktur. Frenlenen sosyalizmin gelişmesi tamamen yavaşlamış ve bugün neredeyse durma noktasına gelmiştir. Kuruşçev tarafından başlatılan emperyalizmle uzlaşma dönemi bugün daha da olgunlaşmış, emperyalist-kapitalist sistemle entegrasiyon aşamasına ulaşmıştır. Dün sınıf mücadelesi

açıkça reddedilmiyordu. Bugün açıkça reddediliyor. Dün kapitalistleşmeden, özel mülkiyetten bahsedilmiyordu, bugün kapitalist özel mülkiyete geçiş için programlar oluşturuluyor. "Yeni Düşünce" adı altında Marksizm-Leninizm'in tümden inkarına dayanan görüşler savunuluyor. Iyi incelenirse Gorbaçovculuğun, Kruşçev revizyonizminin gelişmiş şekli olduğu görülür.

Peki TT'ni hazırlayan arkadaşlarımız Gorbaçov politikaları için ne diyor? Onları dinleyelim:

"Geçmiş uygulamaların iflas ettiği ve sosyalist mülkiyet ilişkilerini doğurmadığı ortadadır, Bugün yenilenme temelinde getirilen uygulamaların ise sosyalist mülkiyet ilişkilerine götüreceği kanıtlanmış değil, hatta kimi uygulamaların daha bugünden bile ciddi zaaf ve tehlikeleri belirmiş bulunuyor. Kürdistan sosyalistleri ne bu uygulamaları peşin yargı ile "kapitalizme götürür" diye reddetmek nede körü körüne onları benimsemek durumundadır." (17)

Evet arkadaşlarımız geçmişi çok rahatlıkla yargılayıp nitelendirmelerde bulunabiliyorlar, ama bazı yerlerde ise işi "bilimselliğe" vuruyorlar. Kesin şeyler söylemiyorlar. Hem de kendi gözleri önünde olan olaylar için bunları söylüyorlar.

Arkadaşlar diyorlar ki; "geçmiş iflas etti" (bundan eminler), ancak "bugünkü uygulamaların nereye götüreceği belli değil." Nasıl belli değil; üretim araçları özelleştirilmeye çalışılıyor, dünya devrimi unutuluyor, hala bunlar kapitalizme götürür diyemiyorsunuz. Ligaçev bile bu uygulamaların Sovyetleri "bir tür kapitalizme götüreceğini" söylüyor. Öncelikle şunu belirtelim; şu anda Sovyetlerin kesin olarak kapitalist bir ülke olacağını söylemiyoruz. Ancak bu politikalar anti-sosyalist niteliktedir. Ve bu politikalar uygulanmaya devam ederse, SB ilerde kapitalistleşecektir. Bu açık bir gerçektir. Ne yazık ki, arkadaşlarımız bu gerçeği söyleme cesareti gösteremiyorlar. Anlaşılan hala eski bağımlılıklarından kurtulamamışlar. Her sosyalistin görevi bu politikaların anti-sosyalist niteliğini açığa vurmak olmalıdır. Yoksa kaçamak cevaplarla işi savsaklamak, reviziyonizme destek olunur.

Sonuç olarak: sosyalizmin evrensel birikimlerine sırt çevirerek sosyalist bir parti oluşturulamaz. Bugün dünya sosyalist hareketin sağ dalganın çekim alanına girdiği bir gerçektir. Bu sağ dalga kimi ülkelerdeki eski SBKP gödümlü güçleri tam bir uçuruma savuruyor. Bazı güçler ise "güvendikleri dağlara kar yağmasından" dolayı ne yapacaklarını şaşırmışlar. Onlarda sağ dalgaya ayak uydurmaya çalışıyorlar ancak ikiricikliler ve kafaları net değil. İşte bu durumdan dolayıdır ki, onlar "utangaç" bir tavırla Marksizm-Leninizm'i reddediyorlar. Sağ dalganın öncülleri gibi bi işi açıkça yapmıyorlar. Sosyalizmin temel ilkelerini ve tarihsel birikimilerini yadsıyorlar.

TT'nde sosyalizmin tarihine sahiplenme ve özümseme tavrı ile yaklaşılmamıştır. Tersine yadsıma ve inkarcılık yapılmıştır. Buda "yenilikçi" görünmek içindir. TT'nde "Marksizmin yenilenmesi" iddiası vardır, ama ne yazık ki, yenilerken çok ileri gidip ortada ne Marksizm, ne Leninizm, ne de sosyalizm bırakılmıştır. Bizce sosyalizmi

ancak; Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine sahip çıkılırsa geliştirilebilir. Çünkü tarihi birikimi olmayan bir şeyin geleceği de olmaz.

2- Nasıl Bir Gelecek Ya Da Nasıl Bir Sosyalizm?

Çağımızda gelecek sorunu hep sosyalizmi çağrıştırmıştır. Bugünkü olumsuz dünya atmosferi bile bu çağrımı değiştirmemiştir. Sosyalizm hala halkın umudu ve hala kurtuluşun yoludur.

Eski çağlardan beri, mutsuz ve ezilen insanlar, kötü yaşama koşullarını düzeltecek, mutluluğu ve refahı sağlayacak bir toplumun düşünü kurmuşlardır. Doğa ve toplum bilimlerinin gelişmediği bu dönemlerde, din ezilen insanlara bu konuda umut ya da "mutlu geleceğin" müjdesini vermiştir. Dindeki "Cennet" kavramı bu tür bir isteme cevap verir.

Ama çoğu kez umutlarını tüketen ezilenler "diğer dünyadaki cenneti" beklemek yerine bu dünyada cenneti yaratmaya girişmişlerdir. Kürtlerin atalarının Demirci Kawa önderliğindeki ayaklanması, Romalı kölelerin Spartaküs önderliğindeki isyanı, Şeyh Bedrettin isyanı ve daha birçok köylü isyanları. Bu tarihler insan iradesinin sürece müdahalesinin ve insanın tarihi yaratma mücadelesinin bazı tepe noktalarını gösterirler.

Ne yazık ki, eskiden insanların elinde toplumun işleyiş yasalarını açıklayacak ve bu yasalar insanların çıkarları doğrultusunda düzenlenmesini sağlayacak bilimsel bilgi birikimi yoktu. Bu doğaldı, çünkü toplumun maddi üretim şartları geriydi, buna bağlı olarak doğa ve toplum bilimleri de geri idi.

İnsanlar yaşamlarında iki yönlü bir mücadele yürütürler. Birincisi, doğa ile olan mücadeledir. Bu mücadelede insanlar pozitif (doğa) bilimlerinin yol göstericiliğinde hareket ederler. Bu sayededir ki insanlar bugün neredeyse doğaya egemen olmuşlardır. Ancak henüz tam olarak doğal engelin aşıldığını söylemek mümkün değildir.

İkincisi, mücadele bizzat insanlar arasındadır. Ancak bu, bire bir insanların arasında olan mücadeleden çok, toplumsal yaşamda biribirinden farklılaşan insanların oluşturdukları sınıflar arasındaki mücadele olarak görülür. İşte bu mücadelenin çözümü içinde insanlar toplumsal bilimleri kullanmak durumundadırlar.

"Toplumsal olarak etkide bulunan güçler, tıpkı doğa güçleri gibi etkide bulunurlar: onları tanımadığımız ve hesaba katmadığımız sürece, kör, zorlu, yıkıcı güçler olarak. Ama bir kez onları tanıdıktan, çalışan, yön ve etkilerini bir kez kavradıktan sonra, onları gitgide kendi irademize bağlamak, ve onlar sayesinde ereklerimize erişmek sadece bize bağlıdır." (18)

Ne yazık ki, insanlığın gelişmesinin engellenmesinde bugün, doğal engelden çok toplumsal engeller rol oynuyor. Toplumdaki egemen sınıflar üretim araçlarının mülkiyetini ellerinde tuttukları için emekçilerin artı-emeğine el koyarlar ve bu sayede

elde ettikleri ekonomik-siyasal üstünlükle emekçi sınıflar üzerinde egemenlik kurarlar. Emekçilerin kendi yaşam koşullarını düzeltme mücadelesi hep bu egemen sınıfları karşısında bulmuştur. Tarihin uzun bir kesitinde emekçi sınıflar yoksulluk ve sefalet içerisinde yaşarken, egemen sınıflara mensup bir avuç insan bolluk içerisinde yaşıyor. Doğal olarakta, bu egemenler var olan toplumsal yapının değişmemesinden yanadırlar. Bunun yolu da en başta; gerçekleri ortaya çıkaracak ve çözüm yolları gösterecek olan toplumsal bilimlerin gelişmesini engellemekten geçer. Var olan haksız konumu korumaya çalışan sömürücü egemenler tutuculaşırlar, toplumun ve insanlığın gelişmesi önünde engel oluştururlar. Ancak bütün bu engeller insanlığın ileriye doğru olan önlenemez yürüyüşü tarafından aşılır.

İnsanlık henüz "hastalıklı gelişme" evresini bitirip özgür gelişme evresine girmemiştir. "Hastalıklı gelişme" evresinin son aşaması kapitalist toplumdur. Özel mülkiyete dayanan diğer sınıflı toplumlarda olduğu gibi kapitalist toplumda da "insanın", insanla savaşımı vardır. Ancak bu kez insanların savaşımını yönlendiren bir güç vardır.O güç bilimsel sosyalizmdir. Bilimsel sosyalizm düşüncesi, kapitalist toplumdaki sınıflar mücadelesinin (burjuvazi-proletarya mücadelesinin) bilimsel analizinden çıkmıştır. Bu düşünce kapitalist toplumdaki eşitsizliğin, sömürünün kaynağının burjuva sınıfının üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti olduğunu tespit etmiş, ve aynı zamanda bu sömürüden ve eşitsizlikten kurtuluşun yolunu göstermiştir. Bilimsel sosyalizme göre insanlığın ve proletaryanın kurtuluşu sosyalizm ve onun bir üst aşaması olan komünizmdedir.

Çağımız insanı eski çag insanlarına göre daha üstün kılan şey, bilimsel dünya görüşünün bu denli gelişmiş olmasıdır. Elbetteki bu da; toplumun maddi yaşam şartlarının gelişmesinin bir sonucudur.

Kapitalist toplumda, proletaryanın elinden çıkmamış bir mal veya hizmet bulmak mümkün değildir. Buna rağmen toplumsal zenginliklerden en az pay alan ve toplum yönetiminde en az söz sahibi olanda yine işçilerdir. Bu açık haksızlığı ve eşitsizliği işçiler gibi kapitalistler de görüyorlar ve buna göre önlem alıyorlar.

Kapitalistler toplumun hertürlü devrimci dönüşümünü engellemek, bu çabaları zorla bastırmak ve açık haksızlığa, eşitsizliğe rağmen egemen sınıf konumunu sürdürmek için zorun bir örgütlenmiş biçimi olan devleti kullanırlar. İşçiler ve diğer emekçiler de toplumu değiştirmeye, geliştirmeye çalıştıklarında en başta devleti karşısında görürler. Bu nedenle ilk değiştirmek zorunda oldukları şeyde devlettir. Elbette işçi sınıfı devlete karşı mücadeleyi ancak bir politik örgüt yani parti aracılığı ile yürütebilir. Bir sınıf partisinde örgütlenmemiş, açık bir politik programı olmayan işçi sınıfı kendi iktidarını da kuramaz. Bilimsel sosyalizm, kapitalist toplumdaki çelişkilerin çözümü konusunda işçilere şu yolu gösteriyor:

"Çelişkilerin çözümü: Proletarya, kamu iktidarını ele geçirir, ve bu iktidar gereğince, burjuvazinin elinden kaçan toplumsal üretim araçlarını, kamu mülkiyeti

haline dönüştürür. Bu eylem aracıyla, proletarya, üretim araçlarını daha önceki sermaye niteliklerinden kurtarır, ve onların toplumsal niteliklerine, kendilerini kabul ettirme yolunda tam bir özgürlük verir. Önceden belirlenmiş bir plana göre toplumsal bir üretim, bundan böyle olanaklıdır. Üretimin gelişmesi, çeşitli toplumsal sınıfların bundan böyle varlığını bir çağdışılık **(anachronisme)** *haline getirir. Toplumsal üretimdeki anarşi ortadan kalktığı ölçüde, devletin siyasal yetkisi* **(autorite)** *uykuya dalar. Sonunda toplum halindeki kendi öz yaşama biçiminin efendisi olan insanlar, böylece, doğanın da, kendilerinin de efendisi haline gelir, özgürleşir.*

Bu, dünyayı kurtarma işinin üstesinden gelmek: işte modern proletaryanın tarihsel görevi. Bu işin tarihsel koşullarını, ve bu yoldan içyüzünü derinliğine incelemek, ve böylece bugün ezilen sınıf olan bu işi görmekle görevli sınıfa, kendi öz işinin koşulları ve içyüzü üzerine bilinç vermek: işte peoleter hareketin teorik ifadesi olan bilimsel sosyalizmin görevi." (19)

Proletaryanın yeni bir toplum biçimi kurması ya da üretim araçlarının mülkiyetini toplumsallaştırması için öncelikle burjuvazinin iktidarını yıkması onun yerine kendi iktidarını geçirmesi gerekir. Sosyalist toplum ancak bu temel üzerinde yükselebilir. Marx'ın deyimiyle *"...sosyalizm, devrimsiz gerçekleştirilemez. Onun, bu politik eyleme gereksinmesi vardır, çünkü eski rejimi yıkması ve devirmesi gerekir."* (20) Marx'ın belirttiği bu devrim sosyalist devrimdir.

Dar anlamıyla devrim; iktidarın bir sınıftan diğer bir sınıfa geçmesidir. Proletarya iktidarı ele geçirdiğinde, onu parçalar yerine kendi devletini geçirir. Bu devlet aracılığı ile yeni bir toplumun yani sosyalizmin örgütlenmesi işine girişir. Sosyalist toplumda henüz sınıflar ortadan kaldırılmadığı için, ayrıca da burjuva sınıfın, dünya kapitalist sistemince desteklenen karşı devrim çalışmaları var olduğundan, proleter devlet zorunlu olarak var olacaktır. Ancak Engels'in son alıntısında da belirttiği gibi: "Toplumsal sınıfların varlığının çağdışılık haline gelmesi ve toplumsal üretimdeki anarşinin bitmesi oranında devletin siyasi yönü uykuya dalar !" Bu durum sosyalizmin olgunlaşmasının ve komünizme geçişin ifadesidir. Komünist toplumda sınıflar olmadığı için devlette olmayacaktır. Elbette bu aşamaya ulaşmak için uzun bir süreç yaşanacaktır.

Sosyalist toplum; kapitalizmden komünizme geçişi sağlayan bir ara toplumsal biçimdir. Bu toplumda proletarya devletinin komünizmin kuruluşunda özel bir rolü vardır.

"Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında, birinden ötekine devrim yolu ile geçiş dönemi yer alır. Buna bir siyasal geçiş dönemi tekabül eder ki, burada, devlet, proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka birşey olamaz." (21)

Sosyalizmin kuruluş mücadelesinde; sınıf-parti-devrim ve proletarya iktidarı ilişkisini bir benzetme yolu ile şu şekilde anlatabiliriz.

Kapitalist toplumu, özel mülkiyet uru taşıyan bir hasta olarak ele alırsak, Cerrah; komünist partide örgütlenmiş işçi sınıfı, Devrim; cerrahın uru söküp atmak için gerçekleştirdiği operasyon ya da ameliyatsa, proletaryanın devrimci diktatörlüğüde; hastalığın nüks etmemesi ve hastanın tamamen iyileşmesi için baş vurulan tedavi önlemleridir.

Buraya kadar anlatıklarımızı özetlersek; sosyalist toplumun kuruluşu ve komünizme ulaşması için proletaryanın yapması gereken temel görevler şunlardır.

1- Siyasi iktidarın ele geçirilmesi yerine proletaryanın devrimci diktatörlüğü demek olan proletarya iktidarının geçirilmesi. Emekçiler için tam demokrasinin sağlanması.

2- Kapitalist özel mülkiyetin kaldırılması yerine üretim araçları üzerinde kamu mülkiyetinin kurulması ve tarımın kollektifleştirilmesi.

3- Kurucuklukta proletarya partisinin öncülüğünün fiilen sağlanması.

4- Ekonominin planlanması ayrıca ekonominin ve teknolojinin halkın refahını artıracak şekilde sürekli olarak geliştirilmesi.

5- Halkın ideolojik-kültürel olarak yetkinleştirilmesi.

6- Dünya işçi sınıfı ve diğer sosyalist- devrimci hareketleri ile entarnasyonalist dayanışmanın sağlanması.

Sosyalizm; sınıfsal sömürüyü ve baskıyı, uluslar arasında sömürge bağımlılığını ve diğer eğemenlik ilişkilerini hemen hemen tamamen ortadan kaldırır. Özel mülkiyette, büyük oranda ortadan kalktığı için insanlar arasında rakabet ve düşmanlık yerine dayanışma ve sevgi bağlarına bırakır. Özel uygulamaları ne olursa olsun bilim; toplum yaşamında yukarda belirtilen nitelik değişimler olduğunda insanların yaşamında da olumlu yönde zorunlu değişimlerin olduğunu bize göstermiştir.

Yukarda genel hatlarıyla belirttiğimiz Bilimsel Sosyalizmin temel görüşleri tüm ülkeler için geçerlidir. Ancak bu temel ilkelerin yanında bazı ülkeler için geçerli olan özgül bazı sorunlar ve çözüm yolları vardır. Kürdistan'ın da böyle bir özgüllü vardır.

Kürdistan dört parçaya bölünmüş sömürge bir ülkedir. Toplumsal yapısı kapitalist olmakla bilrikte Kürdistandaki kapitalizmin düzeyi bir hayli geridir. Emperyalist metropollerle kıyaslandığında aradaki fark son derece büyük olur. Bu durumda Kürdistan'da sosyalizme geçişin sağlanması (ya da sosyalist devrimin gerçekleştirilmesi) için atılması gereken bir ön adım vardır. Bu ön adım **Ulusal Demokratik Devrim**'dir. Sosyalizmin inşası için toplumun ideolojik-politik-ekonomik ve kültürel olarak belli bir gelişmişlik düzeyinde olması gerekir. Sömürge koşullarında toplumun özgür gelişimi mümkün olmadığından sosyalizme direk geçişin ön koşullarının oluşturulması zor olur. Bu durumda sömürge bir toplum öncelikle bağımsız ve demokratik bir yapıya kavuşturulmalıdır. Çünkü **"demokrasi olmadan sosyalizm olamaz."**

Her iki devrim de kurtuluş sürecinin iki bileşimidir. UDD sosyalist devrimin

yolunu açar. Ancak UDD'in kesintisiz şekilde sosyalist devrime dönüşmesi için, proletaryanın partisi aracılığı ile UDD'e önderlik etmesi ve doğru hedefler göstermesi zorunludur.

Bize göre Marksizm-Leninizmin sosyalizm ve devrim konusundaki genel doğruları bunlardır.

Şimdi T.T'nde ileri sürülen bazı görüşleri yukardaki görüşlerle karşılaştıralım. Bakalım T.T, M-L ekseninin neresinde yer alıyor.

T.Tezleri Marksizm'i de Yadsıyor.

Demokrasi aynı zamanda diktatörlük demektir. Bu diyalektik yöntemin devrimcilere politik alanda kazandırdığı en önemli bulgulardan biridir. Sınıflı toplumlarda, egemen sınıf hem ekonominin hem de iktidarın kontrölünü elinde tutar. Kapitalist toplumlarda da durum aynıdır. Sermayedarlar hem ekonomik hem de siyasi olarak toplumun efendisidirler. Kapitalizmin en çok geliştiği ABD'de bile belediye başkanından, valisine, senatör'ünden başbakanına kadar tüm devlet görevlileri ve yerel yöneticiler büyük sermaye sahibi tekellerin izni ve desteği olmadan seçilmezler. Bu ülkede sıradan bir işçinin hatta işçi sendikasının veya partisinin seçimlerde bir adayı seçtirme olasalığı hemen hemen yoktur.

Burjuvazinin bütün gizleme çabalarına ve demogojilerine karşın, burjuva diktatörlüğü TC'de çok daha çarpıcı olarak görülebilir. Tekeller istedikleri zaman darbe yaptırıp anayasayı askıya alabiliyorlar ve emekçilerin tüm demokratik haklarını ellerinden alabiliyorlar. Ayrıca parası olmayanın milletvekili seçilmesi mümkün olmaz, seçilen milletvekilleri ise seçmeni değil kendi ceplerini düşünürler.

Özal dönemi ile birlikte, devlet yönetiminde ve parlamentoda dönen dolaplar ve sahnelenen çirkin oyunlar açıktan açığa ve büyük bir pişkinlikle yürütülür hale geldi. TC'de ne halk iradesini yansıtacak bir parlemanto seçebiliyor, ne de halk seçilen parlamentoyu ve hükümeti denetleyebiliyor. Seçilen bir avuç bürokrat tekellerle işbirliği içerisinde halkı takmadan istedikleri dolabı çevirebiliyorlar.

TC iktidarı bize, burjuva demokrasisinin aslında burjuvazi için demokrasi, proletarya ve diğer emekçiler için diktatörlük olduğunu gösteriyor.

Sıradan bir sosyalistin bildiği (ya da bilmesi gerekli) bu bilgileri neden tekrarlıyoruz? Şu nedenle;

T.T'nde UDD'den sonra sosyalizme oradan da komünizme geçiş sorunu konulurken ne yazık ki Marksizm-Leninizmin sosyalizm kuruculuğu üzerine ortaya koyduğu ilkeler dikkate alınmıyor ve yadsınıyor. T.T'nde sosyalizm ve komünizme geçiş üzerine şunlar söyleniyor.

"Kürdistan sosyalist partisi bağımsız demokratik Kürdistan Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra sosyalizme; oradanda sınıfsız topluma geçişin uzun ve karmaşık bir

süreci kapsayacağının bilincindedir. Sosyalist parti bu sürecin barışçıl ve ikna temelinde bir geçiş süreci olmasını öngürmekte fakat sosyalizm karşıtı iç ve uluslararası sömürücü güçlerin sosyalizme barışçıl geçişin önünü tıkamak için şiddete, iç ve dış kompololara başvurabileceği varsayımını gözardı etmemektedir. Sosyalist parti iknaya dayanan barışçıl geçiş sürecini öngürmekle beraber bu sürecin ne oranda barışçıl ya da şiddete dayanan bir karekter kazanıp kazanmayacağının sosyalizm karşıtı iç ve dış güçlerin tutum ve güçlerince belirleneceği gerçeğini de göz önünde bulundurmaktadır." (22)

Öncelikle şunu kesin olarak belirtebiliriz: Emperyalist-kapitalist sistem hala çok güçlü olduğu dünyamızda; her zaman karşı-devrimci zor ve anti-sosyalist komplolar var olacaktır. Burjuvazinin hem ulusal hem de uluslararası alanda saltanatını kolaylıkla ve barışçıl yolla devretmeyeceği açık bir gerçektir. Bu gerçeği tespit etmek için kahin olmaya gerek yoktur. Ancak ne yazık ki T.T bu gerçeği, "varsayım" düzeyine indirgiyor. Bu indirgeme aslında; burjuvazinin karşı-devrimci zoruna ve restorasyon çalışmalarına karşı, doğal olarak bir zor öğesi taşıyan Proletarya diktatörlüğünün reddedilmesinin kılıfıdır. Gerçekte de T.T'nde proletarya diktatörlüğü kavramı hiç geçmez. Ancak arkadaşlar bazı yerlerde "sosyalist demokrasi" ya da "sosyalist devlet" kavramlarını kullanıyorlar. Fakat kavramların nasıl bir devlet ya da nasıl bir demokrasi içerdiklerini anlayamadık. Yukarda demokrasinin aynı zamanda diktatörlük olduğunu belirttik. Ayrıca da proletarya da sosyalist demokrasi dediğimiz şeyin; proletarya ve emekçiler için demokrasi ama burjuvazi için diktatörlük olduğunuda biliyoruz.

Daha da önemlisi; Marx; "Kapitalizmden, komünizme geçiş sürecinde devletin niteliğinin proleteryanın devrimci diktatörlüğü" olduğunu önemle belirtiyor.

O halde arkadaşların belirttiği "sosyalist demokrasi" ya da "sosyalist devlet" ne anlam taşıyor? Bunun tek ve kesin bir cevabı vardır: Zordan, diktatörlükten arındırılmış bir sosyalist demokrasi ya da devlet, boş bir ütopyadan başka birşey değildir. Burjuva toplumunun acı gerçeğini yaşayan aydınlar için (hele hele sosyalist aydınlar için) bu ütopya çok lüks, ondan ötede çok zararlıdır.

Marx, bir mektubunda ekonomik-politik alanında kendi katkılarını anlatırken şunları söylüyor:

*"Benim yeni olarak yaptığım şey: 1) **sınıfların varlığının, üretimin tarihsel gelişme evrelerinden** (Historische Entwicklungspasen der Produktion) başka bir şeye bağlı olmadığını; 2) sınıflar savaşımının zorunlu olarak **proletarya diktatöryasına götürdüğünü; 3) bu diktatöryanın kendisinin de bütün sınıfların ortadan kalkmasına ve sınıfsız bir toplumun** kurulmasına geçişten başka birşey oluşturmadığını tanılamak oldu..."* (23)

Lenin bu sözleri şöyle yorumlar: *"Sınıflar savaşımının kabulünü, proletarya diktatöryasının kabulüne dek genişleten kişi bir marksisttir ancak."* (24)

Sosyalizm adına hareket ettiğini söyleyen ve hatta Marksizm-Leninizmi geliştirme iddiasıyla ortaya çıkıp proletarya diktatörlüğünü reddedenler bir iş yaptıklarını sanıyorlarsa aldanıyorlar. Çünkü: Proletarya diktatörlüğü sınıflar mücadelesinin, kısaca insan yaşamının bir gerçeğidir. Buna bağlı olarakta M-L'in temel bir ilkesidir.

Bunlara rağmen proletarya diktatörlüğünü reddeden M-L değil ütopyacı ve uzlaşmacıdır.

Ayrıca şunları belirtmeyi yararlı görüyoruz. Sovyetler'de veya başka ülkelerde çeşitli proletarya devletleri deneyimi yaşandı. Bunların çoğunun adı proletarya devleti olduğu halde özünde proletarya ile çok fazla ilişkileri yoktu. Bizce bu deneyimlere eleştirel bir bakış aynı zamanda proletarya diktatörlüğü teorisine de katkı sağlayacaktır. Çünkü Marx bu teoriyi bitmiş mutlak bir formül olarak ortaya atmadı. M-L'lerin görevi son deneyimleri gerçekten bilimsel bir gözle analiz etmek, dersler çıkarmak ve Marksizmi geliştirmektir.

Bizim de SB ve diğer ülkelerdeki devlet deneyimlerinde yanlış bulduğumuz birçok nokta vardır. Kısaca bu noktalara değinmekte yarar var. Daha önce bürokrasinin ne gibi zararlar doğurduğunu belirtmiştik. Bunun dışında proletarya diktatörlüğü kavramının biraz ters yorumlandığını düşünüyoruz. Evet proletarya devleti burjuvaziye baskı uygulayacak, emekçilerle burjuvalara eşit haklar vermeyecektir, ancak çoğu sosyalist ülkede burjuvaziye verilmeyen haklar, emekçilerede verilmiyordu. Örenğin; seyahat özgürlüğü, ekonomik-demokratik hatta siyasi örgütlenme özgürlüğü, basın yayın özgürlüğü, grev özgürlüğü gibi. Ne yazık ki, burjuvazi ve dış düşmanlar yararlanır diye emekçilerde bu haklardan yararlandırılmamıştır. Bu durum emekçiler için tam demokrasi demek olan proleter devletin özüne aykırıdır. Proletarya ve diğer emekçiler hem sendikalarda ve diğer demokratik-politik platformlarda (Sovyetler gibi) tam bir örgütlenme özgürlüğüne sahip olmalıdır ve devlet yönetimine bu örgütlemelerle katılmalıdır.

Sosyalist ülkelerde sorun gerçekte tek parti ya da parlamento yokluğu değildir. Bu sorunlar biçimseldir. Sorunun özü; başta işçi sınıfı olmak üzere emekçilerin kendi sınıf çıkarlarının bilinci temelinde her türlü örgütleme ve politik çalışma yapabilmesindedir.

Bilimsel sosyalizm teorisini kılavuz edinmiş bir işçi sınıfı partisi önderliğinde; her hücresi örgütlenmiş halk sosyalist demokrasinin özü ve temelidir.

Açıktır ki, sosyalizm kuruculuğu öncü bir parti gerektirir. Ancak bu partinin öncülüğü zorla olmaz. Öncü parti fiilen öncülük görevini yürütür, yani kitlelerde uyandırdığı güven ve otorite ile. Öncü bir partinin olduğu yerde karşı-devrimci burjuva partileri hariç diğer sınıf partileri de olabilir. Ancak sosyalist demokrasiyi çok partililikte aramak boş bir çabadır.

Ayrıca sosyalist demokrasiide elbette halkı temsil eden kurumlar olacaktır. Ancak bu kurumlar burjuva parlamentolarından hem öz hem de biçim olarak farklı olmalıdır. Bu konuda Sovyetik örgütlenme modeli günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde degiştirilebilir. Sovyetleri burjuva parlametolarından ayıran özellik elbette bu kurumun yasama ve yürütmeyi elinde bulundurması ayrıca üyelerinin istenildiği zaman geri çağrılmasıdır.

Elbette her ülkedeki sosyalistler kendi şartlarına en uygun proleter devlet biçimini seçmekte özgürdürler. Dolayısıyla biz Kürdistanlı sosyalistler de kendi şartlarımıza uygun olan biçimi geliştirmeliyiz.

3. KÜDİSTANA GEREKLİ OLAN SOSYALİST PROLETARYA PARTİSİDİR.

Sözkonusu olan insanın toplum yaşamına bilinçli müdahalesi ise doğal olarak müdahalenin araçları da tartışma konusuna dahil olur.

Sosyalizm kuruculuğu işçi sınıfının bilinçli eyleminin en yüksek seviyesidir. İşçi sınıfının bu eylemi gerçekleştirmesinde en büyük araç partidir. Parti bilinçli, birleşik politik gücün merkezleşmiş halidir. İşçi sınıfı ve diger emekçiler; yeni bir dünya amacı ile politik eylemlerini yönlendirmezlerse, politik erki elinde tutan burjuva sınıfını yenilgiye uğaratamazlar.

Sosyalizm davasının gerçek sahibi işçi sınıfı ise, sosyalist mücadelenin tutarlı öncüsü de işçi sınıfı partisidir. Ancak bu diğer emekçilerin (yoksul köylülük, küçükburjuva gibi) sosyalizmden yana olmayacakları anlamını doğurmaz. Tam tersine en başta yoksul köylülük olmak üzere diğer emekçiler de sosyalizmi isterler. Çünkü daha önce belirttiğimiz gibi sosyalizm tüm emekçilerin, dahası tüm insanların yararınadır. O halde neden işçi sınıfı partisi ya da neden işçi sınıfının ideolojisi? Şu nedenlerle;

1- Çünkü proletarya, özel mülkiyete sahip değildir ve objektif olarak kollektif mülkiyetten ve sosyalizmden yanadır. Bu nedenle sosyalizmin en tutarlı savunucusu olmanın ayrıcalığına sahiptir. Dolayısıyla işçi sınıfının çıkarlarını yansıtan, Marksist-Leninist ideolojide aynı zamanda diğer emekçilerin ve tüm insanların ortak çıkarlarının ifadesidir.

2- Ayrıca modern kapitalist üretim, işçi sınıfına bilinçli ve kollektif çalışma alışkanlığı kazandırır. Yoksul köylülük ve küçük-burjuvazi bireyselliğin çemberini kırmaz. Bu sınıflarda egemenlere karşı kollektif çalışma, daha doğrusu bir sınıf olma bilinci proletarya kadar güçlü değildir.

Proletarya partisi denildiğinde, saf proleterlerden oluşmuş bir parti düşünülmemelidir. Elbetteki böyle bir partide proleterler çoğunlukta olmalı dahası

önderliği ellerinde tutmalıdırlar, ancak yinede proletarya partisine her sınıftan insan girebilir. Ne ki bu insanların ortak özelliği; kendi sınıf çıkarlarını bir kenara bırakan ve proletaryanın ideolojisini benimseyen devrimciler olmalarıdır.

Anlattıklarımızı daha öz olarak ifade edersek; Proeletarya partisi dediğimiz zaman bundan korkuya kapılıp "diğer emekçileri neden dışlayıp, partinin sosyal tabanını daraltıyorsunuz" türünden gereksiz laflar etmek yersizdir. Gerçekte proletarya partisi kadar "geniş" tabanı olan bir başka hareket yoktur. Muhakkak ki sosyalist partinin bel kemiği proletarya sınıfıdır. Ancak proletarya toplumdan soyutlanmış değildir. Keza sosyalistler de toplumdan soyutlanmamışlardır. Bu nedenle sosyalist militanlar parti çalışmalarında, toplumun diğer kesimlerini dikkate almamazlık edemezler. Tam tersine sosyalistler diğer halk kesimleri arasında da çalışırlar. Ancak bu hiç bir zaman partinin bağımsız sınıf karekterini değiştirmek anlamına gelmez.

TT'nde bu kaygılar dile getirildikten sonra partinin sosyal tabanı hakkında şunlar belirtiliyor: *"Sosyalist partiyi sadece sanayi proletaryasının partisi olarak görme ülkemizdeki emek cephesinin yarattığı gerçeklerle bağdaşmıyor. Kürdistan'da emek cephesinde sanayi proletaryası çok küçük bir azınlığı ifade eder ve belki de bu cephe içinde yaşam koşulları, en iyi olan bir kesimdir. Bunların yanında genel hizmetlerde, tarımda ve diğer alanlarda çalışanları, topraksız ve az topraklı yoksul köylüleri, havancılıkla geçinen küçük mülkiyet sahibi köylüleri, devlet sektöründe çalışan memurları, öğrenci ve aydınları, ağır basan yanıyla yaşamlarını iş güçleriyle kazanan esnaf ve zanaatkârları, teknik eleman, mühendis, akademisiyen ve bilim emekçilerini de emeğiyle geçinen toplumsal tabakalar içinde saymak gerekir..."* (25)

Dikkat edilirse burada; küçük-burjuvazi de sosyalist partinin sosyal tabanı içerisinde görülmüştür. Daha ilerde açık olarak şu ifade yer alır.

"... Özlü deyimiyle Kürdistan'ın kafa ve kol emekçilerinin bilimsel sosyalizme inanan partisi." (26)

Bilindiği üzere emekçi kavramı kendi iş gücü ile geçinen çeşitli sınıf ve katmanlarını içerir. Dolayısıyla, emekçi kelimesi birkaç sınıfın ortak adı olarak kullanılır. O halde arkadaşlarımızın bize utangaça önerdikleri bir sınıf partisi değil, bir "kitle partisi" ya da bir "cephe partisi"dir.

Halbuki T.T'nde önceki sayfalarda; "cephe partisi anlayışını öne çıkarıp, tüm toplum kesimlerini kucaklayan" bir partiyi savunan kesimler eleştiriliyor ve bu kesimlerin Stalin'den ilham aldıklarını ileri sürüyordu. Gerçekte Stalin'le "cephe partisi" anlayışı arasında kurulan ilişki "kel alaka"dır. Ancak TT ile "cephe partisi" anlayışı arasında belli bir paralellik olduğu açık bir gerçektir.

TT'nde sanayi proletaryasının durumunu diğer emekçilerinkinden iyi olduğunu belirten vurguda sınıf partisi vurgusunu hafifletmek hatta geçersizleştirmek amacını taşıyor. Düşünceleri şudur; 'Kürdistan'da işçi sınıfına fazla güvenmeyin çünkü onun keyfi yerindedir. Siz, yoksul köylüleri, aydınları, küçük esnafa ve zanaatkârlara

bakın". Halbuki işsizler ve yoksul köylüler hariç tüm diğer sosyal sınıfların yaşama standartları sanayi proletaryasınınkinden daha iyidir. Bu durum K. Kürdistan'da sosyal yapının değişiminden kaynaklanıyor. K. Kürdistan'da kapitalizmin gelişmesi ile birlikte, şehirde ve kırda insanlar emeklerini satmadan geçinemez duruma geldiler. Artık emeğinden başka bir geçim aracı olmayan işçiler bir yana (ki bunların sayısı artık milyonu aşıyor) yoksul köylülerde geçinmek için yılın belli mevsimlerinde ücretli işçilik yapmak zorundadırlar. Bu durum köylü ekonomisinin, kapitalist metaları satın almakta yetersiz kalmasından kaynaklanıyor. Çoğunlukla bir iş bulamayan ve kendi sınırlı üretimiyle geçinmeye çalışan yoksul köylüler, işçilerden bile daha yoksul konuma düşerler. Bunda şaşılacak bir durum yoktur.

İşçilerin düzenli bir ücreti vardır. Yoksul köylülük ise düzenli bir iş bulamaz üstelik köylü ekonomisi uzun zaman alır ve verimi düşüktür. Bu durumda yoksul köylü yaşama standartını daraltır ve üretim düzeyine indirir. Yoksul köylüyü işçiden de daha alt düzeyde bir yaşama yönelten olgu budur. Bir çoğu buna fazla dayanamaz; daha düzenli ve istikrarlı bir yaşam umuduyla şehirlere göç eder ve proleterleşir.

K.K'daki işçilerin kendilerini şanslı saymaları buradan kaynaklanır. Bir yanda yoksul köy yaşamı, diğer yandan düzenli bir kazanç. Bu iklem içerisinde geçmişe dönmemek ya da işsiz kalmamak, K. Kürdistan işçisinin başlıca arzusudur. Onu ürkek ve temkinli kılanda budur.

Ancak bu belirtiğimiz olgu bir geçiş döneminin özelliğidir. Kapiatlizmin gelişmesi ile ekonomi belli bir dengeye ulaşır. İşçilerde kalifiyeleşme ve sendikalaşma pazarlık gücünü artırır.

Bu nedenle güncel taktikler de işçilerle yoksul köylüler arasındaki farklılığı dikkate almalıyız. Ancak bunun stratejik alanda çok büyük etkisi olmaz. Sonuçta sınıfların sınırları netleşecektir. Bugün birçok anlayış; yoksul köylülükle işçi sınıfı arasındaki bu göreceli farklılaşmayı abartır ve K. işçi sınıfının kendi tarihsel rolünü gerçekleştiremeyeceğini ileri sürer. Bu durum eksik bir bakış yansıtır.

Demokratik-Merkeziyetçilik

Merkezileşmek iş bölümünün ve uzmanlaşmanın ürünüdür. Bir fabrikada olduğu gibi bir partide de çeşitli alanlarda çalışan ve bu alanlarda uzmanlaşan bölümler oluşacaktır. Bu kaçınılmazdır. Çünkü karmaşık bir dünyada yaşıyoruz ve her kesin her konuyu bilmesi ve her alanda çalışması mümkün değildir. Elbette her işin bir kişi veya birkaç kişi tarafından yapılması halinde, ayrıca merkezileşme diye bir sorun olmaz. Ancak birbiriyle uyum içerisinde ve biribirine bağlı olarak çalışması gereken, farklı gruplar veya farklı örgütler olunca, bunların kordinasyonu ve yönlendirilmesi sorunu ortaya çıkar. Bu da merkezi bir yapının oluşturulmasını zorunlu kılar. Dolayısıyla merkezi yapı aynı zamanda; her örgütün hatta her elemanın kendi

alanında özgürce çalışması anlamınada gelir.

Daha açık ifade edersek; partide merkeziyetçilikle demokrasi birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Demokrasi olmadan merkeziyetçilik, merkeziyetçilik olmadan demokrasi olmaz.

Partide merkeziyetçilik aşağıdan yukarıya doğru, tamamen üyelerin özgür iradesi ve demokratik çalışmasıyla seçilmiş bağlayıcı organların ifadesidir.

Demokrasi ise, her üyenin eşit haklara sahip olması, organların seçimle işbaşına gelmesi ve yine seçimle görevden alınması, anlamına gelir.

Sosyalist parti de her üyenin parti kararı ve eylemleri hakkında eleştiri hakkı vardır. Ayrıca seçilen organlar seçenlerce görev süresi dolmadan görevden alınabilmelidir. Bunu engelleyen hiç bir bürkoratik mekanizma olmamalıdır.

Partide çok geniş bir tartışma ve eleştirme ortamı olmalıdır. Ancak bu tartışmalar ve eleştiriler parti kongresince kabul edilmiş programı yadsımamalı ve parti eylemini engelememelidir.

4. MÜCADELE BİÇİMİ VE YÖNTEMLERİ SORUNU

T.T'de "mücadele biçimleri üzerine" şunlar söyleniyor.

"Mücadelenin ekonomik, politik ve ideolojik alanlarının; barışçıl ve barışçıl olmayan, legal, yarı legal ya da illegal sonsuz derecede özgüllüklerle dolu biçim, yöntem ve araçlarla donanması zafer için kaçınılmaz oluyor." (27)

Ayrıca daha ilerde "kapitalizm koşullarında burjuvazinin zoruna ve şiddetine karşı silahlı mücadele dahil, her türlü politik zor ve şiddetin ilke olarak meşru olduğu" ve kullanılmasının gerektiği vurgulanıyor. Bu genel vurgular dışında güncel mücadele ile ilgili başka bir tespit TT'nde yoktur.

Bunlar elbette doğrulardır. Evet temel doğrulardır. Çünkü hareketin genel yasaları bunları söyler. Bilindiği gibi doğal yaşam gibi toplumsal yaşamda sürekli bir hareket sürekli bir gelişme, değişme içerisindedir. Buna bağlı olarak sınıflar arasındaki mücadele de sürekli yeni biçimler kazanır ve yeni yöntemlerle sürdürülür. Toplumsal değişime ayak uydurmamak, bir aşamada geçerli olan mücadele biçim ve araçlarında inat etmek, yenilgiyi de baştan kabul etmek demektir. Bu açıdan baktığımızda arkadaşların yukarda belirtiği düşüncelere katılmamak mümkün değildir. Ancak devrimci eylemi ile her zaman toplumu değiştirmeye çalışan sosyalistler için mücadelenin genel yasalarını bilmek yeterlimidir. Hayır değildir. Naden yeterli değil Lenin gayet güzel açıklıyor.

"Akla uygun olmak şartıyla, bütün mücadele araçlarını, bütün mücadele plan ve metotlarını ilke olarak kabul etmekle belirli bir sisyasi anda sıkı sıkıya uy-

gulanan bir plan gereğince hareket yönünü tayin etme gereğini birbirine karıştırmak, eğer taktikten sözediyorsak, bütün tedavi metodlarının tıp tarafından tanınmasıyla belli bir hastalığa belli bir tedavi metodunun uygulanması gereğini biribirine karıştırmaya eşittir." (28)

Evet tıp bilimi de "her zaman her hastalıkta tek bir tedavi metodu kullanılacaktır" demez. Tıp bilimi şöyle der: İnsanlarda çeşitli zamanlarda çeşitli biyolojik hastalıklar oluşur. Bu hastalıklar bildiğimiz tüm tedavi yöntemleri arasında en doğru ve uygun olan yöntemle tedavi edilir. Bu durumda bütün tedavi yöntemlerini bilipte hangi hastalığı, hangi yöntemle tedavi edileceğini bilmeyen bir dokturun pratik olarak bir değeri varmıdır ? Gayet açıktır ki hiç bir değeri yoktur.

Peki, arkadaşlarımızın mücadelenin çeşitli biçimlerini ve farklı zamanlarda farklı mücadele biçimlerinin kullanılmasının gerekliliğini bilmeleri bugün Kürdistan için bir değer taşır mı? Elbette bir değer taşır, ancak fazla değer taşımaz. Mücadelenin çeşitli biçimlerinin bilinmesi ve kabul edilmesi dolayısıyla doğmatizmin ilkesel bazda reddi elbetteki olumludur. Ancak bugünkü şartlarda kullanılacak mücadele biçimi ve araçları belirtilmediği için söylenenler pratik anlamda fazla bir önem taşımazlar. Hele hele yorumlamaktan çok değiştirmenin geçerli olduğu, hızlı bir değişimin yaşandığı dünyamızda genel doğruları tekrarlamak güzel bir türküyü tekrarlamaktan öte bir anlam taşımaz.

Öz olarak: Hiçbir mücadele biçimi ve aracı toplumsal şartlara uymadığı halde inatla sürdürülmez, yani mutlaklaştırılmaz. Çok yönlü ve çeşitli çelişkilerin hüküm sürdüğü dünyamızda elbette mücadele biçimleri ve araçlarıda çeşitlilik kazanacaktır. Fakat yine de her zaman tüm mücadele biçim ve araçları birden kullanılamaz. Mücadele biçimleri ve araçları bir kombinazyon oluştursada mutlaka belli alanlarda ağır basan bir mücadele biçimi vardır. Örneğin; hemen hemen tüm devrimciler illegal örgütlenmişlerdir ve illegal mücadele biçimlerini esas almışlardır. Pratik-taktik mücadele açısından belli bir alan ve belli bir zamanda kullanılacak mücadele biçimi ve araçlarını tespit etmek ve kullanmak zaferin anahtarıdır. Bunu başaramıyanlar mücadeleden koparlar ve devrimci değil reformist olurlar.

K. Kürdistan'da Güncel Taktik Mücadele

"Taktiklerin esas görevi -stratejinin isteklerine uygun olarak ve bütün ülkelerin işçilerinin devrimci mücadelesini hesaba katarak- istenilen anda mücadelenin somut durumuna en uygun savaş biçim ve yöntemlerini tayin etmektir!" (29)

Bugünkü şartlarda mücadele biçimi sorunu taktiksel bir sorundur. TEKOŞİN çizgisi daha önce stratejik bir tespit olarak klasik "Halk Savaşı" teorisini savunuyordu. Bu teori ile birlikte bütün UDD asaması boyunca, kısa bir politik hazırlık evresi hariç her alanda esas mücadele biçimi silahlı mücadele biçimi olarak, mücadelenin

temel alanı olarakta kır kabul ediliyordu. Halk savaşı yarı-feodal ve sömürge Kürdistan toplumunda UDD'i zafere ulaştırmanın yolu ve biçimi olarak görülüyordu.

Ancak günümüzde kapitalizmin önemli ölçüde gelişmesi, şehir ve kırın önemli ölçüde farklılaşması daha doğrusu kırın şehir lehine erimesi, kırda sınıfsal farklılaşmanın artması, şehirde nüfusun yoğunlaşması, proletaryanın nicellik ve nitelik olarak gelişmesi, bütün bunlar halk savaşının klasik biçiminin uygulanmasını olanaksız kılıyor. Halk savaşı verildiğinde Vietnam ve Çin'de nüfusun %90'ı köylüdür. Fakat bugün Kürdistan da bu oran %60'dan daha azdır. Yanlız bu bile klasik şekliyle halk savaşının Kürdistan şartlarına uymadığını göstermeye yeter. Esas yanıyla halk savaşı "Halk için, halkın verdiği bir savaş" (Giap) olarak ele alınırsa Kürdistan'da bu anlamı ile bir halk savaşı yaşanacaktır. Ancak bu savaş kırlara dayandığı gibi şehirlerde de belli politik çalışmanın üzerinde yükselecektir.

Her toplumda olduğu gibi Kürdistan'da da şehir ve kırsal alanları farklı özellikler gösterir. Bu nedenle taktiksel sorun olarak mücadele biçimleri tespit edilirken belli bir anda her alanın farklı yanları göz önünde bulundurulur.

Önceki bölümlerde Kürdistan'da sınırlı da olsa bir savaşın var olduğunu belirtik. Kırlarda açık askeri savaş, şehirlerde ise sömürgeci-faşist terör. Bu durum mücadeleyi belirleyen esas faktördür. Gerçekte de mücadele biçimleri ve yöntemleri, çelişkilerin düzeyine, düşmanın gücüne ve kullandığı mücadele biçim ve yöntemlerine bakılarak tayin edilir.

Bugün şehirlerde politik mücadele esastır. Özellikle işçi sınıfının ileri unsurlarını kazanmak ve bunları bir sosyalist sınıf partisinde örgütlemek gereklidir. Bu amaca ulaşmak için işçi sınıfı arasında, ideolojik-politik-ekonomik alanları kapsayan çalışmalar yapılmalıdır. Bir yandan sosyalist siyasal bilinci işçi sınıfına taşırken diğer yandan işçilerin sınıf bağlarını güçlendirerek, mücadele deneyimi kazandırmak için sendikal çalışmalara önem verilmelidir. Çünkü birey olarak bir işçi ancak patron sınıfına karşı ortak mücadele ile sınıfsal güdüye sahip olur. Bu güne kadar K. Kürdistanlı sosyalistler işçi sınıfı arasında çalışmaya, dolayısıyla sendikal çalışmaya yeterince önem vermemişlerdir. Buna bahane olarakta hep işçilerin geriliği ve nicelik azlığı gösterilmiştir. Gerçekte sorun sosyalistlerin örgütsüzlüğünde ve çalışmalarının eksik olmasındadır.

Ne yazık ki, T.T'nde de eski mantık hakimdir. İşçi sınıfı içerisindeki çalışmalar özellikle de sendikal çalışmalar konusunda hiçbir belirleme yapılmamıştır.

Şehirdeki diğer emekçi kesimler gençlik ve aydınlar arasında da propaganda- ajitasiyon ve örgütleme çalışmalarını yükseltmek gereklidir.

Şehirlerdeki mücadele sağlam bir sosyalist işçi partisinin oluşturulması açısından belirleyici öneme sahiptir. Onun dışında nüfüsün şehirlere doğru akışı devrimci savaşın asker gücünün de önemli ölçüde şehirlerden karşılanmasını gerektirir. Dolayısıyla, silahlı mücadelede ve devrim savaşımında başarılı olmak için şehirlerde

sağlam bir politik temele sahip olmak gerekir. Bu politik temel işçi sınıfı partisi ve onun saflarında birleşmiş işçiler ve diğer emekçilerdir.

Kürdistan kırında ise, en basit bir politik savaşım bile ölüm demektir. TC askerleri-özel timleri için her ilerici-devrimci fikri savunan kişi öldürülecek kişidir. Bu durumda kırda legal ve açık bir politik mücadele yürütmenin imkanı yoktur. Tek yol silahlı muçadelden yararlanmaktır. Oluşturulacak silahlı propaganda birlikleri hem kitlelerin siyasi olarak eğitilmesini ve örgütlenmesini sağlayacak hem de giderek daha gelişmiş bir gerila savaşının temellerini atacaktır. Kırda halkın desteği ve aktif katılımı ile bir gerilla savaşı örgütleme görevi, önümüzdeki önemli görevlerden biri olmalıdır. Bunun bugünkü pratik adımı silahlı propaganda çalışmasıdır. Silahlı propaganda çalışması henüz tam anlamıyla silahlı mücadele demek değildir. Yine esas olan politik mücadeledir. Silahlı propaganda politik mücadeleye hizmet eder, ancak giderek olgunlaşır ve silahlı mücadele biçimine (yani gerilla savaşı biçimine) ulaşır.

T.T'de silahlı mücadeleyi kabul etmekle birlikte bugün pratik olarak hangi adımın atılması gerektiği, ilerde ne gibi çalışmaların hedeflendiği net olarak belirtilmemiştir. Elbette ki, bu en başta tartışma tezlerinin hazırlanmasına katılan birçok hareketin bu konuda açık bir görüşünün olmamasından kaynaklanıyor. Kimi arkadaşlar da "Bunları düşünüyoruz (hata çok daha ayrıntılı şekilde) ancak bunları açıklamaya gerek yoktur" diyebilirler. Bu doğru bir düşünce değildir. Alternatif bir siyasi hareket kitlelere, çok açık ve diğerlerinden daha da doğru hedefler gösterebilmelidir. Bunu yapmazsa en başta ideolojik alanda savaşı kaybeder ve kitleler arasında kök salip örgütlenemez.

Açıktır ki, Kürdistan devrimi zor yolu ile gerçekleştirilecektir. Zorun esas biçimi silahlı mücadeledir. Ancak silahlı mücadele çeşitli aşamalardan geçecektir. Devrim açısından silahlı mücadelenin sonuç alan biçimi **Devrimci savaştır.**

Bilindiği üzere savaş politikanın devamıdır. Politik mücadelenin olgunlaştığı ve devrimle karşı devrim arasında çelişkilerinin çözümünün politik yolunun tıkandığı noktada silahlı mücadele biçimini almış devrimci zor ya da Devrimci savaş devreye girer.

Ülkemizde de politik mücadelenin birikimi üzerinde yükselecek olan silahlı mücadele kırda; silahlı propaganda çalışması, gerilla savaşı, düzenli ordu savaşı gibi biçimler olacak, şehirde ise, toplu ayaklanmalarla desteklenecektir. Ve tüm ülkeyi kapsayacak ve devrim sürecini tamamlayacaktır.

Genel hatlarıyla belirlediğimiz bu olgular dünya ve ülkemiz devrimci sürecinin bize gösterdiği gerçeklerdir. Elbette ki gelecek hakkında bugünden mutlak belirlemelerde bulunamayız. Ancak gelişenin ve değişenin alacağı muhtemel biçimi günümüz şartlarına bakarak ana ilkeleri ile tespit edebiliriz.

DİPNOTLAR

1- F. Engels, Ütopik ve Bilimsel Sosyalizm (Sol Yay. s. 98)
2- Stalin, Diyalektik ve Tarihsel Materyalizm (Bil. ve Sos. Yay. s. 11)
3- Lenin, Marx Engels Marksizm (Sol Yay. s. 20)
4- Lenin, Marx Engels Marksizm (Sol Yay. s. 125)
5- PYS , Tartışma Tezleri (T.T.) s. 17-18
6- T.T. s. 9
7- T.T. s. 18
8- T.T. s. 18
9- Stalin, Leninizmin İlkeleri (Sol Yay. s. 9)
10- T.T. s. 9
11- A.L. Strong, Stalin Dönemi (Onur Yay. s. 23)
12- T. Angotti, Stalin Dönemi: Tarihin Açılmlanışı. Dünya Sorunları (6/2) s. 28 (S.B'de sosyalizmin inşa dönemi özetlenirken, T. Angotti'nin belirtilen eseri dışında başlıca şu kaynaklardan yararlanmıştır:
A.L. Strong, Stalin Dönemi, Y. Küçük, S.B'nde Sosyalizmin Kuruluşu, J. T. Murphy, Stalin
13- A.L. Strong, Stalin Dönemi s. 23
14- T.T. s. 10
15- Lenin, Marx Engels Marksizm s. 240
16- T.T. s. 15
17- T.T. s. 23
18- F. Engels, Anti Dühring s. 416
19- F. Engels, Age s. 423
20- K. Marx, aktaran B. Nikitin, Ekonomi Politik s. 247
21- K. Marx, Gotha ve Erfurt Proğramlarının Eleştirisi (Sol Yay. s. 41)
22- T.T. s. 21
23- K. Marx'ın Weydemer'e Mektubu; aktaran Lenin -Devlet ve Devrim (Bilim ve Sos. Yay. s. 44)
25- T.T. s. 34
26- T.T. s. 35
27- T.T. s. 35
28- Lenin, Ne Yapmalı, (Evren Yay. s. 63)
29- Stalin, Strateji ve Taktik Üzerine (Devrim Yay. s. 41)

DEVRİMLER VE PROLETARYA

Ali Kemer

Kürdistan devrimi ve bu devrimin kendine özgün yanları tartışıldığında, ya her hangi bir ülkeye benzetilerek o ülkede geçerli sayılmış teorilerin; Kürdistan devrimi için de geçerli olabileceği varsayılmış böylece, Kürdistan'ın içinde bulunduğu özgün durum, sınıf ilişki ve çelişkileri, ulusal özelikler, kendi mücadele deneyimimiz hareket noktası alınarak, somuttan hareket edilmemiş, kendi koşullarımızın ele alınıp değerlendirilmesi teorik sorunların tespitinde pek önemli bir rol oynıyamamıştır. Ya da devrimimizin özellikleri; kendine özgün yanları çok abartılmış her şeyin üstünde tutulmuş, dünya devrimi ile olan bağlantısı kavranılamamış milliyetçilik ideolojik savunu olagelmiştir. Bunun ötesinde savunulan teorik görüşler dokunulmaz birer tabu sayılmıştır. Sorunların bu biçimde ele alınışı devrimin teorik gelişimini engellemiş, hareketin pratik ihtiyaçları karşılanamamıştır.

En önemlisi de Marksizm bir kalıp teori olarak ele alınmış devrimci ve toplumu değiştirici özelliğinin içi boşaltılmış, marksizmin genel ve özele ilişkin prensipleri kavranılmamış, bu bağlamda farklı çelişkilere farklı çözümler önerilmemiştir. Kimi çevrelerdeki marksizmin bu yorumu önceleri fanatik bir savunuculuk gibi görünürken sonraları, uluslararası bazı değişiklilerden ötürü; marksist teoriye inançsızlığa dönüşmüştür.

Marksizmin içeriği kavrandığın da, onun belli kalıpları tanımayan, farklı çelişkilere farklı çözümler öneren ve sınıf mücadelesinde işçi sınıfının hareketliliği ile paralel bir gelişim gösteren bilimsel bir teori olduğu kendiliğinden anlaşılacaktır.

Marksist ideolojiden çıkartılması gereken genel özellik onun, farklı ülkelerde sınıf mücadelesine ilişkin genel prensipleri içermesidir. Marksizm, kapitalist toplumun özelliğini, sınıfların bu toplum içindeki yerlerini ve konumlarını kapitalist toplum

içinde işçi sınıfının hem kısa hem de uzun vadede oynuyacağı tarihsel rölü belirlemektedir.

Marksizm işçi sınıfının yakın ve uzak amaçlarının bir teorisidir. Bu amaçlar: Burjuvazinin iktidardan devrilmesi, işçi sınıfının iktidar biçiminde örgütlenmesi giderek, sınıf çelişkilerinin ortadan kaldırılmasıdır. Yine bu amaç: modern kapitalist toplumun beraberinde getirdiği bir zat onun kendi içinde doğan ve bu toplumun değişmesi koşullarını kendi içinde taşıyan doğal gidişatın yönlendirilmesidir. Bu karşı konulmaz hareketin amacına ulaştırılmasının çok karmaşık bir hareketler dizisini içeriyor olmasıdır. Hiç bir toplumsal düzen bir önceki toplumsal düzenin yerini alırken doğru bir çizgi biçiminde bir gelişim göstermemiştir. İnişli çikişlı mücadele, toplumsal alt üst oluşlar, yenilgiler, zaferler hep var olagelmiştir.

Devrimi isteyen herkes nasıl bir devrim istediğini açık biçimde koymak zorundadır. Nasıl bir devrim istediğimiz ve bu devrimin neyi yok etmek istediği ve yok etmek istediği şeyin yerine yine neyin konulacağının açık biçimde ifade edilmesidir.

Genel anlamda devrim, esas anlamıyla toplumsal devrimdir ve her zaman uzun bir siyasal dönemi kapsar. Bir toplumun ideolojik, politik ve ekonomik olarak bir başka topluma alt üst oluşlar biçiminde yerini bırakmasını içerir.

Karşılaştığımız koca bir toplum içinde başlangıçta düşünce planında ortaya çıkan sonra, giderek örgütlülüğe dönüşen ve bir çok savaş yöntemi ile karşı karşıya kalan, ilk etapta siyasal iktidarı ele geçirmeye çalışan bunu, ilk adım olarak tanımlayan, siyasi iktidar biçiminde örgütlenen, bu amaca ulaştıktan sonra toplumun üretici güçlerinin yeniden örgütlenmesini içeren bütün bunların yasal ve hukuksal çerçevesini çizen bir gelişim ve hareketliliğin toplamıdır. Burada devrim en genel anlamıyla ideolojik biçimlenme, örgütlülüğe dönüşen, siyasal iktidarı ele almak ve siyasal iktidar biçiminde örgütlenmek, üretici güçlerin önünü açmak ve sonuçta yeni toplumsal sistemi kurmak olarak tanımlanabilir.

Proleter devrimin özelliği ise bütün diğer devrimlerden farklı olarak onun yaratacağı mülkiyet biçimidir. Çoğu zaman kollektif mülkiyet biçiminde açıklanan bu mülkiyet biçimi, mülkiyetsizlik olarakta tanımlanabilir. Daha önceki bütün devrimler mülksüzleştirmeyi içermemişlerdir. Proleter devrimin bütün öteki devrimlerden ayırd edici özelliği onun mülkiyeti, daha doğrusu burjuva özel mülkiyetinin kaldırılmasına dayanmasıdır. Feodaller köleliği yok ederek onun yerine feodal mülkiyet biçimini koymuşlardı sonra, kapitalistler feodal mülkiyeti kaldırdılar onun yerine kapitalist özel mülkiyeti koydular. Mülkten yoksun proletarya ise kapitalist özel mülkiyeti ortadan kaldıracak bu mülkiyeti toplumun mülkiyetine dönüştürecektir. Bu proleter devrimin öteki devrimlerden ayrı olan özelliğinin esasıdır. Burada mülkiyet sorunu hareketin temel sorunu olarak rol oynamaktadır.

Komünist toplumun bir başka ayırd edici özelliği de onun, bir örgüt aracılığı ile kurulmasıdır. Aslında bütün toplumların kurulmasını da örgüt ve örgütlü mücadele

hep var olagelmiştir. Fakat komünist toplumun kurulmasında örgütün oynadığı rol çok daha gerekli, önemli ve bir zorunluluktur.

Komünist toplum amacına ulaşma istemi, konumu gereği sınıf olarak işçi sınıfına özgün bir istemi, konumu gereği de diğer sınıf ve tabakaların sadece ve sadece işçi sınıfının dünya görüşüdür. İşçi sınıfı bu bakımdan bu amaca ulaşma bakımından tek devrimci sınıftır. İşçi sınıfı mutlaka ayrı bir parti olarak örgütlenmelidir. Bu onun kendi sınıf çıkarlarının ve bir sınıf olarak davranmasının böylece siyasal rol oynama olanağının kendi eylemi ve amaçları için gereklidir. İşçi sınıfının siyasal mücadelede etkin olması onun örgütlülük seviyesi ile doğrudan bağlantılıdır. Onun örgütlü olmaması durumu onun siyasal mücadelede etkili olmayacağı durumu ile aynı anlama gelmektedir.

Marx ve Engels "***işçi sınıfının siyasal parti olarak böylece oluşmasının, toplumsal devrimin ve bunun son hedefinin -sınıfların ortadan kaldırılmasının- zaferi için vazgeçilmez***" saymışlardır.

Sınıf mücadelesinde işçi sınıfı partisinin rolünü ve gerekliliğini anlamak için partinin başarabileceği, üstesinden gelebileceği sorunları tanımak gerekir. Çözülmesi gereken sorunlar bilince çıkartıldığında, partinin bu mücadelede nasıl bir gereklilik olduğu kendiliğinden anlaşılacaktır. Mücadelenin genişliği ve kapsamı bilinmektedir.

Biraz düşünüldüğünde bir ülkeyi fethetmenin ve giderek dünyayı değiştirmenin anlamı, sonsuz bir genişlik gibi görünen ve bizi çevreleyen koşulların tesadufi örgütlerle ve kendiliğinden mücadele ile çözülmiyeceği kesindir.

Var oluşun amacı; koca bir toplumu değiştirmek olan, tırmanan ve inen mücadelede düşmana karşı koyan ve geleck toplumun siyasal temsilcisi durumunda ki bu örgütlenme, teorik bakımından tartışıldığında bir çok teorik tartışmayı beraberinde getirmektedir. Pratik yanı düşünüldüğünde sorunun zor ve karmaşıklığı kendiliğinden anlaşılacaktır.

Onu çerçeveleyen bütün ilişkiler onun da içinde yaşadığı toplum ilişkileridir. Onun temsil ettiği güçler yine, toplum tarafından koşullanan güçlerdir. Burada varolandan hareket ederek ideolojik ve örgütsel bakımdan bu onu çerçeveleyen ilişkilerden sıyrılmak ve yeniye egemen duruma getirmek zorunluluğu ile karşı karşıyadır.

Her ülkede bir proleter partisinin kurulması kaçınılmaz bir sorun haline gelmiştir. Bu çoğu zaman gereklidir. Amaçları bir ve aynı olan bu partilerin özellde farklı bazı sorunları çözmek ile karşı karşıyadırlar. Bütün bu partilerin amacı aynıdır. Bütün her yerde kapitalistler ile işçi sınıfı mücadelesi döneminin en belirgin özelliğidir. Mücadele dünyada bu bağlamda sürmektedir.

Bu partilerin görevlerindeki farklılık onların kendi ülkelerindeki özelliklere; kapitalizmin gelişme seviyesi, burjuvazinin siyasal iktidarının biçimine ilişkindir. Bu

farklılıklar farklı ülkelerde farklı mücadele biçimlerini gündeme getirir. Çoğu zaman hesaba katılamıyan faktörleride bu genele eklemek gerekiyor. Her ülkenin kültürel gelişimi, dinsel eğilimleri bazen önemsiz gibi görünen söz konusu ülkenin yer aldığı kıta, o ülkeyi çevreleyen diğer ülkeler v.s. gibidir. Burada tek tek ülkelerdeki partilerin kendi gerçekliğinden hareket derek onun genel amaçlarına adım adım yaklaşması sözkonusudur.

Burada ulusun bir sınıfının ulusu temsil etmesi durumu vardır. Bu yaşanılandan çok gelecekte ifadesini bulan bir sınıfın giderek bir bütün olarak bir başka eksende ulusu örgütlemesini içermektedir.

İşçi sınıfı partisi bir örgütler toplamıdır ve bir çok örgütten oluşur. Merkezi, genel, yerel ve yan örgütlere sahiptir. Partiyi destekleyen örgütleride burada hatırlatmak gerekir. Bu parti işçi sınıfının partisidir. Parti bir bütün olarak işçilerin değil, işçiler içinde bilinçli işçilerin partisidir. İşçilerin illeri unsurlarının partisidir. İşçi sınıfının en illeri en biliçli kesiminden oluşur. Kısa ve uzun vadedeki amaçlarını açıklayan proğramı, çalışurlığı için bir tüzüğü vardır. Bunlar işçilerin bu partide birlikteliğinin zeminini oluşturur. Döneme ilişkin taktik kararları vardır.

İşçi sınıfının partisinin amacı kapitalist sisteme karşı mücadele etmekle sınırlı değildir. Bu amaç sınıflı toplumu yok etmek, onun yerine sınıfsız toplum kurmayı hedefler. Bu amaca ulaştığında kendisiyle birlikte bütün toplumu kurtarır. Onun özelliği burada ancak bu görevi yerine getirme yeteneğine sahip tek sınıf olamasında anlaşılır.

"...İşçi partisi bir takım burjuva partilerin kuyruğu olamaz, tersine kendine özgün hedefi, kendine özgün politikası bulunan bağımsız bir parti olarak oluşmalıdır." (Engels, İşçi Sınıfının Siyasal Eylemi Üzerine)

Marksizmin genel ve vazgeçilmez ilkelerden biri işçi sınıfının bağımsız bir parti olarak örgütlenmesidir. Çoğu zaman bulanıklaştırılan bu görev başka şeyler ile aynılaştırılmıştır. İşçi sınıfı ile hiç bir bağlantısı olmayan küçük burjuva partiler, kendini işçi partisi olarak adlandırmış, yine işçi sınıfının sınıf olarak konumu, onun toplum içindeki mücadeledeki önemini kavramayan küçük burjuva demokratlar kendilerini, marksist olarak adlandırmışlardır. Böylece marksizm bu güçlerin şahsında puan kaybetmiştir. Halkçılık egemen olagelmiş. Hemen hemen bütün sol örgütlenmeler kendini marksist olarak adlandırmışlardır. Bütün sol parti ve grupların birlik denemeleri, birlik çağrıları marksist bir parti oluşturma olarak adlandırılmış, proleterya partisinin esas karekterine gölge düşürülmüştür.

İşçi sınıfı partisi belli koşullarda birlikte eylemden yana olabilir (bu çoğu zaman bir çakışma pratik bir gereklilikten doğar) ya da kendi dışında bir hareketi destekleyebilir. Eğer kendi dışında bir güç ile eylem birliği yapıyorsa ya da belli bir destek sağlıyorsa bu tür durumlarda kendi konumunu şüpheli duruma düşürmemesi gerekir. Yani kendi politikasını korumak kaydıyla belli bir destek sağlıyabilir, asla başka

güçlerin ve politikaların savunucusu ve takipçisi olamaz.

Tine partiye ilişkin bir başka sorunda parti içi mücadeleyi içermektedir. Davanın doğrudan kendisine ilişkin ya da kısmı sorunlara ilişkin ayrılıklar partinin karşılaştığı başka bazı önemli sorunlardır. Koşulların ve zaman sürecinin önemli derecede rol oynadığı bu konuda en genel davranış biçimleri Engels tarafından şöyle tanımlanır.

"... Bir partinin kucağında daha ılımlı ve daha aşırı akımların gelişmesi ve birbiriyle savaşması, onun yaşaması ve gelişmesi için gereklidir; daha aşırıları hemen partiden çıkaran kimse, bu yolda onların büyümesini desteklemiş olur. İşçi hareketi var olan toplumun en sert biçimde eleştirilmesine dayanır, eleştiri onun yaşam ögesidir. Böyle olunca, kendi kendisi eleştiriden nasıl kaçabilir, tartışmayı nasıl önlemek isteyebilir? Başkasından kendimiz için söz özgürlüğünü, yalnızca bunu kendi saflarımız da ortadan kaldırmak için mi istiyoruz?"(1889 Kopenhang'daki Gerson Trier'e Mektup'tan)

Engels'in bu söylediklerine hiç birşey eklemeye gerek yoktur. Söylenen oldukça açıktır.

Bizim pratiğimiz ise bu söylenenlerin tam tersini içermektedir. Bunun mutlaka ki, dünya çapındaki marksizmin yanlış yorumuyla doğrudan ilişkisi vardır. Mücadele bu yanı ile tamamen uluslararsıdır ve marksizmindoğrudan içeriği ve kavranılmasıyla bağlantılıdır.

Denilebilinir ki marksizm hiç bir zaman bu derecede zorlu bir saldırı ile karşı karşıya kalmamıştır. Bu zorlu saldırıya göğüs germek gerçek marksistlerin boynunun borcudur.

Dünya Çapında Başka Bazı Değişiklikler

Günümüz koşullarında dünya çapındadaki değişiklikler çoğu zaman gerektiği gibi farkedilmemektedir. Her hangi bir sorunun çözümü o sorunu çevreleyen koşulların iyi tanınması ile mümkündür. Dünya yeni gelişmelere tanık olmaktadır. Bu tek tek ülkelerde hem ayrı hem de aynı olan değişiklikler içermektedir. Oluşan yeni durumlar mücadelenin biçimini etkilemektedir. Mücadele tek düze olmadı ve olmıyacaktır da.

İleri kapitalist ülkeler geçen yüzyılda işçi hareketi açısından da oldukça ileriydiler. Marksizm de denilebilinir ki, bu ülkelerde ortaya çıktı ve yayıldı. Şimdilerde devrimin gerçekleşebilirliği açısından devrimci mücadelenin yükselişi yer değiştirmiş durumda. Bunun mutlaka ki tarihsel ve toplumsal nedenleri vardır.

Önceleri, çok açık çizgilerle belirgin olan proletarya ve burjuva sınıflarının açık mücadelesi, şimdilerde belli bir belirsizlik biçimine bürünmüştür. Kapitalizmin emperyalizm aşaması için de yeni oluşumları içermektedir. Büyük ülkelerdeki bu genel

özellik kapitalist üretimi çok daha modern makinelerle gerçekleşiyor olması, proletaryanın "az zahmet" çekmesini (19. yüzyıl ya da 20. yüzyıl başı ile karşılaştırıldığında çok büyük farklılıklar) beraberinde getirmiştir. Üretime komptütör, robotların sokulması, sosyal yardımlar ve fonlar, savaşların yeni savaş araçları ile sürdürülmesi bu yeni değişikliklerin en genel göz ile görülebilen yanlarıdır. Doğu blokundaki alt üst oluşlar bilinmektedir. Dünya çapındaki siyasal gelişmeler, bu alt üst oluşların yeni seyri kapitalist dünyaya geçici üstünlükler sağlamıştır. Bu değişiklikleri görmeden edemeyeceğimiz anlaşılmalıdır. Bu yeni değişiklikler gelişmiş ülkelerdeki proleter bilinci ve mücadeleyi bulanıklaştırmıştır.

Gelişmemiş ülkelerde genel durum biraz daha farklıdır. Burjuvazi ile proletarya, sömürenlerle sömürülenler arasındaki savaşım daha belirgin, daha açık ve nettir. Geleceğin umududa bu ülkelerdedir. Baskının ve sömürünün ağır olduğu ülkeler aynı zamanda baskı ve sömürüye karşı mücadelenin de yüksek olduğu ülkelerdir.

Kürdistan Devriminin Bazı Özellikleri

Kürdistanın sömürge statüsü, Kürt halkının birden çok yabancı devletin egemenliği altında yaşaması, sömürgeci devletlerin bir değil birden fazla oluşları, Kürdistan devriminin siyasal amaçları bakımından karşılaştığı en önemli güçlüklerdir.

Sınıflı bir toplum olması bakımından şimdilik, esas düşman güçler yabancı güçler olmasına rağmen iç düşmanlarda yok sayılmamalıdır.

Kürdistan feodal kalıntıların henüz varlığını korumasına rağmen kapitalist dünya sisteminin bir eklentisi durumuna dönüştürülmüştür. Dört ayrı parçada her ne kadar aynı siyasal koşul lar egemen ise de bu ekonomik ve siyasal koşullar bakımından, farklılıklar olmadığını getirmiyor. Bu farklılıklar örgütlere ve mücadeleye yansıyor. Bu genel koşulların verili durumu oluşturduğu hemen hemen her kesin üzerinde hem fikir olduğu bir durumdur.

Kürdistan'ın sömürge oluşu, siyasal ve toplumsal özgürlüğün olmayışı nedeniyle devrimimiz; yabancı güçleri kovmak, siyasal özgürlüğü elde etmek, siyasal ve toplumsal düzeni demokratlaştırmak olarak tanımlanabilir. Fakat burada kalınması, devrimin bu görevlerin ötesine gitmeyişi, bunun bir burjuva devrimi olduğu anlamını taşır. Proletaryanın amacı asla bu olmaz. Devrimin durmadan kapitalizme yönelmesi gerekir. Kürdistan'da bunun koşulları mevcuttur. Bizde sömürgecilik kapitalist bir nitelik taşımaktadır. Sömürgeciliğe karşı savaşım kapitalizme karşı savaşım ile iç içe geçmiştir. Sömürgeciliğe karşı savaşım kapitalizme karşı savaşımın koşullarını içinde taşımaktadır. Savaşım aynı zamanda kapitalizme karşı savaşımdır. Bu da doğrudan sosyalizm savaşının güçlü maddi koşulları anlamına gelmektedir. Sömürgeciliğe karşı mücadele ile kapitalizme karşı mücadelenin birleştirilmesi gerekmektedir. O halde Kürdistan devrimi sosyalizme

geçişini şimdiden programlaştırmalıdır. Bunu ancak gerçek proletarya yapabilir. Onun dışındaki güçler küçük burjuva reformistler ve küçük burjuva demokratlar (buna burjuvaları da eklemek gerekiyor) reformlar ve burjuva çözümler için savşıyorlar. Otonomi, ulusal demokratik haklar bunların esas amaçlarıdır.

Gerçek demokrasinin tek tutarlı savunucusu proletaryadır. Ancak proletarya Kürdistan toplumunu gerçek kurtuluşa götürebilir. Öbürleri Kürdistan'ın başka siyasal koşullarda burjuva sistemin bir eklentisi durumuna dönüşmesi için mücadele ediyorlar. Demokrasi sınıf işbirliği ile elde edilemez. Gerçek demokrasi sınıf savaşımının sonucu olarak örgütlenebilir. Bu savaşımda demokratik güçlerin sınıf tarafından yönlendirilmesi gerekir, sınıfın sınıf dışındaki güçler tarafından yönlendirilmesi değil. İşçi sınıfı toplumumuzun en devrimci sınıfıdır. Yalınızca bu sınıf toplumumuzu sosyalizme götürebilir; o halde amacı sosyalizm olanların bu sınıfa gitmesi, bu sınıfı örgütlü güç haline getirmesi gerekmektedir. İşçi sınıfı dışındaki güçlerin sosyalizm davası diye bir davası yoktur ve olamaz.

Kürdistan sınıflı bir toplumdur. Sınıflar Kürdistan'da gerçek siyasal kimliklerini kazanmışlardır. Bunu şu anda yürütülen mücadelede görmek mümkündür.

Kürdistan'daki pratik; proletarya dışındaki öbür sınıf ve katmanların mücadeleyi, mevcut kapitalist sistemin bir parçası ve bu sistemin kendi içinde soruna bir "çözüm" bulması biçiminde ele almışlardır. Bunun sonuçları Kürdistan ulusal hareketinin gidişatında bir değişikliğe yol açmamıştır. Düzen içi çözüm arayışları her seferinde korkunç sonuçlara yol açmıştır.

Bu mücadele işçi sınıfı tarafından omuzlanmadıkça sonuçları hep aynı olacaktır.

İşçi sınıfının mücadelesi esas olarak uluslararsıdır ve bizim devrimimiz dünya devriminin bir parçasıdır. Değişmesi gereken dünyanın; değişmesi gereken bir parçasıdır. Onun bağlantıları, dostları bu bağlamda ele alınmalıdır.

O halde Kürdistan işçi sınıfının mücadelesi Kürdistan'da siyasal egemenliği ele geçirmek için bir mücadeledir. İttifaklarını da bu bağlamda kurmalıdır. Kürdistanlı burjuva ulusal güçleri nasılki, sınıf konumu gereği burjuva güçleri içinde destek anyorlarsa Kürdistan proletaryasıda proletarya güçleri ile ittifak anyacaktır.

Bizim devrimimizin temel sorunu, diğer bütün devrimler gibi iktidar sorunudur. Kürdistan devrimi proletarya dışı güçlerin egemneliği altında gelişirse sonuç bir burjuva iktidarı olur. Eğer bu devrim proletaryanın önderliğinde proletaryanın ve köylülüğün ittifakı üzerinde yükselirse ve bunun sonucu devrimci bir işçi köylü hükümeti kurulursa sosyalizme geçişin önü açılmış olacaktır. O halde ortada iki görüş ve iki mücadele vardır. Biri burjuva ve küçük burjuva güçlerin amacı; ikincisi ise, devrimci proletaryanın amacıdır.

Proletarya kendi amacına ulaşmak için mücadele edecektir. İttifaklarını da buna göre kuracaktır. Proletaryanın önderliğinde proletarya artı köylülük ittifakı devrimi-

mizin temel ittifakıdır. Uluslararası düzeyde de devrimimizin ittifakları burjuva güçleri değil proletarya güçleri olmalıdır.

"BİRLEŞİK SOSYALIST PARTI"Mİ PROLETARYA PARTİSİ Mİ?

Son yıllarda sosyalist akımlar arasındaki tartışmalar belirli ve yeni konular üzerinde odaklaşıyor. Bunun nedenleri açık ki başta Sovyetler Birliği olmak üzere 'sosyalist blok'ta meydana gelen alt üst oluşlar ve bunun doğal olarak beraberinde gedirdiği yeni değişikliklerdir. Bu değişiklikler kimilerini yeni arayışlara sürüklemektedir. Başta söz konusu ülkeler olmak üzere partiler ve politik aksiyonlar bu alt üst oluşların nedenlerini bulmaya çalışmaktadırlar. Doğrusunu söylemek gerekirse gidişat iç açıcı olmadığı gibi, daha çok bu ülkelerde uygulanan yanlış politikalar sonucu, bu ülkelerde kazanılmış mevzilerin bırakılması, terkedilmesini içermesi bakımından geriye yöneliktir. Sonuçlar çeşitli biçimlerde yorumlanmaktadır. Kapitalist ülkeler komünizm iflaz etti diyerek zafer naraları atıyorlar. Bunun karşılığında sosyalist hareket belli bir suçluluk piskolojisi altında kıvranıyor.

Doğu blokundaki yönetimlerin ve partilerin sosyalizm adına savunulacak hiç bir yanları kalmadı. Yöneticilerin çoğu diktatör olarak anılmaya başlandı. Bu yöneticilerin bütün günahları ise sosyalizme mal ediliyor. Şimdi herkes kendi kendisine bütün bu olanların sebeplerini soruyor. Bu konudaki yeni oluşumlar ise bize yine bir başka biçimde eskiyi anımsatıyor gibi. Yani sorunlar yine eski yöntemlerle ele alınıyor. Yöntemlerde yenilik yok. Mutlaka ki her yaklaşımın sahipleri kendi sınıf çıkarları ve dünya görüşleri çerçevesinde sorunlara yaklaşacaklardır. Bu da bir yanıyla doğal.

Kürdistanlı harekete bakıldığında genel görünümünden fazlaca bir farklılık göstermiyor. Sık sık tekrarlamalara tanık oluyoruz. Fazlaca bir ders çıkarılmış değil. Bunu şimdiki hareketliliklerden ve oluşumlardan çıkarmak çok zor olmasa gerek. Bu oluşumlardan biride "birleşik sosyalist partisi"ni oluşturma girişimidir.

Bu oluşumun belgelerine bakıldığında bir çok konu bir arada ele alınmakta ve hatta çoğu zaman açıklık ve netlik yerine tekrarlamalara dayanmaktadır. Her bir konu ayrı ayrı ele alınıp ve eleştiriden geçirilmesi bence gereklidir. Önemli olan esas noktalara işaret etmek, yanlış düşüncelerin kaynağını tespit etmektir. Söylediklerim konu ile ilişkisi olmayan düşünceler biçiminde yorumlansa bile içinde belirgin ve açıklık taşımaktadır. Ana düşünce nedir? nasıl bir parti, nasıl bir sistem isteniliyor ve bu düşüncelerin arka planında rol oynoyan tarihsel ve sınıfsal nedenler nelerdir? Bütün amacım bu konulara işaret etmek ve kişilerin dikkatini bu noktalara çekmektir.

Eleştirilerimin bunun dışında her hangi bir başka amacı yoktur.

Bir çok grubun ve kişinin çalışmalarına katıldığı "birleşik sosyalist partisi"ne ilişkin kamuoyuna belli tezleride içeren bir açıklama yapıldı. Tezlerde nasıl bir parti istenildiği ve bu partinin örgütlenme ilkeleri (tartışmalar devam edecektir densede) kesin bir biçimde ifade edilmiştir. Bu platform belirgin bir biçimde genel bir halkçı parti öneriyor ve amaçlıyor.

Bu belgelerde proletarya partisi yerine halkçı parti, (burada isim üzerine durmuyorum) proletaryanın örgütlenmesi yerine genel halkçı örgütlenme, sosyalist demokrasisi yerine, çoğulcu demokrasi ve çok partili sistem anlayışı savunuluyor.

Kanımca böyle bir anlayışın savunuluyor olması bu girişimde bulunan daha doğrusu böyle bir anlayışın önerilmesinde ve förmüle edilmesinde etkin olan grupların ya da kişilerin sorunları ele alış biçiminde ve sınıf karekterinde aramak gerekiyor. Bura da göze batan görüş genel anlamda burjuva demokratik bir görüştür. Yapılan çağrıda bu yönde bütün sol güçleredir, her hangi bir sınır konulmuş değildir. Bütün güçler sosyalist olarak nitelendirilmekte ve demokratik görünmek amacı ile olması gerekirki sınırlar oldukça açık tutulmaktadır. Buna, bu güçlerin geçmiş sol hareketi nasıl değerlendirdiklerini eklemek gerekiyor. "geçmiş harekette genel anlamda sosyalizm egemendi güçler de genel anlamda sosyalist güçler di" denmesi bize kimilerinin kendi geçmiş sosyalizm anlayışlarını ve suçlarını örtüyor çabası içinde olduklarını gösteriyor. Ayrıca tespit edilen ve önerilen ilkeler ve görüşler bir partinin ilkelerinden ve programından çok genel bir güç birliği ya da cephe birliğini anımsatıyor.

Küçük Burjuva Anlayış

Küçük burjuva demokratlar hiç bir zaman proletarya partisi ve proletarya demokrasisi için savaşmadılar. Böyle bir parti için savaşmıyacaklarında açık. Onların tarih boyunca sınıf olarak uğruna savaştıkları aşağı-yukarı bütün ülkelerde proletaryanın genel hareket içinde kendi bağımsız sınıf konumunu yittirmesi ve küçük burjuva demokrasisinin bayrağı altında örgütlenmesidir. Bugünkü özgül koşullarımızda karşımıza çıkan da yine budur. Bunu yaparlerken içinde bulunduğumuz olumsuz koşulları ve iyi niyetli birlik eylimlerini kullanmaya çalışıyorlar. Bu noktaya da özellikle dikatleri çekmek isterim.

Sağlıklı bir politikanın egemen olması ise uzun bir tarihi dönemi kapsıyacak, sabırlı ve uzun vadeli çabaları gerektirecektir. Bu çabalar bugün çok cılız da olsa geleceğin garantisidir. Bu mücadele şu anda çok az kişi tarafından omuzlansada komünizmin savunulması bakımından her zamankinden daha çok gereklidir.

Sınıflar kendi sınıf çıkarları için döğüşüyorlar, tersi zaten düşünülemez. Farklı tarihi dönemlerde ve farklı ülkelerde farklı gibi görünen küçük burjuva demokrat-

larının tutumu dikkat edildiğinde aynı amaç gerekçe ve tezlere dayanmaktadır. Bir örnek ile gerilere 1850'li yıllara gittiğimizde K. Marks ve F. Engels'in imzasını taşıyan Merkez Örgütünün birliği çağrısında Marks ve Engels küçük burjuva demokratlarının istemlerini şöyle ifade ediyorlar. ***"...Demokratik küçük burjuvazi, her yerde ezilmekte olduğu şu anda, proleterya ya genel bir birlik ve uzlaşmayı öğütlüyor, ona elini uzatiyor ve demokratik bir parti de her türden görüşleri kapsıyacak büyük bir muhalefet partisinin kurulması için çaba gösteriyor."*** O koşullarda Marks ve Engels'in işçi sınıfına ve sosyal demokratlara önerdiği proletryanın kendi bağımsız durumunu ve elinde bulundurduğu mevzilerini korumasıdır. Bu nedenle ***"...o halde bu birlik kesinlikle geri çevrilmelidir"*** diyorlar (Bakınız a.b.ç. İşçi Sınıfı Partisi Üzerine s. 45).

Bizim küçük burjuvalarımızın önerdiği de budur; demokratik bir parti her türlü görüşleri kapsıyacak büyük bir muhalefet partisi.

Marksist geleneğin için de taşıdığı öz ise proletaryanın bağımsız olarak örgütlenmesidir. Proletaryanın sınıf olarak kendi sınıfsal örgütünü kurması bütün karar ve eylemlerde kendisinin karar vermesi ve doğrudan kendi insiyatifini kullanması için egemen sınıf durumuna yükselmesidir.

Marks ve Engels proleter örgütü bu örgütün prensiplerini, niteliğini ve amaçlarını onun diğer muhalif partilerden farklı olan özeliklerini ve diğer partilere karşı olan tutumlarını Komünist Manifesto'da açık bir biçimde ifade etmişlerdir. Fakat bu ifadeler çoğu zaman çarpıtılmış, partilerin kendi çıkarları için kullanılan malzeme durumuna getirilmiştir. Acı olan da budur. Bu acı durum hala devam etmektedir. Son yıllarda dünya düzlemindeki yeni gelişmeler bir çok parti ve kişide yeni çarpıtmaları içinde taşıyan eğilimler doğurmuştur. Bu eğilimler geçmişte de var olan komünizmin prestijini sarsan komünizme karşı yönetilen saldırıların bir yanıyla kaynağını teşkil eden gerçekte komünist olmayan düşüncelerdir. Doğu blokundaki gelişmeler, doğu blokundaki gelişmelere paralelik gösteren bir biçimde bu tür parti ve gruplarda proletarya partisi yerine bir çok parti, çoğulcu demokrasi gibi "yeni" ve tehlikeli olan görüşlere kaynaklık etmektedir.

Burada önemli bir nokta daha vardır ki, o da dikkat edildiğinde bu görüş değişikliklerin doğu bloku ve Sovyetler Birliği KP'ndeki yeni düşüncelerin ve eylemliliğin yine bir yansıması olduğudur. Eskinin fanatik doğu bloku savunucuları gerçek komünist anlayışı yeniden bir başka biçimde vurmaya çalışıyorlar. Sovyetler Birliği dünya komünist hareketinin merkezidir diyenler, Sovyetler Birliği KP'nin bütün burjuva aksiyonlara örgütlenme özgürlüğü tanıdığı ve kapitalist ülkelerle el ele sorunlara çözüm aradığı şu koşullarda, ***"elbette tek ülke de bir tek sosyalist partisi olur anlayışının elle tutulacak hiç bir yanı yoktur"*** diyeceklerdir.

Yine burada gördüğümüz S. Birliği'ndeki değişikliğe bağlı olarak bu anlayışların da değiştiğidir. Bu türden parti ve gruplar kendi başlarına teori üretecek yetenekte ve kapasitede değillerdir, ya da bütün teorik gıdalarını başka merkezlerden alamayı ilke haline getirmişlerdir.

Sovyetler Birliği ve doğu blokun'daki gelişmeler proletarya partisi ve proletarya diktatörlüğünün sonucu ortaya çıkmış sorunlar değildir. Orada iflaz eden işçi sınıfı yönetimi ile hiç bir organik ilişkisi olmayan, hatta işçi sınıfına karşı baskıcı bir niteliğe dönüşen, yıllardır partiye yöneticilik eden ve bu yöneticiliğini kural ve ilke haline getiren ve bize saltanatlığı anımsatan bürokratların bürokratik devlet aygıtıdır.

Halbu ki, işçi sınıfının yönetimi, işçi sınıfının başta kendisini ve bir bütün olarak toplumu yönlendirmesi, yöneticilerini kendisinin seçmesi, istenildiğinde ve gerekli olduğunda seçilenleri geri çağırması ilkesine dayanmaktadır. İşte bizim bütün savaşımımız da bu amaca yöneliktir. Gerçek demokrasi de budur.

SOSYALİST BİRLİK SORUNU VE AÇIKLIK POLİTAKASI ÜZERİNE

Lokman Polat

1. BÖLÜM

Giriş

Bugünlerde üzerinde en çok konuşulan/tartışılan sorunlardan birisi sosyalist birlik sorunudur. Birçok değişik parti, örgüt, grup ve kişilerin bu soruna eğilmesi, sosyalist birliği savunması sevindirici bir gelişmedir. Ama savunulan ve üzerinde konuşulup, tartışılan sosyalist birlik sorunuyla ilgili bir açıklık yok, muğlaklık hüküm sürüyor.

Sosyalist birlik sorununun açık ve canlı bir şekilde tartışılması, bir verim elde edilmesi ve bir sonuca ulaşılması için şu bilince çıkartılmalıdır.

1- Nasıl bir sosyalist birlik?

2- Kiminle sosyalist birlik?

3- Sosyalist birliğe giden yol ve yöntem.

Sosyalist birlik sorununa eğilenlerin doğal olarak öncelikle Kuzey Kürdistan'da sosyalist hareketin bölündüğünü, sosyalist kadroların bölük pürçük bir şekilde değişik odaklarda kümelendiğini kabul etmeleri gerekir.

Sosyalist birlik sorunuyla iligili sıcak bir tartışma ortamının yaratılması ve bir sonuca ulaşılması için sosyalist birliği savunan politik güclerin yukarda üç madde halinde belirtiğim durum ve onun bir önkoşulu olarak açıklık politikası üzerine kendi değerlendirmelerini açık bir şekilde yapmalarıdır. Bu konuda muğlaklık yerine net bir görüş belirtmelidirler.

Açıklık Politikası

Görünen o ki "Glasnost" rüzgarı K. Kürdistan yönüne doğru esmemiş. Var olan politik örgütler hem kamuoyu hem de kendi içlerinde, kendi tabanlarına karşı açıklık politikasını uygulamamışlar. Genel olarak devrimci hareketi, örgüt tabanlarını ve devrimci-demokratik kamuoyunu iligilendiren sorunlar kapalı tutulmuş, kitlelere ve tabana açıklanmamış, tabanın görüşlerine baş vurulmamış ve hep kapalı kapılar ardında üst düzey yöneticiler arasında görüşmeler yapılmış ve doğru dürüst bir sonuç'ta alınmadığı gibi, alınan sonuçlar da ancak üzerinde anlaşılıp, iş kotarıldıktan sonra tabana açıklanmıştır. Buna bir iki örnek verilirse; 5'li olarak bilinen Hevkari'nin oluşumundan bir hareketin tabanı habersiz olduğu gibi, 5'liyi kendi örgütünden, yoldaşlarından değil de başkalarından öğrenmişlerdi. Yine hareketinden yeni ayrılan birisi (ki bu kişi hareketin içinde iken, örgütüne en bağnaz bir şekilde bağlı olan ve örgütün tüm işlerine koşan emektar emekçi bir insandı) Tevger'ın kuruluşunu kendi örgütünden değilde başkalarından öğreniyor.

Tabi ki bu durum örgüt içi demokrasinin uygulanmamasından kaynaklanıyor. Bürokratik, otoriter, emir komuta zincirine güre idare edilen bir örgüt'te örgüt içi demokrasinin uygulanması beklenemez. Ve bu uygulanmadığı için bu tür örgütlerde iç örgütsel sorunlara dayalı bölünmeler/ayrılmalar meydana geliyor. Kadrolar örgüt/parti içerisindeki anti demokratizme karşı baş kaldırıyor ve sonuç devrimci hareketin daha çok bölük, pürçük olmasına ve zayıf düşmesine neden oluyor. Oysa örgüt içi demokrasi kuralları doğrultusunda sorunların demokratikçe tartışılması, ikna metodunun kullanılması kadrolar asarında büyük bir güven sağlıyacağı gibi, ilerde çıkacak olan sorunların, pürüzlerin çözümlenmesinde bir panzehir görevini görür.

K. Kürdistan'da politik hareketlerin örgüt içi demokrasiyi uyguluyamamalarının tarihsel, sosyal ve örgütsel birçok nedenleri vardır. Onları burda uzun uzadıya tartışmaya gerek yok. Yalnız kısaca şu denilebilir. En başta bu örgütler/partiler (kendisine sosyalist diyenler, ki hemen hemen K. Kürdistanlı tüm örgütler kendilerini marksist olarak sıfatlandırıyorlardı) Marksist-Leninist normlara uygun bir yapılanmayı başaramadılar; örgüt/parti içerisinde açıklık politikası uygulanmadı, tabanın görüş ve önerilerine baş vurulmadı. Temel teorik ve politik tezler tartışılmak için tabana sunulmadı. Demokratik merkezyetçilik yerine bürokratik merkezyetçilik uygulandı. Monolotik, tek sesli, tek renkli, tek tip kadro yaratıldı. Kadroların kendi kendilerini geliştirmeleri, yetkinleştirmeleri önünde engeller çıkartıldı.

Diğer yandan Kürdistan'ın sömürge yapısından dolayı demokrasi kültürü gelişmedi. Kadrolar kapalı toplumun değer yargılarını yeterince özerlerinden atamadılar. Önder kadrolar, örgüt/parti yöneticileri taban içerisinde gerçek yoldaşlık ilişki ve yöntemini geliştiremediler. Yönetme/hükmetme anlayışı önder kadrolar arasında eğemendi. Bazı yönetici kadrolar sömürgeci baskı, zulüm ve vahşetin en yoğun olduğu ve feodal değer yargılarının hüküm sürdüğü kapalı bir toplum içerisindeki sosyal ilişkilerden geçip bu günlere gelmişlerdir. Bundan dolayı bu kadrolarda demokrasi ve birlik kültürü gelişmemişti. Dar grupçu anlayış bir tek'e anlayışı fanatizmine dönüşmüştü.

Yine kadrolar/yöneticiler arasında sosyalist demokrasi kavranılmamıştı. Sosyalizmin çarpık bir şekilde kavranılması ve örgüt içi sorunlarda/tartışmalarda hoşgörü ve ikna metodu yerine tasfiyeci, komplocu mantık uygulanınca bürokratik-otoriter mekanizmanın işleyişi ve anti demokratizm daha iyi anlaşılır. Parti/örgut yöneticileri, teorisiyenleri kadoraların, tabanın sosyalist demokrasiyi özümlemeleri için üzerlerine düşen görevleri yerine getirmediler, sosyalist demokrasi sorununa eğilmediler. Bu örgütlerin çıkardıkları ve buğun 80-90-120'lere ulaşan gazete/dergi sayılarının tümüne bakın, çırayla ararsanız sosyalist demokrasi üzerine başlı başına bir yazı bulamazsınız. İşte geçmişin değerlendirilmesi bunun için gereklidir, açıklık politikası bunun için zorunludur. Peki bu gerekli ve zorunlu olan şey yapıldı mı?

Geçmişten günümüze dek yaşanan örgütsel yaşama, örgüt içi normlara, iç örgütsel işleyişe ve birlik girişimi ve deneyimlerine bakıldığında bazı örgütler tarafından geçmişin değerlendirilmesi yapılmamış ve geçmiş yerli yerine oturtulmamıştır. Özellikle bazıları bir öcüden kaçar gibi geçmişin değerlendirmesinden kaçmışlar ve geçmişe sünger çekmek istemişlerdir.

Yine örgütler/partiler gerek devrimci hareketin genel sorunlarında olsun, gerekse de örgüt içi sorunlarda olsun açıklık politikasını uygulamamışlardır. Birlik girişimlerine bakı'dığında da aynı durum yaşanmıştır. Açıklık yerine kapalılık, sorunu kitlelerden ve tabandan gizleme mantıgı sürdürülmüştür.

Hevkari ve Tevger'ın kamuoyuna açıklandıktan sonra taban tarafından öğrenildiği daha önce belirtildi. Birde PPKK(Pêşeng) ve KUK-SE'nin birlik girişimine bakın. Kaç yıldır birlik yapacaklar diye birbiriyle dirsek temasa geçen bu iki güç bir türlü birlik yapmadığı gibi bu birlik işini hep sürümcemede bırakarak neden şimdiye kadar birlik yapmadıkları tatmin edici açıklama yapmadılar, devrimci demokratik kamuoyunu bu konuda aydınlatmadılar. Sahi bu iki güç neden şimdiye kadar birlik yapmadı? Hangi konuda anlaşmadılar? Bu iki güç'ün yayınlanmış proğramları arasında bir başkası, ya da kendileri en ufak bir fark gösterebilirler mi? Peki, hani nerede açıklık politikası?

Açıklık politikası rüzgarının esmediği, hatta yanından bile geçmediği bir diğer odakta güçbirliği mi? Cephe mi? ne olduğu muğlak olan Tevger'dir. Tevger üyesi bir

örgüt ayrılıyor, bir diğeri üyeliğini donduruyor ve bu ikisi kamuoyuna açıklama yapıyorlar, ama Tevger bunlarla iligili herhangi bir açıklama yapmıyor. Yine Tevger üyesi üç örgüt/parti ikiye bölünüyor ve bunların Tevger içindeki temsil durumları devrimci demokratik kamuoyu tarafından bilinmiyor. Şimdi Tevger 5'e mi indi? yoksa 11'e mi çıktı? belli değildir. Oysaki Tevger açıklık politikasını maddi hayat uygulasaydı bu tür bilinmezlikler ve muğlaklıklar ortadan kalkardı. Görülüyor ki açıklık politikası konusunda K. Kürdistanlı politik örgütlerin iyi bir sınav vermemişler ve iyi bir puan alamamışlardır.

Sosyalit birlik konusunda da açıklık politikası uygulanılmıyor. Sosyalist birliği savunanlar açık bir şekilde kendi görüşlerini belirtmiyorlar. Herkes genel olarak sosyalist birlik diyor ama bu soyut kalıyor. Kimse açık olarak önce dışındaki hangi güçü sosyalist gürdüğünü ve bu aşamada kiminle sosyalist birlik kurabileceğini belirtmiyor. İşte açıklık politikası burada devreye giriyor ve kendisini dayatıyor. Gerçekler açıdır, ama dayatıcıdır. Açık politika için açık kavga gereklidir. Açık kavga için de açık politika zorunludur ve bu ikisi diyalektik olarak birbirine bağlıdırlar.

Sorunları kapalı kapılar ardında görüşmenin, kitleyi ve tabanı koyun yerine koymanın zamanı geçmiştir. Kadroların, tabanın istemi sosyalist demokrasi normlarına dayalı bir açıklık politikasının uygulanması ve açık devrimci kavganın tutuşturulmasıdır.

GENEL BİRLİK SORUNU VE NASIL BİR BİRLİK

1980'lerde bölünme ve dağılmalarla başlayan süreç yerini toparlanma, birlik ve mücadele sürecine bırakmıştır. Devrimci politik mücadelenin bu evresinde sağlıklı bir gelişim göstermenin ve başarılı olmanın ölçütü geçmişten ve yaşanılan yenilgiden ders ve deneyler çıkarmak, Marksist-Leninist örgütsel normları hayat geçirmek (örgüt içi demokrasi, eleştiri özeleştiri ve açıklık politikasını uygulamak). Ülkenin somut şartlarının somut tahliliyle ideolojik/teorik yetkinleşmeyi sağlamak ve istikrarlı/kişilikli bir politika sürdürmektir. Böylesine devrimci sosyalist norm, kural ve politikanın uygulanması örgütsel bölünmelerin maddi zeminini ortadan kaldıracağı, ya da en aza indireceği gibi birlik sürecine de önemli bir ivme kazandırır.

Kısaca belirtilen bu bağlamda birlik sorunu değerlendirilirken nasıl bir sosyalist birlik sorununa geçmeden genel olarak nasıl bir birlik ve birlik sorununun iki biçimine özce değinmek gerekir.

1970 sonlarından günümüze dek K. Kürdistan devrimci hareketi genel birlik sorunlarını, güç ve eylem birliğini, Cephesel birliği ve siyasi örgütsel birliği tartışmaktadır. 1980'lere doğru K. Kürdistanda devrimci, yurtsever ve sosyalist hareketin gelişmesi, güçlenmesi, belli ölçülerde kitle desteğini kazanması, sorunların

daha da bir ağırlaşması ve sorunların çözümünün kendisini dayatması ve tabanın zorlamasıyla güçbirliği ve cephe sorunu acil bir şekilde gündeme getirilip tartışıldı ve bu doğrultuda bazı adımlar atıldı.

O dönemde (1980 öncesi) her hareketin yanlız kendisini "Bilimsel Sosyalist" ya da "Proleter Devrimci" görmesi, kendi dışındaki örgütleri sosyalist görmemesi ve K. Kürdistan'da genel sosyalist hareketin bölündüğünü kabul etmemesinden dolayı siyasi örgütsel birlik üzerinde durulmadı ve salt güçbirliği üzerinde duruldu. Bu doğrultuda pratik adımlar atıldı. (Örenğin, o dönemde kurulan UDG-Ulusal Demokratik Güçbirliği- bu anlayışın bir ürünü ve sonucuydu).

Tabi ki o dönemde hareketlerin kendi dışında kimseyi sosyalist görmemeleri bir yönüyle dünya komünist hareketinde eğemen olan "Her ülkede ancak tek bir komünist partisi olur." anlayışından kaynaklanmaktaydı. Bu anlayış günümüzde aşıldı. Bir ülkede birden çok komünist örgüt/parti'nin olabileceğini artık kabul edilmektedir.

Yine 1930 öncesinde kendisine Marksist diyen hiç bir hareketin gündeminde kendi dışındaki bir hareketle siyasi örgütsel birlik kurma sorunu yoktu. TKSP kendi dışında hiç bir güçü sosyalist görmüyordu. (Sanırım halende görmüyor) Ona göre dışındaki tüm örgüt ve partiler burjuva/küçük burjuva milliyetçisiydiler. TKSP kadrolarında tam bir TİP (Türkiye İşçi Partisi) mantığı eğemendi. Nasıl ki TİP kendisini Türkiye'nin "biricik" sosyalist partisi olarak görüyorduysa, TKSP'de kendisini Kürdistan'ın "biricik" sosyalist partisi olarak görüyordu. Devrimci Demokratlar (KİP)de hiç kendisini TKSP'den aşağı görmüyordu; Onun da TSİP'i vardı. UGD'nin dağılışından sonra "UDG ve bir deprasyon olayı" adıyla yayınladıkları bir brüşürde Devrimci Demokratlar (KİP) de kendilerini Kürdistan'ın tek bilimsel sosyalist hareketi olarak değerlendirdiler. Geriye kalan diğer örgütlerde kendilerini "Proleter Devrimci (onların da Dev-Yol'u vardı) görerek, dışındakilerini de "Reformist ve Revizyonist" olarak nitelindirdiler.

Özcesi 1980 öncesinde hiçbir örgüt siyasal örgütsel birlik politikasını savunmadı ve bu konuda pratikte herhangi bir adım atılmadı.

1980 sonrasında ise birçok gerçekler günyüzüne çıktı. Yazının önceki bölümünde denildiki gerçekler acıdır, ama aynı zamanda dayatıcıdır. Lenin: ***"kendi kendimizi aldatmayalım, acı gerçeğin yüzüne iyice bakmak cesaretinde bulunalım."*** diyor. Kürdistanlı örgüt/parti yöneticileri kendi kendilerini aldatmaktan bir fayda bulmadıkları ve bir nebze de olsa "acı gerçeğin yüzüne bakma cesaretinde" bulundukları için K. Kürdistan'da devrimci hareketin bölündüğünü ve birliğin gerekliliğini gündemlerine aldılar. Birçok birlik girişimleri oldu. Değişik örgüt ve partilerin siyasal örgütsel birlik için birbirleriyle olan ilişkileri bir sonuç vermedi.

SİYASAL-ÖRGÜTSEL BİRLİK GİRİŞİMLERİ

KUK ile Têkoşin'in, TKSP ile PPKK(Pêşeng)ın, Rızgari ile KUK'un bir kesimi ve KAWA'nın, PPKK ile KUK-SE'nin birlik doğrultusundaki girişimlerinin sonuçsuz kaldığı bilinmektedir. Tabi birlik konusunda bu örgütler birbirlerine karşı samami değildiler. Birbirlerine karşı yaptıkları manevraları burda açıklamaya gerek yok. Birlik sorununa neden eğildikleri ve birlik işini bilinçli olarak neden sürümcemede bıraktıkları bilinmektedir.

Örneğin: TKSP'nin aslında siyasal örgütsel birlik diye bir derdi yok. TKSP'nin o dönemde (1983'lerde) PPKK ile birlik sorununu gündeme getirmesi onun iç örgütsel sorunlarından kaynaklanan bir manevraydı. Ayrılık için gösterilen "Ekonomik yapıyla ilgili belirleme" inandırıcı değildir. PPKK genel sekreteri S. Dijle'nın röportajında "Sosyo-Ekonomik yapı" ile ilgili yaptığı açıklamadan sonra TKSP şimdi neyi ayrılık olarak gösterecek.

Bence, TKSP'nin Pêşeng veya bir diğeriyle siyasal örgütsel birliğe yanaşmamasının nedeni "Sosyo-Ekonomik, Bağımsızlık, Federasyon" veya başka ideolojik bir şey değildir. TKSP istese UDG, Hevkari ve en son Tevger poğramında olduğu gibi ona uygun bir formül bulurdu. TKSP'nin siyasal örgütsel birliğe yanaşmamasının temel nedeni geçmişin değerlendirilmesinden kaçınması ve kendi dışında sosyalist güç görmemesidir. Tüm bunlara karşın ise PPKK'nın tek derdi ve sosyalist birlikten anladığı tek şey TKSP ile birlik yapmasıdır. Tabi bu anlayışla Pêşengi bir açmaz/çözümsüzlük içerisne sokmaktadır. 1980'lerden sonra siyasal örgütsel birlik konusunda pratikte başarılan tek girişim TKSP-Roja Welat ile KİP-GBK'nin yaptığı birlik oldu. Ama oda uzun vadeli olamadı., kısa bir süre sonra KİP-GBK'liler (tümü değil) ayrıldılar.

Yukarda bu durumu kısaca belirtikten sonra bugün üzerinde en çok konuşulan, tartışılan birlik sorununun iki biçimine değinmek gerekir.

SİYASAL BİRLİK SORUNUNUN İKİ BİÇİMİ

Bugün değişik politik güçler tarafından gündeme getirilip tartışılan siyasal örgütsel birlik sorununun iki biçimi:

1- Yurtsever Demokratik Birlik

2- Sosyalist Birlik'tir.

Yurtsever demokratik birlik anlayışı üzerine geniş kapsamlı bir eleştiri yapmaya gerek yok. Bazı kısa notlarla üzerinde durulursa yeterlidir.

a) En başta bu anlayış diğer siyasal örgütlere kendilerini lağvetmeleri ve birer kişi (birey) olarak bu platforma katılmalarını dayattığı için tasfiyeci bir anlayışur.

b)Yurtsever demokratik birlik/örgüt görüşü geri bir anlayıştır. Sosyalist olmayan ulusalcı (yurtsever demokrat) olan unsurların bu tür bir örgütlenmeyi savunması doğaldır. Ama kendisine sosyalist diyen (yıllarca sosyalist bir partide çalışan, yöneticilik yapan) birilerinin bunu savunması sosyalizmden 180 derece çark yapıp demokratlaşmaktır.

c) K. Kürdistan'da yurtsever demokrat örgüt açısından siyasal bir boşluk olmadığı gibi, böyle yeni bir örgüte ihtiyaçta yok. Yurtsever Demokrat birlik savunucuları K. Kürdistan'da tüm örgütleri Y. Demokrat örgüt kategorisinde görmelerine rağmen buna bir yenisini eklemeye kalkışmaları bir tutarsızlık örneğidir.

ç) Y. Demokrat örgüt savunucuları bu tip bir örgütlenmenin nasıl bir şey olduğunu de yeterince kavramadıkları için kendi görüşlerinde birçok çelişkiye düşmektedirler. Örneğin: bu yurtsever demokrat örgüt içerisinde işçi sınıfından milli burjuvaziye kadar tüm sınıf ve katmanlar yer alabilir, ve bu örgütte ideolojik birlik de olacak. İşçi sınıfı ile milli burjuvazi ya da bir sosyalist ile bir burjuva miliyetçisi arasında nasıl ideolojik birlik olur?

d) Kürdistan bu tür bir yurtsever demokrat örgüt öncülüğünde kurtulursa varacağı yer otoriter/baskıcı bir rejim ya da en çok kısıtlı bir burjuva demokrasisidir. Kürt halkı sömürgecilik zincirinden kurtulup, kapitalist köllecilik zincirine bağlanacak.

g) Yurtsever demokrat örgüt anlayışının kaynaklandığı temel neden sosyalizme güvensizliktir. Amaç Kürdistandaki devrimci süreci geriye doğru çekmektir.

e) Yurtsever Demokrat örgüt cephe tipi kitle örgütlenmesidir. Hem Cephe örgütlenmesini, hemde cephe tipi kitle örgütlenmesini aynı anda birlikte savunmaya gerek yok.

f) Deniliyorki bu Yurtsever Demokrat örgüt kitleselleşecek, milyonları bağrında toplayacak. Kitleselleşmek için ille de yurtsever örgüt olmaya gerek yok. İtalyan Komünist Partisi 3 milyonu, Bengal Komünist Partisi 17 milyonu bağrında toplamıştır. Vietnam Komünist Partisi dünyanın en büyük emperyalist güçüne karşı mücadele sürdürürken, milyonları harekete geçirirken kendisine yurtsever demokrat değil marksist-leninist örgüt diyordu. Kaldıki madem Kürdistan'daki diğer örgütler yurtsever demokratdırlar, o zaman neden bunlara yeni bir tane eklensin? Neden sosyalist (gerçek anlamda marksist-leninist) bir örgüt savunulmasın?

Notlar daha da çoğaltılabilinir. Ama gerek yok. Butür geri, ilkel (klasik) bir örgüt anlayışıyla uğraşmaya ve vakit öldürmeye gerek yok. Zaten sosyalistler bu tür bir örgüt anlayışıyla muhatap olmazlar. Onların tartışacakları muhataplarının adresi belli: TKDP, Bergeh ve Parhez ne güne duruyor.

2. BÖLÜM
NASIL BİR SOSYALİST BİRLİK

Sosyalist birlik sorunu tartışılırken bunun nasıl, ne tür bir sosyalist birlik olacağı konusun da bir açıklık yok, muğlaklık var. Örgütlerin yan yana gelip tek bir bütünsel proğram üzerinde anlaşarak kuracakları bir sosyalist birlik mi? yoksa örgütlerin ve tek tek kişilerin yan yana gelip kuracakları bir sosyalist birlik mi?

Ayrıca bu sosyalist birlik kanatlı bir sosyalist birlik mi olacak? yoksa ideolojik, politik, proğramsal temelde bir örgütsel birlik mi olacak? Yukarda belirtilen bu durumla ilgili muğlaklık hüküm sürüyor. Oysa bu durumun net bir şekilde aydınlığa kavuşturulması gerekir ki birlik sorununa bir açıklık getirilsin ve birliğe hizmet etmiş olsun.

Sosyalist örgütsel yapıların tek tek sosyalist bireylerle birlik sorununu pazarlık konusu yapmaları yanlış bir tavır olur. Doğru tavır sosyalist politik güçlerin örgütsel birliğidir. Yani örgütlerin (parti, hareket, grup) toplamından oluşacak olan bir sosyalist birlik.

Böylesine bir birlik oluşursa bu aynı zamanda bir çekim merkezi görevini görür ve tek tek bireylerin bu birliğe katılımını hızlandırır.

Dünyanın bir çok ülkesinde sosyalist birlik örgütlerin toplamından oluşmuştur. Örneğin MKP (Meksika Komünist Partisi)de dahil 6 sosyalist örgüt (parti, hareket, grup) yan yana gelip ideolojik-politik birlik temelinde tek bir proğramsal anlayış üzerine örgütsel bir yapı oluşturarak sosyalist birlik sorununu pratikte çözmüşlerdir.

Kanatlı bir sosyalist parti anlayışı daha yeni yeni üzerinde tartışılan bir örgütlenme biçimidir. Kanatlılığın ne olduğu ya da ne olması gerektiği sorunu daha tam olarak bilinçe çıkartılmamış. Türk Solu içerisindeki bir kesim legal partileşme için kanatlı bir sosyalist parti anlayışını savunmaktadır. Bu kanatlı kuş'un nereye ve nasıl uçacağıda daha belli değildir. Kaldıki Türkiye ve K. Kürdistan'ın şartları bribirinden farklıdır. Sömürge Kürdistan şartlarında, ulusal kurtuluş mücadelesi sürecinde ilegal örgütlenme temelinde kanatlı bir örgüt/parti anlayışı uygunmudur? Parti/orgüt içerisinde ayrı bir disiplin yaratma çabası içerisine girmek ve özel bir taban oluşturmaya çalışmak marksist-leninist parti anlayışına ters değil midir?

Şunuda belirteyim ki, şimdiye kadar ideolojik birlik sorunu hep yanlış anlaşıldı; ters yorumlandı ve o kadar ileri gidildi ki bir örgütün tüm mensuplarının en ince ayrıntılara dek aynı şekilde düşünmeleri dayatıldı ve buna da ideolojik birlik denildi. Bunun sonucu olarak bazıları ideolojik birlik ve ideolojik homojenliği birbirine karıştırıyorlar. Her konuda (dünya, bölge ve ülke sorunlarından, temel ilkelerden ayrıntılara dek) aynı düşünen insanlardan oluşmuş bir yapıyı savunmak doğru değildir. Tüm bu sorunlarda herkesin aynı düşünmesini istemek olanaklı olmadığı

gibi gerekli de değildir. Ayrıca bu diyalektiğe de ters düşer. İdeolojik birlikten anlaşılması gereken şey sorunlarda (Ayrıntılarda değil) bir proğramın özünü oluşturan esas konularda (temel ilkelerde ortak düşünmektir.

Leninist sosyalist demokrasi anlayışına göre bir örgüt ya da partinin bazı görüşlerinin yanlış olduğunu düşünen biri eğer o partiden ayrılmıyorsa, partinin eylem birliğini bozmuyorsa parti icerisinde kendi görüşlerinin propagandasını yapabilir.

Bir örgüt/parti içerisinde proğrama ilişkin kısmi görüş ayrılıkları veya bazı formülasiyonlara ilişkin itrazlar olabilir, bu doğaldır. Bunun ortadan kaldırılması ikna metoduna dayalı, yoldaşça güven tenmelinde bir tartışmanın yapılması, herkesin (üyelerin) kendi görüşlerini özgürce dile getirmeleri ve örgüt içi sosyalist demokrasinin uygulanılmasıyla mümkün olur. Ve bu sorunların çözüm yerleri kongre ve konferanslardır.

Özcesi sosyalist birlik ideolojik-politik sorunlarda (ayrıntılarda ve tüm sorunlarda değil, temel sorunlarda) ortak bir nalayış temelinde teorik-proğramsal zeminde siyasi-örgütsel birliktir. Bu tür bir sosyalist birlik Kürdistanın somut şartlarına uygun düşen bir birlik anlayışıdır. K. Kürdistan'ın nesnel koşullarından uzak ve sosyalist demokrasi ilkesinden yoksun bir birlik anlayışı uzun vadeli ve kalıcı olamaz. Bu tür bir birliğin adı "İlerde tekrar ayrılmak için birlik"tir.

KİMİNLE SOSYALİST BİRLİK

Üzerinde önemle durulması gereken bir durum da kiminle sosyalist birlik sorunudur. Herkes sosyalist birlik diyor, ama kiminle sosyalist birlik yapacağını belirtmiyor.

Yine örneğin; A hareketi B hareketini sosyalist olarak görebilir, ama bu aşamada onunla sosyalist birlik kurmanın nesnel şartları olmayabilir. Buda açıkça belirtilmesi gerekir. Birde iç örgütsel sorunlarından dolayı böylesine bir birliğe hazır olmayan hareketler var, bunlar da açıkça belirtilip, bilince çıkartılmalıdır.

"PKK ve TKDP"nin dışında herkesin birliğini" savunmak yanlış bir anlayıştır. Zaten böyle bir birlik sosyalist bir birlik olmaz. Adı başka olur.

Kenidisine sosyalist demiyen bir örgüt/partiyi sosyalist birlik içinde değerlendirmek de yanlış olur. Bugün kendisine açıkça "Ulusal Demokratik" ya da "Devrimci Yurtsever demokrat" örgüt/parti, hareket diyenleri sosyalist birlik dışında görmek gerekir. Onlarla ancak cephesel birlik kurulabilir. Bu tür yurtsever örgütlerle siyasi örgütsel birlik kurulamaz. Birde genel olarak sosyalist olarak nitelendirilip de bu aşamada birliğe hazır olmayan, ya da bazı nedenlerden dolayı onlarla bu aşamada birlik olama durumu düşünülmeyen örgüt ve partiler de vardır.

Örneğin TKSP genel anlamda sağ sosyalist (yazılarında sık sık devrimci sosyalist terimini kullanmanın esas amacı reformist sosyalistlerle olan farklılığı belirtmek içindir) bir harekettir. Ama TKSP geçmişini değrelendirmeden, özeleştiri vermeden, kendisinden ayrılanlara karşı düşmanca bakış açısından vazgeçmeden TKSP ile bu aşamada bence sosyalist birlik yapılamaz.

Bence bu aşamada kendi konumlarından ötürü onlarla sosyalist siyasi örgütsel birlik yapılamıyacak olan örgütlerle cephesel birlik sorununa önem vermek gerekir. Sosyalist siyasal örgütsel birliği savunmayan yurtsever, demokrat güçlerle ittifak yapılmalı, bu ittifakın siyasal biçimi de cephesel birliktir. Kürdistan'ın diğer parçalarından siyasal güçlerle ortak ulusal bir kongre (veya konferans) düzeyinde yan yana gelinmelidir.

Kuzey Kürdistan'da sosyalist birliği savunan ve buna hazır olan parti, örgüt, hareket, grup ve çevrelerle pratikte somut adımlar atılmalıdır.

Peki pratikte bu somut adımları kimler atacak? Daha önce de belirtim; herkes sosyalist birlik diyor, ama kiminle sosyalist birlik yapacağını belirtmiyor. Oysa asıl önemli olan sosyalist birlik sorununun öznelerini belirlemektir.

İçinde bulunduğumuz mevcut durumun ve yaşadığımız gelişme sürecinin nesnel koşulları doğrultusunda soruna baktığımızda, bugünkü ortamda TSK, KAWA, KUK, KKDK ve Têkoşina Sosyalist'in birbirleriyle sosyalist siyasal birliği oluşturmasının ve tek bir politik örgütsel çatı altında birleşmesinin önünde bence herhangi bir önemli engel bulunmamaktadır.

Adlarını saydığım bu 5 siyasal güç sosyalist birlik sürecini bence başlatabirler.

Bu 5 siyasal güç birbirine yakın olan ve temelde aynı şeyleri savunan siyasal güçlerdirler. Özde aynı şeyleri savunmakla birlikte, ayrıntılarda elbetteki bazı farklılıklar olur.

Bu 5 siyasal güçün bazı ideolojik-politik sorunlarda farklı düşünmeleri de doğaldır ve bence bu birliğin önünde bir engel teşkil etmez. Bazı sorunlar karışılıklı tartışmalar, eleştiri ve ikna metoduyla giderilebilinir. Önemli olan birlik sorununda samami olmaktır.

SOSYALİ BİRLİĞE GİDEN YOL

Sosyalist birliği oluşturmanın yöntemi üzerine de tartışmak ve birliğe giden yolu açıklığa kavuşturmak gerekir.

Gerçek anlamda Marksist-Leninist bir sosyalist birliğin oluşması için değişik sosyalist güçlerin ideolojik belirlemelerde, proğramsal anlayışta anlaşmaları gerekir.

Bunun yanısıra örgütsel çalışma tarzında ve mücadele anlayışında aynı bakış açısına sahip olmaları gerekir. Bu tür sorunlarda anlaşma (fikir birliği) sağlanamazsa

birlik oluşmaz. Onun için sosyalist birliğe gidel yol ilkesel birlikten geçer. İlkesiz birlik olamaz.

Sosyalist birliğe giden yolda pratikte şunlar yapılmalıdır:

1) Sağlam ve kalıcı bir sosyalist birliğin oluşturulması için sosyalistlerin birliğini savunan tüm parti, örgüt, hareket, grup ve çevreler devrimci demokratik kamuoyuna açık bir birlik toplantısının(buna birlik konferansı da denilebilir) yapılaması için üzerlerine düşen görevleri yerine getirmeye hazır olmalıdırlar.

2) Birlik konferansının örgütlendirilmesi için 5 kişilik bir birlik toplantısını hazırlama komitesi oluşturulmalıdır.

3) Bu hazırlık komitesinde aynı örgütten 2 kişi yer almamalı, parti, örgüt, grup ve çevre'lerden sadece 1 kişi yer almalıdır.

4) Birlik toplantısında her parti, örgüt, grup ve çevre açık ve net bir şekilde birlik anlayışını ortaya koymalıdır.

5) Birlik toplantısına katılan güçlerden birbirine en yakın olanlar veya birbiriyle tamamiyle anlaşanlar toplantı sonucunda birlik süreçlerini resmen devrimci kamuoyuna açıklamalıdırlar.

Not: Parti, siyasal örgütsel birliğin bir biçimidir. Yazıda sık sık kullanılan "sosyalist birlik" terimindeki esas amaç sosyalist parti birliğidir. Sosyalist parti anlayışım tabanın görüş ve önerilerini en iyi bir biçimde değerlendiren ve onların değişik görüşlerini sentezleştirmesini bilen, demokratik merkeziyetçi, tüm organlarını seçim yöntemiyle demokratik bir şekilde seçtiren, eylem birliğini ve yoldaşça güveni sağlayan devrimci sosyalist parti anlayışıdır.